

Piscis qui Notius appellatur.

Hic uidetur ore aquam excipere à signo aquatio, qui laboratē quondam Ifim ser-
uasse existimatur, pro quo beneficium simulacrum piscis & eius filiorū, de quibus
ante diximus inter infra constituit. Itaq; Syri complures pisces non esitant & eorū simu-
lacha aurata pro diis penatibus colunt. De hoc Hegesias scribit.

De quinq; stellis.

Reliquum est nobis de stellis quinq; quas complures ut erraticas, ita planetas
græci uagos dixerunt. Quarum una est Iouis nomine Phæton, quē He-
raclides Ponticus ait, quo tempore Prometheus homines finxit, hunc pul-
chritudine corporis reliquis præstantem fecisse, cunq; suppressere cogitaret,
ut certum redderet cupidinem Ioui nunciassē, quo facto missum Mercurium ad Phæ-
tonta, persuasisse ut ad Iouem ueniret, & immortalis fieret. Itaq; eum inter astra colloca-
tum. Secunda stella dicitur Solis quam alii Saturni dixerunt. Hanc Eratosthenes à So-
lis filio Phaëtonem appellatam dicit, de quo plures scripserunt ut patris inscienter curru
uectus incederet terras, quo facto ab Ioue fulmine percussus, in Eridanum deiectus, à So-
le inter sidera sit perlatus. Tertia est stella Martis quam alii Hercules dixerunt, Veneris se-
quens stellam, hac ut Eratosthenes ait, de causa, quod Vulcanus cum uxore Venerē du-
xisset & propter eius obseruantia Marti eius copia non fieret, ut nihil aliud assequi uide-
retur, nisi suā stellam, Veneris sidus persequi, à Venere impetrauit. Itaq; cum uehemen-
ter eum amore incenderet, id significans, è facto stellam Pyroënta appellauit. Quarta
stella est Veneris Lucifer nomine, quam nonnulli Iunonis esse dixerunt. Hunc eundem
Hesperum appellati multis traditum est historiis, Hic autem omnium siderum maxi-
mus esse uidetur. Nonnulli autem hunc Auroræ & Cephali filium esse dixerunt pulchri-
tudine multis præstantē, ex qua re etiam cum Venere dicitur certasse, ut etiam Eratosthe-
nes dicit, eum hac de causa Veneris appellari, ex oriente sole & occidente uideri, quare ut
ante diximus iure hunc & Luciferum, & Hesperum nominatū. Quinta stella est Mer-
curii nomine Stilbon, sed hæc est breuis & clara. Hæc autem Mercurio data existimatur,
quod primus menses instituerit & præuiderit siderum cursus. Euhemerus autē primam
ait Venerem astra constituisse & Mercurio demonstrasse.

Saturni stella
ab alijs Phæton
uocatur, uide Cē
cc. 2. de na. Deo.

Circulus Lacteus.

Praterea ostenditur circulus
quidā in sideribus candido
colore, quē Lactēū esse nō nul-
li dixerunt. Eratosthenes autē
Mercurio dicit infanti puero insciam Iu-
nonē dedisse lac, sed postquā rescierit eū
Maia filium esse reiecit eum à se. Ita la-
ctis profusi splendorem inter sidera appa-
tere. Alii dixerūt dormienti Iunoni Herculē
suppositū & experreā ei quod supra
diximus fecisse. Alii autē Herculem propter nimiam auiditatē, multitudinem lactis appe-
tisse, neq; in ore continere potuisse, quod ex ore eius profusum circulum signasse. Alii di-
cunt quo tempore Ops Saturno lapidem pro partu attuli iussisse ei lac præbere, quē cum
pressisset māmam profuso lacte circulum deformatum, quem supra demonstrauius.
Nos autem omnium corporum deformationem dicere instituimus.

Clariss

CLARISSIMI VIRI C. IULII HY-

GINI AVGVSTI LIBERTI, DE DESCRIPTIO-

nibus formarum cœlestium, Liber III.

Arcti.

Gitur incipiens à polo Boreo protinus dicere, quo utræq; Arcti nix uehuntur Arctico circulo clausæ, & ita collocatæ ut alterius unaquæq; earum te supinata caput alterius tegere uideatur, ita tamen ut caput eius quæ superior fuerit ad caudam inferiorem contendat. Harum maior in extremo circulo pedes habet fixos. Præterea habet in capite stellas septem, omnes obscuras, in utriusq; auribus binas. In humero claram unâ, in pede de posterioribus nouissimo duas. In summo interscapilio unâ. In crute de posterioribus primo unam, in pede priorè duas. In cauda ipsa tres, ita totius sideris stellæ sunt omnino, xxi. Minor autem habet in stationis unoquoq; loco stellas singulas clare lucetes & super caudam tres, omnino septem, sed in prioribus caudæ stellis una, à qua polus appellatur, ut Eratosthenes dicit, per quem locum ipse mûdus existimatur uersari. Reliquæ autem duæ choreutai dicuntur, quod circum polum uersantur.

Vrsa maior habet quinque secundæ magnitudinis, et sex terciæ magnitudinis. Reliquæ sunt aut quartæ ut quintæ magnitudinis.

Vrsa minor, habet duas secundæ magnitudinis, & stellam polarem terciæ magnitudinis.

Draco.

Raco inter duas arctos collocatus uidetur, corporis sinu facto, arcton minorè ita concludere, ut pene pedes eius tangere uideatur, cauda autem flexa caput maioris attingere suo capite tanquam reducto, circulum arcticum attingens, corpus ut in spheram complicati, & si quis diligentius attenderit, uidere poterit caput Draconis ad maioris ursæ regionem caudæ collocati. Hic habet in utroq; tempore stellas singulas: In oculis singulas, in mento unâ, & toto corpore reliquo passim claras decem, ita ut omnino sit stellarum quindecim.

Bootes siue Arctophylax.

Bootes super humerum sinistrum, & super coxam dextram, & in crure sinistro habet stellas terciæ magnitudinis: Reliquæ sunt aut quartæ aut quintæ magnitudinis.

Vius manû sinistram circulus arcticus includit, ita ut neq; occidere neq; exoriri uideatur. Ipse enim positus ab arctico circulo ad æstiuum definit inclinatus in longitudinè dextro pede æstiuo circulo nixus, huius humeros & pectus à reliquo corpore diuidit circulus qui per utrosq; polos transiens tangit arietem & chelæ, hic quidem cum tauro & geminis & cancro et leone occidit, ideo sero occidere dicitur, magis & quod actus à pedibus peruenit ad terrâ. At exorietis citius quam chelæ uidetur. Habet autem in sinistra manu stellas quatuor, quæ occidere nunc uidentur, in capite stellam unâ, In utroq; humero singulas,

in utraq;

in utraq; manu singulas, sed clariorem dextram, & sub ea alteram obscuram, & in cubito dextro claram unam. In zona unam clarius cæteris lucentem, hæc stella arcturus appellatur, in utrisq; pedibus singulas quæ omnino sunt xiiii.

Corona.

Corona septentrionalis octo habet stellas, quæ ferè omnes quartæ sunt magnitudinis præter Alphetam, quæ secundæ est magnitudinis.

Coronam humero sinistro prope continete Arctophylax uidetur, quam engonasin dextri pedis calcè coniungit, hæc cancro & leone exoriente occidere, cum scorpione exoriri perspicitur. Habet autem stellas nouem in rotundo dispositas, sed ex his tres clarius cæteris lucentes.

Draco sub
H est. Boo-
tes sub m &
u

Engonasin siue Hercules.

Hercules insigniores stellas habet in capite, in humero dextro et super adiutorium dextrum, & super humerum sinistram, quæ singulæ tertie sunt magnitudinis, reliquæ ferè omnes sunt quartæ & sextæ magnitudinis.

Engonasin. Hic positus inter duos circulos arcticum & æstiuum, utrisq; pedibus & dextro genu què ante diximus arcticum circulum finit. Ita tamen ut dextro pede prioribus digitis circulum terminet, sinistro autem toto caput draconis opprimere conetur. Humeris autem uelut sustinens circulum æstiuum & manu dextra proiecta tangens. Leua autem regione ad sinistrum genu porrigens, equali intervallo circuli æstiuum & genu sinistri. Hic occidens capite prius quam reliquo corpore deuenit ad terram, qui cum totus occidit * ut pendere pedibus ex arctico circulo uideatur, exorietis autem pedibus quam reliquis membris. Habet autem in capite stellam unam. In sinistro brachio unam. In utroq; humero singulas clare lucentes. In manu sinistra unam, in dextro cubito unam. In utroq; latere singulas sed clariorem in sinistro. In dextro foemore duas. In genu unam, in poplite unam, in crute duas, in pede unam quæ dicitur clara*. In sinistra manu quatuor quas pelle leonis nonnulli esse dixerunt. Ita sunt omnino decem et nouem.

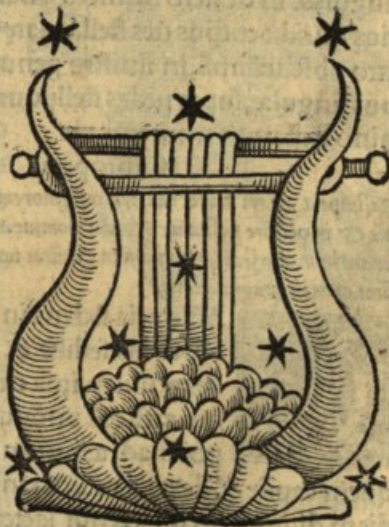

ita figuratur,
& c. uel simile
quid deesse uis
detur

Lyra.

Lyra, quæ & uultur cadens, habet stellas decem, quarum insignior est Vega primæ magnitudinis.

Lyra. Hæc posita est contra regionem eius loci qui est inter genu & manum sinistram eius qui Engonasin uocatur, cuius ipsa testudo spectat ad arcticum circulum. Summum autem cacumen ad polum Notium contendere uideatur, hæc lyra uirgine exoriente occidere uidetur, & cum sagittario exoriri perspicitur, habet autem in ipsis testudinis lateribus singulas stellas. In summis cacuminibus eorum quæ in testudine ut brachia sunt coniecta singulas in mediis, iisdem quas humeros Eratothe-

h nes fingit

nes fingit singulas, in scapulis ipsius testudinis duas, in ima lyra quę & basis totius uidetur unam, & omnino sunt ix.

Olor.

Cygnus habet unam insignem stellam secundę magnitudinis in cauda, uocaturq; Deneb adigege, & unam tercię magnitudinis in ala dextra & unam eiusdę magnitudinis in extremitate alę sinistrę, reliquę sunt quartę magnitudinis.

Lot. Huius una ala est ad circūductionem huius circuli qui arctos uocatur, cōtingēs extremum pedem sinistrum eius qui Enogonasin uocatur. Sinistram autem habet alam paululum extra circulum æstiuū pene coniūgēs pedibus Pegasi, æstiuus aut circulus rostrum eius à reliquo corpore diuidit. Cauda iungitur extrema cum capite Cephei, hic cum uirgine & chelis occidens prius capite quàm reliquis membris deuenit ad terrā, exortur aut cum Capricorno. Hic habet in capite stellā clarē lucentē unā. In collo alteram pari fulgore, in utrisq; pēnis quinas. Supra caudā unā, omnino habet stel. xii

Cepheus.

Cepheus omnes stellas quas habet, sunt quartę & quintę magnitudinis præter unā Alderaimim in dextro brachio, quę est tercię magnitudinis.

Epheus à tergo minoris arcti constitutus includitur arctico circulo à pedibus ad pedes ut præter humeros et caput eius nihil occidere uideatur, nec longe abest à flexu draconis quę capite primū efficere uideatur, Cepheus aut manibus utrisq; proiectis figuratus, tāto distidet interuallo à pedibus arcti minoris quantum spaciū inter pedes Cephei uideat, huius caput scorpione exorto occidere, cum sagittario exoriri uideat. Hic aut habet in capite stellas duas, in manu dextra unam, in cubito obscurā unam, in sinistra manu & in humero singulas. In dextero humero unā. In zona quę mediū eius diuidit corpus tres stellę clarę uidentur. In latere dextro obscurā unā, in sinistro genu duas. In utrisq; pedibus singulę, supra pedes stellę quatuor, hic totus omnino stellarum numerus xix.

Cassiopeia.

Cassiopeia unam habet cæteris insigniorem stellam tercię magnitudinis & in pectore positam, Scheder nomine. Habet & unā in coxis, atq; unam in medio sedis, & unam in genibus tercię magnitudinis, reliquę sunt quartę magnitudinis.

Cassiopeia sedens in siliquastro collocata est, cuius sedilis & ipsius Cassiopeię pedes positi in ipsa circūductione circuli qui arcticos uocatur, effigies autem corporis ad æstiuum circulum peruenit, quem capite & dextera manu tangit, Hanc prope mediam diuidit circulus is qui lacteus appellatur, proxime Cephei signum collocatum. Hęc occidens cum scorpione

scorpione capite, cum sedili resupino fetti perspicitur. Exoriti autem cum sagittario, huius in capite stella ostenditur una, in utroque humero una, in mamilla dextra clara una. In lumbis magna una, in sinistro scemore duae, in genu una, in pede ipsius dextro una, in quadrato quo sella deformatur una, in utrisque angulis singulae clarius ceteris lucentes. Haec igitur est omnino stellarum xiii.

Andromeda.

Andromeda habet septem stellas tertiae magnitudinis, unam scilicet in capite & quatuor in brachio sinistro & unam in palma dextra.

Andromeda prope Cassiopeiam, supra caput Persei, breui intervallo dissidente perspicit collocata, manibus diuersis uincta, ut antiquis historiis est traditum: cuius caput equi Pegasi uentri coniungitur. Eadem enim stella et umbilicus Pegasi et Andromedae caput appellatur, huius medium pectus & manum sinistram circulus aestiuus diuidit. Occidit autem cum pisce de duobus secundo, quem Andromedae subiectum brachio supra diximus. Exoriente Libra & scorpione capite priusquam reliquo corpore peruenit ad terram. Exoritur autem cum piscibus et Ariete: haec, ut supra diximus, habet in capite stellam clare lucentem unam, in utroque humero unam, in cubito dextro unam, in ipsa manu unam, in sinistro cubito uel in brachio unam. In manu altera unam, in zona tres, super zonam quatuor, in utroque genu unam, in pedibus autem binas. Itaque omnino est stellarum numerus xx.

Perseus.

Perseus inter insigniores stellas habet unam in dextro latere secundae magnitudinis, nomine Algenib, & quatuor in sinistro genu & crure tertiae magnitudinis, habet & unam secundae magnitudinis, in Ras dal gol, hoc est, in capite Medusae, quod capite sinistro tenet, reliquae sunt quarta & quinta magnitudinis.

Vius sinistrum crur & humerum leuatum, circulus aestiuus a reliquo corpore diuidit. Ipse manu dextra arcum cum circulum tangit, dextro pede caput aurigae premere uelut currens uideatur. Idem occidens sagittario & capricorno exorto inclinatur ad caput uersus, cum ariete & tauro rectus exoritur. Habet autem in utroque humero stellam unam, in manu dextra clare lucentem unam qua falcem tenere dicitur, quo telo Gorgoniam interfecit. In sinistra, alteram, qua caput Gorgonis tenere existimatur. habet praeterea in uentre stellam unam, in lumbis alteram, dextro scemore unam, ad genu unam, in tibia unam, in pede unam obscuram, in sinistro scemore unam, in genu alteram, in tibia duas, in sinistra manu, quod Gorgonis caput uocatur, stellas quatuor, omnino est stellarum numerus decem & septem: Caput eius & falx sine sideribus

apparent, hunc Aratus cum diceret inter sidera Ceconismenon figuratum, acceperunt complures

complures eum puluerulentum dicere, quod minime conuenit posse inter sidera etiam puluerulentum accipere. Quod si esset, dignior erat Orion cui idem ascriberetur. Primum quod assidue est uenatus, & semper in terra fuit. Denique adhuc inter sidera uenari uidetur. Perseus autem qui assidue uolabat, non potest puluerem habere. Quid igitur est, cum uellet Aratus eum currentem, obscure significare, usus Aetolorum consuetudine ceconismenon dixit, Aetoli enim cum uolunt aliquem decurrere significare ceconismenon dicunt, id quod Aratus uoluit demonstrare non ut illum uolantem assidue puluerulentum dicat. Quod à multis perperam est intellectum.

Versus Arati hi sunt.

καὶ οἱ Δαίμονες μὴ ἐνὶ ἄστρον τῶν ἀστέρων
πυρρῶν ἀσπρῶν. τὰ δ' ἐν ἀστροῖσιν οἷα δῶκεται
ἴχνη μὴ κινῆσαι κινουμένων ἐν Διὶ πατρὶ.

Auriga.

Auriga unam insignem habet stellam primæ magnitudinis, nomine Alhath iuxta capram, & unam in spatula dextra secundæ magnitudinis, unam in cauilla sinistra, & unam in cauilla dextra tertiæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ et quintæ magnitudinis.

Eniochus autem circulo æstiuo genuum sine, prætere humero sinistro usque ad zonam diuiditur ab eo, quem supra Lacteam orbem diximus. Huius

dexter pes tauri cornu sinistro stella coniungitur, idem una manu ut lora tenens figuratur. Cuius in humero sinistro capra. In manu autem duo hœdi stellis formati dicuntur. Totus autem pedibus Persei subiectus, caput habens contra uisæ maioris aspectum, hic occidere sagittarii & capricorni exortu uidetur. Exoriti autem Ophiucho & engonasin occidente. Habet præterea stellam unam in capite. In utroque humero unam, sed in sinistro clariorem, quæ uocatur capra, in utroque cubito unam, in manu duas, quæ hœdi appellantur, stellis prope occidentibus formati. Ita omnino sunt numero septem.

Serpentarius.

Serpentarius habet quoque stellas tertiæ magnitudinis, unam scilicet in capite, quæ uocatur Ras alaugue, alteram in palma sinistra & tertiam post illam, quartam in genu dextro, & quintam in genu sinistro, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Ophiuchus inclinatus à capite ut qui resupinati uidentur manibus anguem tenere figuratus est, huius autem humeri ab æstiuo circulo diuiduntur à reliquo corpore. Ipse genuum sine ab æquinoctiali terminatur circulo. Pede sinistro præmens oculos, dextro autem testudini scorpionis inixus. Anguis autem qui ab eo tenetur prope extremo ore coronam contingens medium præcingit Ophiuchum, cauda breuior quam superiore corpore, qua manu sinistra ipsius signi figuratur, ita tamen ut extrema cauda circulum æquino-

ii

m ♄

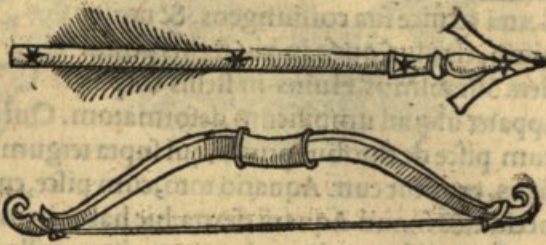

æquinoctialem cum aquilæ cauda iungat. Occidens autem exortu geminorum Cancri & leonis peruenit ad terram, exortiens autem cum scorpione & sagittario apparet. Hic habet in capite stellam unam, in utroque humero singulas, in sinistra manu tres, in dextra manu quatuor, in lumbis duas, in utroque genu singulas, in dextro crute unã, in utroque pede singulas, sed clariorem in dextro, itaque est omnino stellarum numerus sexdecim. Anguis autem habet in summo capite stellas duas, sub capite tres uno loco omnes, ad manum ipsius Ophiuchi sinistra duas, sed quæ maxime ad corpus eius accedit clariorem. Et in dorso anguis ad ipsam corporis coniunctionem quinque, & in prima curuatura caudæ quatuor. In secunda, caput uersus, habet stellas sex. Ita est omnino stellarum numerus xxiii.

Sagitta.

In sagitta, una est quartæ magnitudinis, tres quintæ & una sextæ.

Sagitta inter duos circulos æstiuum & æquinoctialem, signo aquilæ superposita, diuiditur ab eo circulo qui utroque polo subiectus ad cancrum & capricornum peruenit, huius cacumẽ ad equipedum regionem spectat, altera pars ad humeros Ophiuchi tendit, hæc occidit Virginis ortu. Oritur autem cum scorpione. Habet omnino stellas quatuor, quarum una in principio materiae, altera in medio, duæ reliquæ in eo loco quo ferrum solet affigi diuersæ uidentur.

Aquila.

Aquila unam habet in capite secundæ magnitudinis, atque unam inter duas spatulas eiusdem magnitudinis, duas in spatula sinistra tertie magnitudinis, atque unam super collum secundæ magnitudinis, reliquæ sunt quintæ magnitudinis.

Aquila ala dextra non multum extra circulum æquinoctialem prodire, sinistra autem non longe à capite Ophiuchi figurata uidentur. Præterea rostrum eius à reliquo corpore diuidit circulus quem supra diximus à cancro ad capricornum peruenire. Media autem finitur ab eo quem supra Læteum orbem demonstrauimus esse, hæc exortu leone occidit. Exoritur autem cum capricorno: habens in capite stellam unam, in utraque penna unã, in cauda unã. Itaque omnino sunt quatuor.

Delphin.

Delphin habet quinque stellas tertie magnitudinis, unã scilicet in cauda, & reliquas in lumbo. Habet etiam duas quartæ magnitudinis in cauda, reliquæ sunt sextæ magnitudinis.

Delphin nõ longe ab aquilæ signo figuratur, in curuatione caudæ nouissimæ æquinoctialis circuli circũductio tangit, capite prope contingens equi Pegasi rostrum, hic exoritur cum sagittæ

tii posteriore parte. Occidit autem cum uirgo exorta est à capite, habet aut in capite stellas duas, supra caput ad uerticem duas alias, ad ea quæ in uentre uelut pennæ uidentur habet stellas tres, in scapulis unã, in cauda duas. Itaq; omnino sunt stellæ numero decẽ.

Pegasus.

Aequus alatus habet quatuor stellas secundæ magnitudinis, scilicet super renes, super humerum dextrũ, & inter duas spaulas. Habet & tres terciæ magnitudinis, nempe in genu dextro, unam in pectore, & quæ reliquas præcedit in collo. Reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

Quis arcticũ circulũ spectãs pedibus æstiuo orbe niti, extremooore caput delphini tãgere uidetur. Aquarii manũ dextrã ceruice sua coniungens, & utrisq; piscib. clausus, quos in xii. signis postea demõstrabimus. Huius in stellis corpus apparet usq; ad umbilicum deformatum. Qui occidit cum pisce de duobus primo, qui supra tergum eius est fixas, exoritur cum Aquario toto, cum pisce, cum quo occidit, & manu Aquarii dextra: hic habet in rostro stellas duas obscuras, in capite unam, in maxilla unam, in utrisq; auribus singulas, in ceruicibus quatuor obscuras, sed maxime lucet quæ capiti proxima apparet, in humero claram unam, in pectore unam, in scapilio unam, in umbilico nouissimam unam, quæ Andromedæ uocatur, in genibus utrisq; singulas, in utrisque poplitibus singulas, ita sunt omnino numero xxiii.

Trianguli tres stellæ sunt terciæ magnitudinis, quarta quartæ, quæ extra angulum inuenitur.

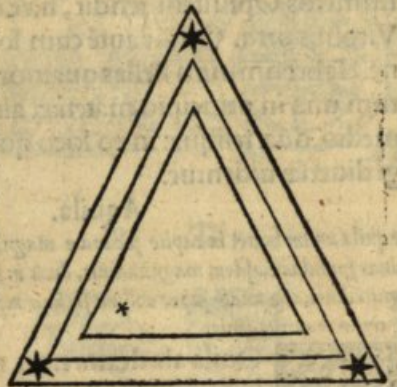
Eltoton aut ut in triangulum deformatur, æquis quodammodo lateribus duobus, uno breuiore sed prope æquali reliquis, inter æstiuum & æquinoctialem circulum supra caput Arietis, nõ longe ab Andromedæ dextro cruce, & Persei manu sinistra collocatum. Cum Ariete toto occidens. Exoriens aut cum eiusdem dimidia priore parte, habet aut stellã in uno quoq; angulo unã. Omnes arietis stellæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis, præter duas in cornu quæ sunt terciæ.

Vnc protinus duodecim signorum figurationem dicemus. Quorum est princeps Aries, in æquinoctiali circulo consistens, caput ad exortum habens conuersum. Occidens à primis pedibus & exoriens caput infra triangulum quod supra diximus tenens collocatum, pedibus prope contingens caput Pistricis, habet autem in capite stellam unã, in cot-

Y

nibus

nibus tres, in ceruice tres, in pede priore de primis unā, in interscapilio quatuor, in cauda unam, sub uentre unam, in lumbis tres, in pede posteriore unam, quæ sunt omnino numero octodecim.

Taurus.

Taurus unam habet stellam primæ magnitudinis, uocaturq; Aldebaran, seu oculus tauri, in pectore, supra nares & in uno extremo cornu habet stellas tertiæ magnitudinis, habet & congeriem stellarum quintæ magnitudinis, quas pleiades uocant, haud procul ab ore, aut secundum alios in dorso.

TAurus ad exortū signorū dimidia parte collocatus, ut incipere genu ac defigete ad terram uideatur, caput eodē habens attentum. Genua eius reliquo corpore diuidit circulus æquinoctialis, cornu sinistro, ut supra diximus, coniungitur cum sinistro pede eius qui Auriga appellatur, inter huius finitionē corporis & arietis caudam stellæ sunt, quas Vergilias nostri græci aut pleidas appellauerūt. Hic auersus occidit & exoritur, habet in cornibus singulas stellas, sed in sinistro clariorem, utrisq; oculis singulas, in fronte media unā, ex quibus locis cornua nascuntur singulas, quæ septē stellæ Hyades nuncupantur. Etsi non nulli quas duas diximus nouissimas stellas negauerint esse, ut omnino Hyades essent quinque. Præterea in sinistro genu priore habet stellam unam. Et super unguam unam, in dextro genu unā, & in interscapilio tres, nouissimam eorum ceteris clariorem, in pectore unam, quæ sunt omnino præter uergilias quatuordecim.

Gemini.

Gemini duas habent stellas secundæ magnitudinis in capitibus, quarum una uocatur Ras algense, habent aliquot tertiæ magnitudinis, in genibus & coxis, & multas quartæ & quintæ magnitudinis.

Gemini ab Aurigæ parte dextra supra Orionem collocari uidentur, ita tamē ut Orion inter taurū & geminos sit constitutus, capita eorum diuiduntur à reliquo corpore, circulo eo qui æstiuum diffinit supra est dictus. Ita ut complexa corpora inter se tenentes, occidant directi à pedibus. Exoriuntur autē inclinati ut iacentes, sed is qui Cancro est proximus, habet in capite stellā unam clarā, in utrisq; humeris singulas claras, in dextro cubito unam, in genibus utriusque singulas, in pedibus utrisq; singulas, alter autem in capite unam, in sinistro humero unam, in dextro alteram, in utrisq; manibus singulas, in dextro genu unam, in sinistro genu alteram, in pedibus utrisq; singulas & infra sinistram pedem unam quæ propus appellatur, & sunt octodecim.

Cancer.

Cancer nullam habet insignem stellam, sed omnes sunt uel quartæ uel quintæ magnitudinis.

Hunc medium diuidit circulus æstiuus ad leonis exortus spectantem paululum supra caput hydræ collocatum. Occidentem & exorientem posteriori corporis parte. Hic autem habet in ipsa testa stellas duas, quæ asini uocantur, de quibus ante diximus, in pedibus dextris singulas obscuras, in sinistro pede primo duas, in secundo duas obscuras, in tertio unam, in quarto primo unam obscuram. in ore unam, in ea quæ chela dexterior dicitur tres similes, non grandes, in sinistra similes duas. Et ita est omnino stellatum numerus decem & octo.

Leo.

Leo habet duas stellas primæ magnitudinis, quarum una uocatur Calbalezet, id est, cor leonis, alia Deneb alerzet, hoc est, cauda leonis. Habet tres secundæ magnitudinis, duas in ceruice & unam in dorso, reliquæ sunt tertiæ, quartæ, quintæ, & sextæ magnitudinis.

Leo spectans ad occasum supra corpus hydræ a capite quæ cæcer instat usque ad mediâ partem eius constitutus, medius æstiuo circulo diuiditur, ut sub ipso orbe priores pedes habeat collocatos, occidens a capite & exoriens, hic habet in capite stellas tres, in ceruicibus duas, in pectore unam, in interscapilio tres, in media cauda unam, in extrema alterâ magnâ, sub pectore duas, in pede priore unam claram, in uentre claram unam, & infra alteram magnam unam, in lumbis unam, in posteriore genu unam, in pede posteriore claram unam. Et ita est omnino numerus stellarum decem & nouem.

Virgo.

Virgo unam habet stellam primæ magnitudinis, uocaturque ea Azimech, id est, spica uirginis, habet deinde sex tertiæ magnitudinis, tres in ala sinistra, unam in latere dextro, unam in manu dextra, et unam sub ala dextra, reliquæ sunt quartæ, quintæ & sextæ magnitudinis.

Virgo infra pedes Bootæ collocata, capite posteriori partem leonis dextra manu circulum æstiualem tangit, ac inferiori partem corporis supra coruam & hydræ caudam habere perspicitur. Occidens capite priusquam reliquis membris, huius in capite est stella una obscura, in utrisque humeris singulæ, in utrisque pennis binæ, quarum una stella quæ est in dextra penna ad humerum defixa proitrygeter uocatur. Præterea habet in utrisque manibus singulas stellas, quarum una quæ ex in dextra manu, maior & clarior conspicitur, in ueste autem habet passim stellas septem, in utrisque pedibus singulas. Omnino stellarum numerus xvi.

Virgo

Scorpius

Scorpius.

Scorpius unam habet insignem stellam secundæ magnitudinis, quæ cor scorpïi uocatur, Habet & multas tertie magnitudinis, quatuor scilicet in fronte, duas in corpore, quinque in spondilibus, & unam in spina, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Corpü prior pars, quæ Chela dicitur, ita præmitur ab æquinoctiali circulo, ut eü sustinere uideatur. Ipse autem pedibus Ophiuchi, de quo supra diximus, subditus extrema cauda circulum hyemalem contingere uidetur, neq; longe est ab eo quod pro hostia centaurus fere prospicitur. Occidit autem inclinato capite, exoritur erectus à chelis: hic habet stella in his quæ chela dicuntur in unaquaque earum binas, ex quibus primæ sunt clariore. Præterea habet in fronte stellas tres, quarum media est clarissima, in interscapilio tres, in uentre duas, in cauda quinque, in acumine ipso quo percutere existimatur duas. Omnino stellarum non uendecim.

Sagittarius.

Sagittarius duas habet stellas secundæ magnitudinis, in pede scilicet sinistro, & sub cauilla eius, habet præterea multas tertie magnitudinis, unam scilicet in hasta sagittæ, unam in manubrio, duas in arcu, unam sub axilla, unam sub cauilla dextra & c. reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Sagittarius autem spectans ad occasum Centauri corpore figurat uelut mittere sagittas incipiens, à pedibus usque ad humeros in hyemali circulo collocatus, ita ut caput eius solum extra eum circulum quem supra diximus apparet uideatur, cuius arcus lacteo circulo medius diuiditur, ante pedes eius est quædam corona stellis effecta, de qua prius diximus. Hic præceps occidit, exoritur directus. Habet autem in capite stellas duas, in arcu duas, in sagitta unam, in dextro cubito unam, in manu priori unam, in uentre unam, in interscapilio duas, in cauda unam, in priori genu unam, in pede unam, in inferiori genu unam, in pollice unam. Omnino est stellarum quindecim. Corona autem Centauri est stellarum septem.

Capricornus.

Capricorni omnes stellæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis, præter duas in cornu posteriori, & alias duas in spina dorsi, quæ sunt tertie magnitudinis, quæ propior est caudæ uocatur Deneb algedi, hoc est, cauda capricorni.

Capricornus ad occasum spectans, et totus in zodiaco circulo deformatus cauda & toto corpore, medius diuiditur ab hyemali circulo, suppositus aquarii manui sinistra,

niſtræ, occidit aut præceps, exoritur autē directus, ſed habet ſtellā in naſo unam, infra ceruicem unam, in pectore duas, in priore pede unam, in priore eodem al-
tetam. Interſcapilio habet ſtellas ſeptem, in uentre ſeptē, in cauda duas, & eſt nu-
merus ſtellarum. xxi Aquarius.

Aquarius habet ſtellam unam ſecundæ magnitudinis ſub axilla, & aliquot tertiæ magnitudinis in utroq; brachio, habet & unam primæ magnitudinis, nomi-
ne Fomabant in ſine fuſionis aquæ, reliquæ ſunt aut quartæ aut quintæ magnitudinis.

Quartus habet pedes in hys mali citculo fixos, manum autem ſiniſtrā uſq; ad Capricornū portingens, ſpectans ad exortū, qui cum ita ſit figuratus, neceſſe eſt eum corpore prope reſupinato uideri. Effuſio aquæ peruenit ad eum piſcem qui ſolitarius figura-
tur, de quo poſterius dicemus. Sed Aquarius & occidit & exoritur capite priuſquā reliquis membris. Hic habet in capite ſtellas duas obſcuras, in utriſq; humeris ſingulas magnas, in ſiniſtro cubito unā grandē, in manu priori unam, in utriſq; māmīs ſingulas obſcuras, in lumbo interiore unā, in utriſq; genibus ſingulas, in dextro crure unā, in utriſq; pedibus ſingulas, omnino eſt ſtellarū quatuordecim. Effuſio aquæ cum Aquario ipſo eſt ſtellarum triginta. Sed in his omnibus prima & nouiſſima clara.

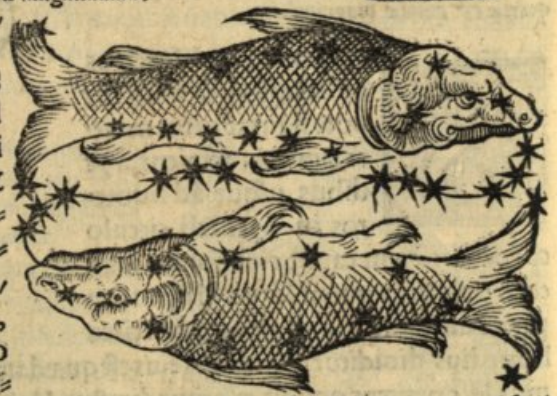

Pisces.

Omnēs ſtelle piſcū ſunt quartæ aut quintæ aut ſextæ magnitudinis, præter duas tertiæ magnitudinis, quæ in reflexio-
ne piſcium inueniuntur.

Orū alter Notius, Boræus alter appellatur, ideo quod unus eorum qui Boræus dicitur inter æquinoctialē & æſtiuū circulū ſub Andromedæ brachio collocatus, & arcticū polum ſpectans conſtituitur, alter autē in zodiaci circulo extremo ſub ſcapulis equi, non longe ab æquinoctiali circulo collocatus, ſpectans ad occaſum. Hi piſces qui-

Sic enim noſtri codices habent, tamenſi alij ὕψις γένιον μάλιντ le gere, uerſus Arati ſunt, ὅτι τὰ μὲν εἰς ἀσὴρ ἰαίχης καλός τε μέγας ἵουδὸν φάτι ὁ ὄνδισ-
μορ ὑπόρμορ καλῖουσι.

buſdā ſtellis ut lineola ab arietis pede primo cōiunguntur, quorū inferior ante occidere & exortiri uidetur. Habet decē & ſeptem, & Boræus omnino duodecim, Cōiunctio eorū habet ad Aquilonem ſpectans ſtellas tres, ad alterā partem tres, ad exortum tres. In com-
miſſura tres, omnino duodecim: horum coniuñtionem quæ à pede arietis primo nota-
tatur, Aratus græce σῶμα σμὸν ὑπὲρ ἀνοῦ. Cicero nodum cœleſtē dicit, qui utrunq; uo-
lunt ſignificare, eum nodum non ſolum piſcū, ſed etiam totius ſphæræ eſſe, quo enim loco circulus ab arietis pede Meſembrinos dicitur, qui meridiem ſignificet, & quo loco is circulus Meſembrinos coniungitur, & tranſit æquinoctialem circulū, in ipſa coniuñ-
tione circulorum nodus piſcium ſignificatur, quare cum nō modo nodum piſcium ſed etiam cœleſtium nodum appellauerunt.

Pistrix.

Cetus habet tres stellas secundæ magnitudinis, uide licet unam in uentre, quæ uenter ceti nominatur, & duas in cauda, habet et multas tertiæ magnitudinis, quarum insigniores sunt Menkar & una in medio oris, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Pistrix à media cauda diuiditur ab hyemali circulo, spectans ad exortum, rostro prope posterioré arietis pedem iungens: huius priorem partem corporis qui spectat ad exortum prope alluere flumen Eridani uidetur, hæc cadit exorto cancro & leone, exoritur autem cum Céturo & geminis, sed habet in extrema cauda stellas duas obscuras, ab'eo loco usq; ad reliquã corporis curuaturã, quinque, sub uentre sex, omnino sunt xiii.

Eridanus.

Fluuius Eridanus habet unam stellam nomine Acarnar primæ magnitudinis, sed quæ in nostra regione uix uideri potest, tantum declinat ad austrum, habet quatuor tertiæ magnitudinis, et multas quartæ magnitudinis.

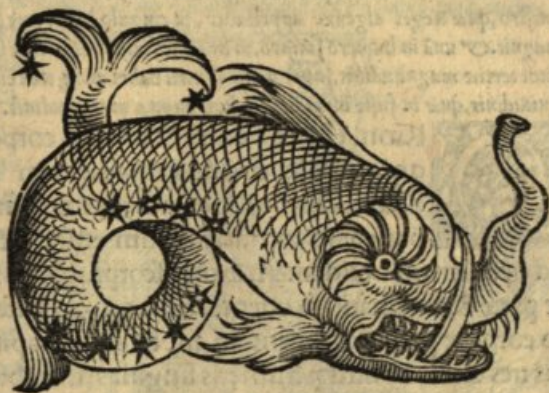
Eridanus à sinistro pede profectus Orionis, & petueniens usq; ad pistricem, rursum diffunditur usque ad leporis pedes & protinus ad antarcticũ tendit circulũ. Huius figurationem circulus hyemalis diuidit ab eo loco quo prope coniungitur cæto, hic scorpione & sagittario exorto occidere, exortiri autem cum geminis & cancro uidetur, habet autem stellas in prima curuatura tres, in secunda tres, itẽ in tertia usq; ad nouissimã septem, omnino est stellarum numerus tredecim.

Lepus.

Habet lepus unam in medio corporis, & unam sub uentre tertiæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Lepus autem infra sinistram pedem Orionis per hyemalem circulum fugiens, ab eo inferiore parte corporis diuisus, occidit sagittario exorto, oritur cum leone. Habet autem stellas in utrisq; auribus singulas. In corpore passim dispositas duas, in pedibus prioribus singulas. Et ita est omnino stellarum sex.

Orion:

Orion.

II 95

Orion pulcherrima cōstellatio, habet duas primæ magnitudinis, unam scilicet in humero dextro, quæ Bedalgenze uocatur, & alteram in pede sinistro, quæ Regel algenze appellatur, in cingulo habet tres secundæ magnit. & unâ in humero sinistro, in brachio sinistro et in ense habet aliquot tertiæ magnitudinis, super genu dextrû habet quoq; unâ eiusdē magnitudinis, quæ in fuste inueniuntur, sunt quintæ magnitudinis.

ORION. Hunc à zonâ & reliquo corpore æquinoctialis circulus diuidit cum Tauro decertantem collocatum, dextra manu clauam tenentem, in cinctum ense, spectantem ad occasum, et occidentem exorta scorpionis posteriore parte & Sagittario ex oriente, cum cancro autem toto corpore pariter exurgentem, hic habet in capite stellas tres clatas in utrisq; humeris singulas, in cubito dextro obscurâ unâ. In manu similem unâ, in zona tres, in eo quo gladius eius deformatur tres obscuras. In utrisq; genibus singulas clatas. In pedibus singulas obscuras. Omnino sunt decem & septem.

Laelaps.

96

Canis maior habet unam in capite primæ magnitudinis, nomine Alabor, splendidissimam stellam, Veneri ferè similem. Habet demde quoq; tertiæ magnitudinis unam in pede dextro, alterâ in coxa sinistra, tertiam inter duas coxas, quartam in extremitate caudæ & quintam in extremitate pedis dextri, reliquæ in auribus, collo, pectore & genibus sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

LANIS leporē fugientem consequens posterioribus pedibus diuiditur ab hyemali circulo, pedē dextrû Orionis pene suo capite coniuuens, capite ad occasum spectans, sed caput ad æquinoctiale circulū tendit. Occidēs oriētē sagittario, exoriētēs autē cum cancro, habet in lingua stellâ unâ quæ canis appellatur. In capite autē alterâ, quam nō nulli Sirion appellat, de quo prius diximus. Præterea habet in utrisq; auribus obscuras singulas. In pectore duas. In pede priore tres, inter scapulas tres, in sinistro lûbo unâ, in pede posteriore unam. In pede dextro unâ, in cauda quatuor. omnino sunt decem & nouem.

97

Procyon.

Canis minor duas dumtaxat habet stellas, unam primæ magnitudinis in uentre, quæ algomeisa uocatur, & aliam quartæ magnitudinis in collario. Sunt qui quoq; unam ponunt in capite.

PROCYON. Hic in lacteo circulo defixis pedibus æquinoctialem circulū tangit. Spectat ad occasum ut inter geminos & cancrum cōstitutus, qui, quod ante maiorem canē exoritur, Procyon est appellatus. Hic autē occidit exortu capri corni, exoritur cum leone & habet unâ stellam in capite & aliam in pectore. In lumbis

In lumbonā, sed omnino stellarū numerus iii.

Navis.

Navis unam habet primæ magnitudinis, qui Canopus uocatur, poniturq; in præcipuo remo, sed quæ longe defleat ad austrum. Habet sex secundæ magnitudinis, unam in transstro, aliam in sectione transstri &c. habet quoq; multas tertiæ & item multas quartæ magnitudinis, quæ in malo ponuntur, sunt quartæ magnitudinis.

ARgo. Huius puppis hyemalem circulum & maioris canis caudam contingens inferiori parte, nouissime nauis inclinata Antarcticum circulum tangit. Occidens sagittario & capricorno exorto, ut in mari collocata, exoriens cū uirgine & chelis. Hæc habet in puppi ad singula gubernacula, ad primum stellas quinque, ad alterum quatuor, circum carinam quinque, & sub reiectum quinque, Ad malū quatuor, in tota est stellarum uiginti trium. Quæ, quate non sit tota in mundo collocata prius diximus.

Phylliris.

Centaurus in pede dextro duas habet stellas primæ magnitudinis, in pede uero sinistro habet unam secundæ magnitudinis, similiter super coxam dextram, et sub uentre, atq; super calcaneum pedis dextri, & super genu sinistrum, habet & multas tertiæ, quartæ, & quintæ magnitudinis.

Centaurus. Hic ita figurat ut in antarctico circulo niti pedibus, humeris hyemalē sustinere uideat, capite prope caudam hydræ coniungens, hostiā dextra manu tenēs supinam, quæ pedibus

& extremo ore circulum hyemalem tangit, inter eum & antarcticum orbem collocata. Centauri aut crura à reliquo corpore diuidit circulus qui lacteus appellatur. Hic spectans ad ortus signorū, totus occidit aquario & piscibus exortis, exoritur aut cum scorpione & sagittatio, habet aut stellas supra caput tres obscuras, in utrisq; humeris singulas claras, in cubito sinistro unam, in manu unam, in medio pectore equino unam, in prioribus poplitibus utrisq; singulas, in interscapilio quatuor, in uentre duas claras, in cauda tres, in lumbo equino unā, in genibus posterioribus singulas, in poplitibus singulas, omnino sunt xxiiii. Hostia aut habet in cauda

duas, in pede de posterioribus primo unam, in utrisq; pedibus unam, in interscapilio unam clarā, & in priore parte pedum unam, infra alterā, in capite tres dispositas. Omnino sunt numero decem.

Ara.

Ara habet septem stellas, ex quibus quinque sunt quartæ magnitudinis & duæ quintæ.

Ara antarcticū circulū prope tangens inter hostiæ caput & scorpionis caudā extremam collocat, occidēs arietis exort

tu exoriens cum capricorno, Hæc habet in summo cacumine circuli ubi formatur stellas duas, & in imo alteras. Et ita est omnino stellarum quatuor.

Hydra.

Ω

Hydra habet unam lucidam stellam, nomine Alphard, & est secundæ magnitudinis. Habet & tres terciæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Hydra trium signorum longitudinem occupans cancri leonis & uirginis, inter æquinoctialem circulum & hyemalem collocatur. Ita tamen ut caput eius contendens ad signum id quod procyon uocatur, & totius hydræ proprie quarta pars inter æstiuum & æquinoctialem circulum uideatur. Cauda autem extrema pene Centauri caput regens, sustinet in dorso coruū, toto corpore eius tangentem, & toto corpore ad craterem tendentem, qui satis longo dissidente interuallo propè inter leonem & uirginem constitutus uidetur, inclinatio ad caput hydræ, quæ occidit aquario & piscibus exortis. Oritur autem cum his signis de quibus supra diximus. Habet autem in capite stellas tres, in prima capitis curuatura sex, sed earum nouissimam claram, in secunda curuatura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta usque ad caudam octo, omnes obscuras, ita fiunt numero uiginti sex. Coruus autem habet in gutture stellam unam, in pennis duas, infra penam, caudam uersus, duas, in utrisque pedibus singulas, omnino sunt septem: supra primam hydræ curuaturam crater positus habet in labris stellas duas, infra autem ansas duas obscuras, in medio cratere duas, ad fundum duas, Omnino sunt octo.

Piscis.

Omnes stellæ piscis meridionalis, sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Piscis autem qui Notius dicitur inter hyemalem & antarcticum circulum media regione collocatus spectare ad exortum uidetur, inter capricornum & aquarium, ore excipiens aquam quæ funditur ab aquario, hic occidit oriente cancri, exoritur autem cum piscibus, sed est stellarum omnino duodecim.

Quæ adfigurationem siderum pertinent, ad hunc finem nobis erunt dicta, reliqua protinus dicemus.

Aratus cum capricorno exoritur ait

CLARISSIMI VIRI C. IULII HY-

G.INI AVGVSTI LIBERTI, DE QVINQVE

circulorum inter corpora coelestia notatione &

Planetis, Lib. IIII.

Noniam in initio sphaerae circuli quinq, quomodo efficerentur, ostendimus, neq, eos corpore siderum innotauimus, & si duo nouissimi nihil ad solis cursum pertinent, hoc est, arcticos & antarcticos, de medijs dicemus tribus. Sed quoniam Aratus quatuor circulis sphaeram plurimū ualere dicit, neq, eorum aperte quenuquam demonstrat, uoluntatem nostram appetius ostendimus. Et quēadmodū in initio fecimus, à boreo polo sumemus exordiū.

Titur aestiuum circulum unū de quatuor esse dicemus, qui thetinos tropicos uocatur, quo circulo aestatem confici demonstrauimus, & si nō nemo dubitat, quare non utriq, circuli, hoc est, aestiuus & hyemalis uno nomine appellentur, ideo quod quem nos aestiuum diximus, nonnullis hyemalis fiat, & quo circulo hyemem confici diximus, eo circulo aliis aestas sit. Quod si uoluerint intelligere id ad nostras collationes mundi esse demonstratum, qui inter aestiuum circulum & arcticon sumus constituti, non ad illorum sphaeram qui ab hyemali circulo antarcticum habitantes nobis antipodes dicuntur, facilius ad nostram accesserint uoluntatem. Si quis enim uoluerit eorum, quos antipodas diximus, qui inferiore à nobis circulo constituti uidentur, sphaeram facere, nō immerito nostrum hyemalem sibi aestiuum circulum sinxerit. Aut si quis scriptorum eorum mentionem faciens obscure uoluerit antipodas demonstrare, & dixerit quibus in capricorno aestas summa, aut in cancro hyems maxima fiat, non imperita ratione acutissime dixisse uidebitur. Quodcunq, enim nostris circulis cōtrarium dixerit, id illis erit rectum, sed ne longiore sermone praeter consuetudinem utamur, ad inceptum reuertamur.

De tropico cancri.

In aestiuo circulo, de quo primū dicere instituimus haec signa, siue partes eorum perspiciuntur. Capita geminorū, aurigae genu utrunq, † uel sinistrum Persei crus & humerus sinistret. Andromeda aut à pectore sed manu sinistra diuiditur. Atq, ita euenit ut caput eius cū toto pectore & manu dextra uideatur esse inter aestiuū & equinoctiale circulū, reliquū aut inter aestiuū & arcticū finē. Praeterea in eodē aestiuo circulo, pedes equi pegasi uidetur positi, et caput à reliquo corpore diuiditur oloris, & alae sinistri oris ut uolantis pars nō magna. Ophiuchus humeris ut circulū sustinere uidetur: uirgo prope hunc cōtingens à capite. Inter hunc & equinoctiale circulos collocata est, ut fulgens ad austrū, leo à pectore ad lumbos diuiditur, ut caput eius & corporis superior à cruribus pars, inter hunc & arcticum circulū uideatur. Inferior aut pars inter aestiuū & æquinoctiale circulū. Cancer aut sic diuiditur medijs ut inter duos oculos eius, circulus traiectus existimeretur. In his signis & hoc, ut ante diximus, circulo cum perhitur sol, euenit nobis, qui hac inclinatione mundi utimur, ut sint diei de partibus octo partes v, noctis aut tres. Neq, ita tamen ut ex horologiis sed ex sphaerae ratione, cum enim sphaeram ita cōstitueris ut circulus is qui arcticus uocatur semper appareat. Nunquam autem antarcticus exoriatur, atq, ita sphaera est constituta, si uoles circulum aestiuum diuidere in partes octo, ex his inuenies partes v. in sphaera apparere, tres autem infra tanquā sub terra esse. At aliquis dixerit cur sphaerae circulos diuidamus in partes octo potius quam duodecim, aut quot libuerit alias partes, hic non sphaerā sed se fallere, hac ratione inuenietur, portio arbitror. Si enim ita fecerit ex aestiuo circulo partes duodecim, ex his partes vii. & dimidium partis apparere, quatuor autem & dimidium sub terra inueniet esse. Itaq, euenit ut cum ad octo partes addita dimidia sit, simili ratione ad partes quatuor, accedat pars dimidia, & fiant supra terram partes septem & dimidium partis:

De pios sphaeras

Signa quae in circulo aestiuo perspiciuntur

*Cur sphaera in octo partes diuidenda **

i 2 reliquum

quod est reliquum autem sub terra + quidem partes quatuor & dimidium. Igitur oportet intelligere ut non in minutis partibus & dimidiis fiat, sed certis numeris conficiatur, ut euenit in partibus octo. Præterea quoniam sphaera diuisa in partes xxx. euenit ut ab æstiuo ad hyemalem sint partes octo, nimirum certe eos circulos diuidemus in partes octo. Præterea quoniam ab æstiuo circulo ad æquinoctialem sunt quatuor de xxx. Et rursus ab æquinoctiali circulo ad hyemalem de partibus xxx. partes quatuor, & ita nihilominus æquinoctialis ipse per se circulus medius diuiditur, ut dimidia pars eius sit sub terra, de partibus octo partes quatuor, & totidem supra, & tota ratio ad octauam partem perueniat, non dubium est quin recte diuidatur in partes octo. Præterea cum sol per hos circulos currens iter annum conficere uideatur & ab omnium signorum octaua parte, ut posterius dicemus, incipiat exoriri, et ad aliud signum transire neq; ulla alia parte signi uatur recte ipsi quinque circuli diuiduntur in partes octo. Præterea cum septem sidera ad eundem statum reuertantur, quibusdam placuit, ut cuiusmodi dies hodiernus fuerit in solis aut lunæ tempestate, eiusdemmodi octauo anno sit futurus, uere sphaera quoque diuidetur in partes octo. Præterea cum uideamus octauo quoque die eiusdem sideris horam primam aut quamlibet denique esse, ut cuius hodie fuerit hora prima eiusdem octaua quoque futura uerissimum est, ipsam quoque sphaeram unde horæ sumuntur diuidi in partes octo. Sed ne reliqua prætermittamus in hoc occupati, ad propositum reuertamur.

Aequinoctialis.

Secundus ab æstiuo æquinoctialis est circulus, in quo hæc signa & partes eorum perspicere possunt. Aries totus omnibus pedibus innixus uidetur. Hunc autem Aratus omnium siderum celerissimum esse demonstrat, etiam minori arcto, quæ breui spacio uertitur præstare, id quod uelit esse, sic poterimus uel facillime intelligere. Cum sit enim maximus circulus æquinoctialis in sphaera, in eoque aries ut affixus uideatur quomodocumque fuerint figuræ corporum collocatæ, ut ad eundem circulum perueniant, necesse est semel uerti sphaeram. Quod cum fiat, & aries in maximo circulo & eodem tempore ad locum quo sidera reliqua perueniant, necesse est eum celerissimum dici, sed nos ad circuli + effectione uenimus, & reliqua dicemus: in eodem tauri genua ut fixa perspiciuntur, & si nonnulli ita finxerit, ut uno genu hoc est, dextro nixus, sinistro prope pedes contingere uideatur. De hoc in medio relinquemus. Sed in eodem circulo zona Orionis, ut ipso circulo præcinctus existimetur. Hydra flexa à capite primo ut ceruicibus erectis cancrum contingere uideatur, ex inferiore corpore hydræ crater cum coruo uelut fixus esse circulo conspicitur. Item pauca stellæ chelatum, eodem adiunguntur. Ophiuchi genua eodem circulo à reliquo corpore diuiduntur. Aquila sinistra inferiore penna pene eum contingens figurata est: eodem quoque circulo caput pegasi cum ceruicibus nititur. His corporibus signorum æquinoctialis circulus finitur. Quod sol cum peruenerit, bis uno anno conficitur æquinoctium, hoc est, in ariete & chelis. In hac enim parte sphaeræ & uer & autumnus confici existimatur, ita ut uer sit in ariete, autumnus in priore parte scorpionis. Quod signum nonnulli libram dixerunt: per hunc circulum transiens sol ab ariete ad chelas efficit sex mensium diem, his locis qui intra arcticum uidentur orbem, noctem autem his qui antarctico circulo sunt clausi. Quare magis his locis nemo potest durare. Et rursus ab autumno usque ad uer, hoc est, à chelis usque ad arietem perueniens efficit his locis sex mensibus perpetuis diem, in quibus ante noctem demorstrauimus, Econtrario autem noctem his qui boreo polo sunt proximi. Sed de hoc ante diximus. Neque enim mirum est hac collatione sphaeræ id euenire. Erecto enim boreo polo neque unquam occidente euenit ut corpora quæque quæ ei proxima sunt circulo sero occidere uideantur. Id ex hoc intelligere licebit. Cum in his partibus sphaeræ habitetur quæ pars est ab æstiuo circulo ad orbem qui arcticos uocatur, & de arctico circulo hoc est de duabus uris & dracone, caput draconis maxime niti ipso circulo uideatur, ita ut is qui engonasin uocatur, inter æstiuum & arcticum locatus, caput draconis premere intelligatur, qui

quicunq; ut ante diximus ad ipsum caput draconis habitant ita longo die utuntur, ut eis ne tertia quidem hora pars in unaquaq; nocte obtingat. Itaq; Aratus ait.

Κείνη που κεφαλή τῆ νύχεται ἕχι πρὸς ἀκρὰ
μισγόνται δ' ὄσεις τε ἰσ' ἀντολαὶ ἀλλήλοισι.

Item Cicer. dicit, Quod caput hic paulum sese subito q; recondit.

Ortus ubi atq; obitus parte admiscentur in una.

De hoc Home. quoq; in Odyfsea, qui ita breuem noctem esse dicit, ut pastores cum alii exigant, alii reducant pecus, possint alius alium audire, cum unus propter noctem pecus reducat, alter propter lucem exigat: sed nos ad propositum reuertamur.

Etius ab æstiuo circulo qui hyemalis uocatur, his corporibus & eorū partibus finitur. Nam medium capricornum diuidens, & pedes Aquarii, per caudam piscicis ut traiectus uidetur. Diuidit etiam leporem fugientem à cruribus, & quadam parte corporis, & canis sequentis pedes, & nauis ipsius puppim. Centauri q; ceruices à reliquo corpore diuidit. Scorpionis extrema cauda, quod acumen uocatur, eodem circulo coniungitur. Sagittarii arcus eodē orbe deformatur. Huius orbis infra terram sunt, de partibus octo, partes quinq; supra terram autē tres, itaq; it breuior dies nocte, ut ante demonstrauius.

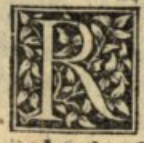

Vatum circulum zodiacum esse Aratus demonstrat, de quo ante diximus, & posterius dicemus. Sed Aratus non ut reliqui Astrologi ab ariete duodecim signa demonstrat, hoc est uere incipiente, sed à cancro, hoc est, ipsa æstate. Nos autem quoniam ab ariete incipimus, ita protinus dicemus. In hoc enim circulo sic duodecim signa figurantur. Aries, Taurus, Gemini, in his tribus signis uer demonstratur, & æquinoctium uerū. Cancer, Leo, Virgo, in his signis maxime æstas conficitur. Sed Sol incipit à Virgine iam transire ad æquinoctiū autumnale. Chelæ Scorpius, Sagittarius, in his tribus signis autumnus efficitur, et æquinoctium autumnale. Capricornus, Aquarius, pisces, in his tribus signis sol hyemem conficere demonstratur. Et si nulla sunt signa. xii. sed xi. ideo quod Scorpio magnitudine sui corporis duorum locum occupat signorum. E quibus prior pars Chelæ, reliqua autem Scorpio uocatur. Priores enim astrologi cum omnes res ad duodecim partes reuocarent, ut menses, & horas, & latitudinem signorum. Itaq; & signa per quæ res omnes significatur. xii. esse uoluerunt.

non.

Ed quoniã septē circulis in proœmio propositis, de quatuor circulis mentionem fecimus, ne septem ex ordine demonstratis, aliquid à nobis obscurius dictum uideatur, de septem superant iii. arcticos, antarcticos, & ille qui Lædeus uocatur. Itaq; de his dicere incipiamus. Arcticon igitur orbem sustinet caput draconis cum reliqua corporis parte. Cepheus autem pectore suo circulum iungit, eodem orbe nituntur & pedes maioris ursæ. Præterea sedile Cassiopeiæ cum pedibus eius nititur ipsi circulo, & de dextro pede genu q; sinistro, et pedis prioribus digitis eius, qui engonalin uocatur, & manus sinistra Bootis exteriori parte circuli peruenit coniuncta. Ad antarcticon autem circulum peruenit extrema nauis Argo, pedes q; Centauri posteriores adiunguntur. Priores autē propē contingere. Et ara uidetur propē affixa Eridani q; fluminis extrema significatio.

Elíquum est nobis diffinite quem supra Lacteu orbem demonstrauius. Ipse enim deuidit oloris extremam sinistram pennam, quæ extra æstiuum peruenit finem. Præterea transit manum dextram Persei, & ab humero sinistro autigæ perueniens sub manum eius dextrā. Et geminorum genua et pedes eius signi quod Procyon uocatur. Hic diuidens æquinoctialem et æstiuum circulum, tangit extremum finem mali, qui in argo naue defixus uidetur. Deinde rursus reuertens, genua centauri diuidit à reliquo corpore, & extremam caudam terminat scorpionis & arcum mediū Sagittarii, et aquilæ dimidiā partem per eius transiens pennas.

i s Quo

Voniam de hisce rebus exposuimus ordine, mundi rationem, et quem admodum moueatur protinus dicemus, & in duodecim signorū exortu quæ deinde corpora consequantur, & quæ perueniant ad occasum. Conuenit nobis mundum ab exortu ad occasum conuerti: ideo quod uidemus stellas exorientes, ad occidentem conuerti. Sic enim primū poterimus scire quid sit exortus, & quid occasus. Si quis enim nostrum aliquis astiterit contra exorientem solem, necesse est arctos nobis à sinistris partibus esse. Cum id ita fiat, illud quoque necesse est, ut omnia è dextris partibus exorta, in sinistris occidere uideantur, de quo & ante diximus. Igitur cum uideamus stellas exoriri, et occidere, necesse est mundum quoque cum stellis uerti. Sed nonnulli aiunt, nihilominus id euenire posse, ut sic stante mundo, stellæ & exoriantur et occidant, quod fieri nō potest. Si enim stellæ uagæ feruntur, neque mundus ipse uoluitur, non possunt corpora stellis figurata in columbia et certa permanere. Illud enim uidemus in toto mundo stellas erraticas esse, u. neque horum cursum quenquam posse diffinire. Atatum ipsum quoque negare se difficiles eorum cursum interpretari posse. Quomodo igitur cum quinque stellas nemo possit obseruare, tot milia quicquam possit peruidere, nisi qui permittat hoc, cursum stellarum posse esse, & nihilominus figuratas corporum permanere, quod si non est, tota sphaera ad irritum reuocabitur. Quicumque enim sphaeram fecerit, non poterit efficere, ut sphaera stante, nihilominus stellæ uersentur. Illud etiam uidemus in extrema cauda draconis stellam esse, quæ in se uersatur, & in eodem loco constet. Quod si omnes stellæ uagæ feruntur, hanc quoque loco moueti necesse est, quod non euenit. Igitur necesse est mundum quoque non stellas uerti. Quoniam ostendimus mundum cum stellis potius quam stellas per se uerti, nunc reliqua dicemus.

Cum enim traditum sit nobis prius noctem quam diem ferri, noctem dicemus unbram terræ esse, eamque ob stare lumini solis. Et si nonnulli dixerunt in solis cursu euenire, ut cum peruenerit ad eum locum ubi occidere dicatur, ibi montium magnitudine à nobis lumen auerti solis, & ita noctem uideri. Quod si ita sit, nimirum eclipsim solis uerius quam noctem diximus. Sed aliter esse ex ipsa sphaera licebit intelligere.

Orizon enim diuidens ea quæ uidentur, & quæ non apparent, ita diffinit sphaerā, ut semper sex signa de duodecim in hemisphaerio uideantur super terrā, sex autem signa sint infra sub terra. Igitur cum in uno eorum sol nixus ferri uideatur, ab eo circulo qui horizon uocatur exoritur. Itaque incipit lucere. Cumque nihilominus ipse mundus uertatur cum reliquis signis. Sed quod facilius intelligatur, ponamus solem esse in Ariete à quo duodecim signa instituimus numerare. Igitur cum sol sit in Ariete eo exortiente dies est, qui cum uertente se mundo peruenit ad eum circulum qui Mesembrinos uocatur, efficit diei partem dimidiam. Sed sic etiam facilius intelligitur & rursus ab eodem ariete incipiemus. Cum aries est exortus, præter eum signa sunt in superiore hemisphaerio: Pisces, Aquarius, Capricornus, Sagittarius, Scorpio. Horum cum tria signa occiderint, hoc est, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, exorta sunt tria quæ arietem sequuntur, hoc est, Taurus, Gemini, Cancer, tum fieri dimidium diem necesse est, & arietem peruenire ad eum quem Mesembrinum esse circulum supra diximus. Cum autem cum reliquis signis ipse aries occidit & exortus est leo, uirgo, tum chelæ exoriuntur, & in superiore hemisphaerio ariete occidente uehuntur. Quæ cum occiderint, rursus aries exortus efficit lucem. Sed ne in dubium ueniat, cum ariete occidente dixerimus chelas exoriri, quid de reliquis signis siue sphaera posset intelligi, sic inuenietur. In quocumque signo sol fuerit exortiens, quodcumque ab eo signo septimo loco fuerit, id noctu primum exorietur, et ita conficiet cursum. Mundus enim ipse semel in die ac nocte uerti uideatur. Itaque euenit, ut ipsa signa. xii. semel in die ac nocte uideri possint. Sed ne solis cursum, de quibus postea sumus dicturi, potius quam quod ante coepimus, enumerauerimus, ad inceptum reuertemur. Diximus enim principium

pium mundi esse noctem, deinde diem. Inter noctem & diem præter umbram terræ nihil interesse arbitramur. Sed quoniam signorum supra & corporum exortus institui-
mus ad hoc peruenimus.

Igitur uertente se mūdo per utrosque polos & axem quem supra dimen-
sionem sphaeræ diximus esse, & ita sphaera collocata, ut unus polus sem-
per sit supra terram, alter nunquam exoriatur necesse est. Arctus quoque,
& reliqua corpora quæ sunt in arctico circulo nunquam occidere, reliqua
autem omnia exoriri & occidere, quod inferiora sint ab eo circulo quem
nunc occidere diximus. Id enim posse fieri hæc edocet causa. Videmus apud extremum
draconis, quod maxime arcticon extra circulum prouidet, quod quodam tempore ita
occidere existimatur, ut exortus cum occasu permisceatur, ut & ante diximus. Si autem
pars aliqua occidere de summo circulo uideatur, necesse est omnia, quæ sunt inferiora
exoriri & occidere. Igitur conuenit nobis sidera uertente mundo occidere & exoriri. Pre-
terea hac inclinatione cæli, cum unus circulus ita sit erectus ut nunquam occidat, alter
ita sit terræ subiectus, ut nunquam exoriatur, quicumque circuli fuerint in sphaera, hoc est,
ab æquinoctiali ad polum, qui Boreus appellatur, nullus erit eorum qui non maiorem
partem circumductionis habeat supra terram. Qui autem ab æquinoctiali fuerint circu-
lo ad eum polum qui Notius appellatur, omnes inferiorem partem maiorem habebūt
quàm superiorem, & quanto magis ad polum notium accesserint, hoc maiorem par-
tem sub terra habere perspicientur. Et quāto magis ad boreum finem uenerint, hoc ma-
iorem partem circuli supra terram tenere uidebuntur. Quo enim erectior ipse polus fue-
rit, hoc magis & circuli eius erectiores uidebuntur. Quod cum ita sit, si duo sidera simul
fuerint orta unum ab arctico alterum ab antarctico circulo, serius occidet id sidus quod
ab arctico circulo fuerit exortum: Ideo quod maiorem habet circumductionem sphaeræ,
quàm quod à notio polo est ortum. Si autem simul occiderint, serius exorietur id signū
quod ab antarctico fuerit exortum, ideo quod tota illa collatio mundi maiorem partem
habeat sub terra, quàm illa pars quæ in boreo polo est finita. Et non modo signa quæ
sunt ad arcticum finem collocata, præstantibus corporibus aut serius occidunt, aut ante
exoriuntur quàm ea quæ notio polo depinximus, sed ipsa quoque corpora inter se dissen-
tiunt, ut si quod inferius sit signum & id cum superiore exoriat, tamen serius occidat.
E contrario itaque si qua sunt signa ab æquinoctiali circulo ad notium polum figurata,
horum si qua signa pariter exorta fuerint, citius occident quæ proxime polum accedāt.
Euenit etiam ut non modo quæ simul sint exorta sidera ex his serius occidant, quæ pro-
xime arcticum circulum sunt collocata, sed etiam si qua eorum ante exorta fuerint, quæ
sunt ad notium polum finita, tamen ante occidant, quàm ea corpora quæ in boreo po-
lo figurata esse supra demonstrauius, ideo quod maiore circumductione sphaeræ us-
tantur ea corpora, quæ æquinoctiali circulo ad arcticum finem sunt constituta. Igitur
ostendimus qua inclinatione mundi sphaera sit constituta. Nunc ad duodecim signa re-
uertemur, & quorum exortu quæ de reliquis corporibus occidant aut oriantur comme-
morabimus, & initium ab ariete faciemus.

Arietis exortu, sinistra pars Andromedæ pronenite, Ara autem occidere ui-
detur. Cum sidere eodē exorit & Persei caput usque ad umbilicū, ut dubiū
fore uideatur, zona eius utrum usque extremo Ariete, an tauro primum
exoriente prodeat ad lucem. Tauro autem exorto quæ prius dubia fue-
runt omnia sunt certa. Nam & Ara omnino occidit & Perseus totus est
ortus, & aurigæ caput cum reliquo corpore dumtaxat ad sinistram pe-
dem uidetur, & pistrix à cauda exoriente prospicitur. Hoc signo primum occidere Boo-
tes uidetur & si cū quatuor signis occidit, neque tamen totus ad terrā potest uenire. Nā ma-
nus eius sinistra circulo arctico cōclusa, neque orit, neque occidit. Geminis exorietibus tota

Aries.

Taurus.

- Gemini.* iam pistris, & fluminis Eridani prior pars apparet, & Orion exortiri uidentur. Occidit autem Ophiuchus à pedibus genuum sine. Cancer exortiens obscurat dimidiam partem coronæ, pistris q̄ caudam, & notium piscem, et caput cum reliquo corpore ad umbilicum eius, qui Engonasin uocatur. Ophiuchum à genibus ad humeros, & anguem totum præter caput & ceruicem, quæ ex æstiuo circulo tendit ad coelam. Bootem propè totum, terra tenet restum. Exortitur autem & Orionis corpus ad zonam, & Eridanus totus apparet. Exortu leonis reliqua pars occidit, coronæ cum capite & ceruicibus, anguis & Ophiucho, Engonasin autem qui uocatur, eius præter sinistram genu et pedem nihil apparet, & Bootes totus obscuratur. Exortitur autem caput hydræ cum lepore toto, & Procyon cum pedibus prioris canis & aquila tota. Virgo autem exortiens, non pauca sidera obscurat. Nam statim lyra occidit cum sagitta & delphino, & oloris à capite corpus usq̄ ad caudam propè occidit, & fluminis prior pars & equi caput cum ceruicibus. Exortitur autem hydra sine crateris, & canis totus, & nauis argo sine totius ueli. Chelis exortientibus uidentur & Bootes exortiens totus, & tota nauis apparet argo, hydra q̄ præter cacumen extremum caudæ, quod est sub terra. Exortitur etiam genu et sura eius dextra, qui engonasin uocatur. Hunc eadem nocte occidere et exortiri licet uidere. Reliquum autem corpus, cum scorpionis & sagittarii prouenit parte. Præterea cum Chelis exortitur cauda centauri. Occidit reliquum Pegasi corpus, & oloris extrema cauda, & Andromedæ caput cum umbilico Pegasi, & pistris reliquo corpore ad ceruices, ut caput eius solum uideatur, & caput Cephei pendens ad pistris occasum, cū manibus & humeris peruenit ad terram. Scorpione exortiente duæ partes fluminis occidunt, & reliquum corpus Andromedæ cum capite Cephei. Occidit etiam Cepheus capite ad humeros, quæ pars est extra arcticum circulum constituta, obscuratur etiam Cassiopeia resupinata occidens. Exortitur autem corona quæ ante centauri pedes iacere existimatur, & hydræ reliquum, quod caudam esse supra diximus. Prouenit etiam & corpus centauri, quod equina figura uidentur, & ipsius hominis caput, & hostiam quam tenete eum supra diximus. Deniq̄ ad id corpus quæ sine pedes eius sunt priores. Ophiuchi autem duntaxat caput exortitur, & ipsius anguis caput, quod est contra cancerum. Sagittarium exortientem Ophiuchus totus exortiens insequitur, & anguis qui ab eo tenetur, caput eius qui engonasin uocatur, et sinistra manus eiusdem. Deniq̄ lyra tota cū Cephei capite & humeris exit ad lucem. Occidit autem canis maior cum Orione toto & lepore, & aurigæ superiore parte corporis. Præterea caput & pedes eius. Occidit etiam totus Perseus præter crus & pedem dextrum. Argo autem puppim solam relinqnens peruenit ad terram. Capricornus exortiens, hæc sidera ad terram premere uidentur, reliquam figuram nauis & signum quod Procyon uocatur. Eodem tempore & reliquum corpus occidit Persei. Exortitur autem olor cum aquila & sagitta, & ara quam proximam esse notio polo diximus. Aquarius exortiens, ad dimidiam partem corporis equi pedes secū de terra ducit, & caput cum ceruice Pegasi. At etiam centaurus à caudā ad humeros uilis corporis occidit, cum hydræ capite, & ceruicibus. Piscibus exortientibus occidit reliquum hydræ corpus, & ipse centaurus. Exortitur autem piscis qui notius uideatur, et Andromedæ dextra pars corporis.

De sole & luna & cæteris planetis.

Icigitur exortientibus duodecim signis, reliqua corpora occidere & exortiri uidentur. Sed ut ante diximus, nunc protinus de solis cursu dicemus. Necessè est enim solem, aut ipsum per se moueri, aut cum mundo uerti uno loco manentē. Quod si maneret, necessè erat eodem loco occidere et exortiri, quo pridie fuerit exortus, quemadmodum signa eodem loco

loco semper oriuntur & occidunt. Præterea si ita esset, necesse erat, dies & noctes omnes æquales esse, ut quàm longus hodiernus dies fuerit, tam longus semper sit futurus. Item nox simili ratione semper æqualis permaneret. Quod quoniã non est, illud quoque necesse est, cum uideamus esse dies inæquales, & solem alio loco hodie occasurum, & alio heri occidisse. Si igitur aliis locis oritur & occidit, necesse est eum moueri, non stare, solem autem contra mundi motum currere, sic possumus intelligere: euenit enim ut duabus ex causis sidera nõ possimus uidere. Quarum una est cum abierint infra terram, nostrum quoque effugere cõspectum, ita ut inferius hemisphærio ostenditur. Altera autem est ratio quod propter fulgorem solis et uim maximam luminis sidera obscurantur, siue quod stellis obliquit, ne candor earum ad nostros perueniat aspectus, siue sua magnitudine luminis officit oculis nostris ne præter eius ignem aliam rem superiorem perspiciamus. Quod magis uetisimile uideatur. Neque enim solis ignem eiusmodi uidemus, cuiusmodi reliquos ignes intelligimus, Sed ita lumen auertit nostrum, ut ipse quoque nobis non igneus, sed albus esse uideatur. Præterea in unaquaque

nocte, & duodecim signa necesse est apparere. Ideo quod uno signo sol ipse nixus, iter conficere uideatur, cuius figuram corporis ipse suo lumine obscurat. Cum eo enim signo & occidere & exoriri uideatur. Nonnulli dicunt nos undecim signa duntaxat hac ratione perspicere posse, si in eius signi prima nouissimãque parte consistat. Habet enim duodecim signa partes eiusdemmodi, ut unumquodque eorum in longitudine habeat partes xxx, in latitudine autem partes duodecim. Itaque euenit ut in longitudine signorum annus sit, in latitudine autem singuli dies sint. In prima parte signi nihilominus nos reliquum corpus eius signi uidere posse nonnulli dicunt. Simile ratione & si fuerit in extrema parte signi, quod fieri non potest. Nam cum sol sit in qualibet parte signi & exoritur, ita magnum uidetur habere fulgorem, ut omnia sidera obscurat. Illud tamen potest euenire, ut cum sol sit in prima parte signi & occidat, reliquum corpus eius signi appareat. Sed certius & uerius est undecim signa quàm duodecim apparere posse. Præterea quaeritur quare sol contra mundi inclinationem currens uideatur cum ipsa sua sphaera occidere & uerti. Nam si sol contra siderum occasum curreret, de ariete ad pisces, non ad taurum transiret. Exoriri etenim ante pisces quàm aries & occidere perspicuntur, & ita mundus uerti uideatur, ut prius pisces quàm aries occidant. Itaque diebus xxx. sol in ariete currens, & eius corpus obscurans, sic duntaxat apparet sol, ut ex eo loco quo aries exoriri uideatur, & post triginta dies sol uideatur ab eodem loco surgere, ex quo loco taurus ante exoriri uidebatur, igitur apparet solem ab ariete ad taurum transire. Quod si ita est, necesse est eum contra mundi inclinationem currere. Quare autem euenit ut ante diximus, quod uidetur cum mundo sol uerti, eius similis hæc causa est, ut si quis in nauiculae rostro sedens, inquirat ad primũ transire, & nihilominus ipsa nauis iter suũ cõficiat. Ille quidẽ uidebitur contra nauiculæ cursum ire, sed tamen eodẽ perueniet quò nauis. Hoc autẽ sic etiam facilius intelligitur, si nauim diuiseris in partes cccx. quẽadmodum sol diebus cccx. simul mundũ transigit, eodẽ modo ut ante diximus sit diuisa, et in una

fortasse die
ac nocte
undecim alij
duodecim alij

parte

parte de cclx. constituantur quilibet eorum. Nautis autem habet unius diei cursum, ille quidem contra nauim ire, sed cum ea ad locum definitum peruenit intelligitur. Non enim extra nauim est, quia rostro ad puppim transit, sed ipsa naui continetur. Item sol cum per ipsum mundum iter, conficiat & eo contineatur, uidetur contra mundum ire, sed cum eo peruenit ad occasum. Cum enim mundus trecenties & sexages se conuertit, tunc sol iter annum conficit.

Est qui conspicuus super hos quæsiuit in astris
Ausus habere deum solem, cui tramite recto,
Conditio imposita est uigilem tolerare laborem.

Luna.

Voniã de Sole quæ uisa sunt nobis utilissima esse literis mandauimus, nunc de Luna dicemus, & si alta conati

Ut pro natura uolumẽ sit, hæc uerba quidã addunt hoc loco

perscribere, † uelut natura uoluminis ad hoc loci deuenimus ne nonnullis incaute huius ratione reliquẽtes, aut propter magnum laborem defecisse, aut inscientia superati, nõ ualuisse persequi uideamur. Nos aut non illorum existimationis timendæ causa persequi instituimus, sed consuetudinis nostræ rationem demonstrasse. Sed quod alterius quæri uolumẽ

hoc perlecto non uolumus, nec tam diu rem cogitatum scripto ad aliorum desiderium adducere, præterea cum reliqua omnia diligentissime persecuti fuerimus, alienum uidetur esse nõs non eandem persequi causam. Quare sicut ante diximus, ad inceptum reuertemur, & necessario totidem uerbis de Luna et Sole dicemus, ita. Luna à Sole per alios exortus & occasus necesse est moueri, non stare. Idque facilius quàm de Sole licet intelligere, neque enim tam magnus ardor eius est ut officiat oculis nostris, neque ut sol dies. xxx. unoquoque signo uehitur, ut difficile sit intellectu quanta particula luminis aut ipsius signi superesse uideatur cum ad aliud transierit signum. Lunam enim cum xii. signa diebus xxx. percurret licet intelligere duobus diebus & sex horis, in alio signo esse. Hanc autem cum à Sole lumen accipiat, & ita nobis lucere uideatur, nõ est uerisimile, de tam multis causis potius eam consistere quàm moueri. Si enim suo lumine uteretur, illud quod sequebatur, eam semper æqualem esse oportere, nec die tricesimo tam exilem, aut omnino nullam uideri. Cum enim totum transegerit cursum, sola autem ad aliud transire signum intelligatur: præterea si suo lumine uteretur, huius nunquam eclipsin fieri oportebat. Sed ne dubium fiat quare solis eclipsis fieri possit, qui utrisque lumen dare supra sit dictus. Lunæ autem non facile fiat cum alieno lumine utatur. Eius hæc uerisimilia, ut arbitramur, est causa. Luna enim cum ex toto mundo & omnibus stellis maxime terræ proxima uideatur, & ad acies nostras perueniat. Et quodam tempore totrens perueniat ad eundem locum signi quo sol uehitur, obseruare lumen eius à nostro conspectu uidetur. Hoc autem maxime euenit die nouissimo cum Luna transierit iam in duodecimum signa, & cum sol ad aliud signum transire uideatur, & proxima fiet illi. Quod euenire, sic etiam potest intelligi, ut si quis alicui manum planam ad oculos admouerit, quanto magis sic fecerit, hoc minus ille uideri poterit, & quanto longius ab eo discesserit, hoc magis illi omnia poterunt apparere, simili ratione, cum Luna ad solis locum peruenit, tunc proxima eius uideatur esse, et radio eius obtarare, ut lumen emittere nõ possit. Cum aut luna ab eo loco discesserit, tunc sol lumen eiicit, & ita ad nostra adiicit corpora.

Luna

Lunæ autē eclipsis sic euenit, cum prope dimensione sit Luna, cum abierit sol sub terram duñtaxat hoc modo, ut per mediam terram si quod directum traieceris cōtingere possit solem sub terram, Lunam autem supra terram. Quod cum ita euenit, necesse est solis radios propter magnitudinem terræ ita esse dimissos, ut lumen eius, quo luna lucet, non possit ad eam peruenire, & ita existimatur fieri eclipsis lunæ. Quæ si suo lumine uteretur, licebat ne apparere quidem nunquam solem, ideo quod luna nihilominus luceret, sic namq; accipit lumen, ut luceat cum sol uenerit per terras, sed non ut aliū quem locum conclusiorem totumq; spacium impleat lumine. Si quis nostrum steterit in eo loco, quo sol minime lucet, reliquis partibus lumen à sole accipiens præbebit. Id in luna fieri inuenitur, eam solis lumine accepto lucere nonnulli existimant teuibratione, nonnulli existimant, cum dicitur Sol in ariete aut in quolibet signo esse, eum supra ipsas stellas arietis iter facere. Qui autem hac ratione utuntur, longe à uera ratione errant. Nam neq; Sol neq; Luna proxime sidera apparent. Hac etiam de causa nonnulli septē stellas erraticas finxerunt, adiungentes eodem Solem & Lunam, quod cum quinque stellis feruntur, Luna enim proxime terram est. Itaq; diebus xxx. totum mundum existimatur transire. Id hac euenit ratione, si circulos quis intra zodaici ambitum fecerit, eosq; sic hoc interuallo finxerit, ut terra sit in medio, & unam à terra ad Lunam mensurā fecerit, quam Græci *τόνον* appellauerunt. Hunc autem quia nō certum spacium potuerunt dicere, tonon dixerunt, igitur abest Luna à terra tono uno. Hac igitur re, quod breuissimo circulo deuehitur diebus xxx. ad primum peruenit signum.

Deniq; cum Luna est, sub iustri splendet amictu.

Quum succincta iacet calamos, Latonia uirgo est,

Quum subnixa sedet solio, Plutonia coniunx.

Ab hoc circulo abest circulus tonon dimidium quo loco Mercurii sidus uehitur. Itaq; diebus xxx. ad alterum signū transiens tardius, ab hoc circulo abest tonon dimidium quo loco iter suū Veneris dirigit astrū, tardius quā Mercurii stella conficiens cursum. Transit enim ad aliud signum diebus xxx. Supra huius stellam solis est cursus, qui abest ab Hespero, quæ est Veneris stella, medietate toni. Itaq; cum inferioribus pariter peruolās uno anno, idest duodecim signa percurrit, tricesimo die ad aliud transiens signū. Supra solē igitur et eius circulū Martis est stella, quæ abest à Sole tono dimidio, itaq; dicitur diebus lx. ad aliud signū trāsire. Hunc supra Iouis signo orbē est stellā, quæ abest à Martis hemitono. Itaq; uno anno ad alterū transit signū. Nouissima stella Saturni, quæ maximo uehitur circulo, hæc autē tono distat à Ioue, itaq; annis xxx. xii. percurrit signa. Ab ipsorū tamen siderū corporibus Saturnus abest tono uno et dimidio. Hac igitur ratione potes scire neque solē, neq; lunā contingere stellas, & nihilominus per zodiacum circulū uerti. Hinc etiam possumus intelligere, lunam minorem esse sole. Omnia quæ proxima sunt nobis maiora necesse est esse, quā quæ longo dissidente interuallo uidemus. Igitur Lunam uidemus proxime nos esse. Neq; eam maiore nostro aspectui esse, q̄ solem. Illud quoq; necesse est cum sol nō longe absit à luna, & à nobis maior uideretur, si prope accesserit, multo maiorem futurum. Præterea necesse est ut ante diximus, aut nullam stellam erraticam esse, aut Solem pariter cum Luna, ut reliquas stellas errate. Si enim quisquam mihi potest demonstrare quinque stellarum cursum, & dicere, quod hodie quæq; coram ad aliud transeat signum, quemadmodū de Sole & Luna fieri uidemus, & nihilominus suum efficit cursum, non est erratica. Si autem dubium est quod hodie transeat, & ad aliud signum compari ratione cum Luna feratur, & suum circulum dirigat quemadmodum stellæ quæ sunt dubiæ, necesse est has quoq; errare, sed non euenit ut errant, præsertim cum suo tempore ad cursum reuertantur. Igitur ne stellæ quidem, cum certo tempore ad suum signum reuertantur, possunt errare, nisi forte uolumus accipere excusationē, quod duo corpora magna facilius possunt obseruari, quā singulæ stellæ, quæ non certos cursus conficientes uidentur apparere.

circulum

*alij semitonio
tono dimidio*

De Venere

De Venere.

Sed stellas quinque nonnulli has aiunt esse Veneris, Mercurii, Iouis, Saturni & Martis, è quibus esse maximam colore candido, nomine Hesperum, & eam appellari Venerem. Hæc stella non abest à sole longius duobus signis: subter eius circulum collocata, sicut ante diximus. Appatens autem maxime noctu, sed toto mense non plus indeficiens potest uideri. Sed totus Hesperus incertos efficit cursus, non eodem tempore ad præteritum transiens signum.

De Mercurio.

Ecūda stella est Mercurii, nomine Stilbon, totus acuto lumine, sed in aspectum non magnus, hic autem à sole non longius abest signo uno, qui semper eisdem cursus efficiens, modo nocte prima, modo autem ad solis exortus incipit apparere, non unquam etiam perpetuo signis quatuor est cum sole, rediens autem, cum sole non amplius est, quam tertiā partē signi.

De Ioue.

Iouis autem stella, nomine Phaeton, corpore est magnus. Figura autem similis lyrae, hic autem duodecim signa annis totidem transigere existimatur, et unoquoque anno nusquam apparere dicitur, non minus dies triginta, non plus quadraginta, sed tunc maxime obscuratur cum occidit cum sole. Exortus autem apparet antequam sol.

De Saturno.

Olis stella nomine Phaeton, corpore est magno, colore autem igneo, similis eius stellæ, quæ est in humero dextro Orionis. Hic per duodecim signa assidue ferri uidetur, non unquam etiam cum solis ipsius sideribus apparet, modo aliis partibus adiectis circuli, hanc stellam nonnulli Saturni esse dixerunt. Redire autem ad signum annis triginta, & quod annis non apparere, non minus dies triginta, nec amplius quadraginta.

Saturni stella
apud Ciceronem
de nat. Deorum
Phaenon dicitur

De Marte.

De Marte.

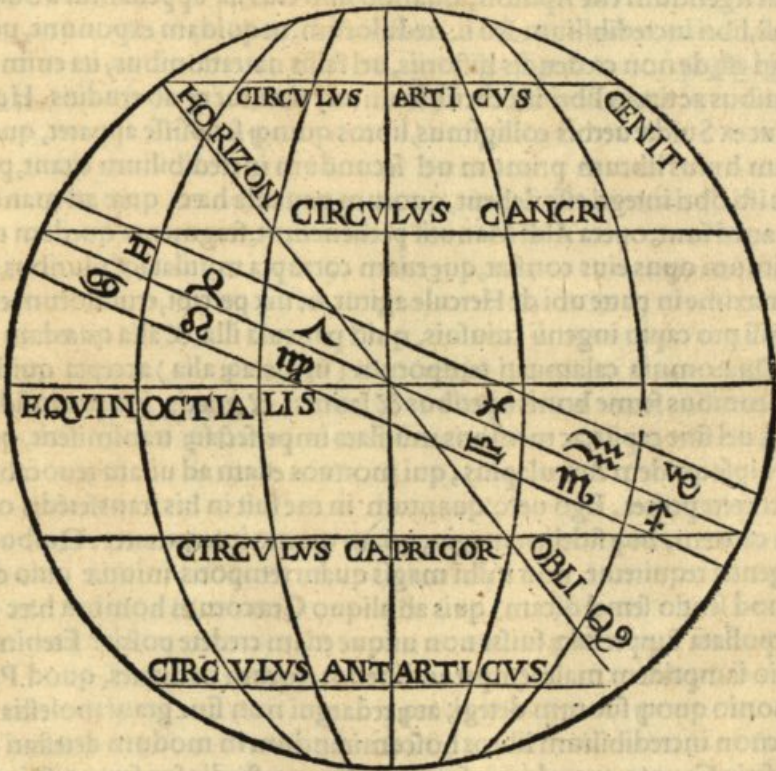
Reliquū est nobis de Martis stella dicere quæ nomine Picrois appellatur. Hęc aut non magno est corpore, sed figura similis est flammæ, nonnunquā autem cum ipsius solis sideribus concurrens omnia peruolat signa, sedens ad primum signum non longius biennio.

Quod ad quinq; stellas atinet, huc usq; satis arbitramur dictum, nūc autem demonstrabimus quibus de causis menses intercalentur. Quoniam tempus omne metimur die & nocte, mense & anno, sunt qui diē nobis diffiniēūt, quamdiu sol ab exortu ad occasum perueniat. Noctis autē spacium constituerunt esse, quādiu sol a occasu, rursum ad exortum reuertatur. Mensem autē quamdiu luna zodiacum circulum perducit. Annum autem uoluerunt esse, cum sol ab æstiuo circulo redit, & zodiacum ad id signum unde incipiebat permetitur.

Reliqua desunt.

S P H A E R A M V N D I .

PALÆPHATI GRÆCI SCRIPTORIS DE NON CRE-
dendis fabulosis narrationibus opusculum, Philippo Phasia-
nino Bononienſe interprete.

PHILIPPVS PHASINIANVS LECTORI.

Alæphati huius à nobis de græco in latinum idioma translati, præter Euse-
bium, autorem prouerbiorum Græcorum, & cæteros, mentionem & Suida
in collectaneis ita fieri obseruauimus. Παλαίφατος ὁ Πάριος ἢ Πριηνεὺς γεγονὼς
κατὰ Ἀρταξέρξην, ἀπίστων βιβλία εἶ, τινὲς δὲ ταῦτα εἰς τὴν Ἀθηναίων ἀναφέρουσι.
hoc est, Palæphatus Parius siue Prienenſis, tempore Attaxerxis fuit, incredibilium libros
quinque scripsit, quidam tamen hæc in Athenæum referunt. Celebratur quoque alius qui-
dam nomine Palæphatus Abydenus, historicus temporibus Alexandri Magni, qui in-
ter cætera, solutiones interpretationesque fabularum scripsisse traditur. Item & tertius qui-
dam eiusdem nominis poeta Athenis, Palæphatus fuit, qui de situ orbis & de conten-
tione Mineruæ ac Neptuni scripsit, ut in monumentis Græcorum habetur, de quibus
tamen nihil ad rem præsentē. Huius Palæphati nostri autoritate atque testimonio Vergi-
lium eo carmine ex Ciri ad Messalam usum fuisse tradūt. Docta Palæphatia testatur uo-
ce papyrus. Hunc eundem Probus interpretes Maronianus citat, super expositione illius
Vergiliani carminis ex tertio Georg. Frena Pelethroni Lapithæ giroſque dedere &c. ubi o-
pinionem Palæphati de centauris, quemadmodum & Seruius & alii quidam, probat.
Admonēdus est tamen lector, ut apud Probum ubi passim legitur Palæphatus in libro
Ariston, sciat legendum esse Apiston, quando libri eius ita appellantur à Suida βιβλία
ἀπίστων, id est, libri incredibilium, seu incredulorum, ut quidam exponunt, uel περὶ ἀπί-
στων ἰστορίων, id est, de non credendis historiis, uel falsis narrationibus, ita enim omnibus
hisce nominibus ac titulis libri isti circumferuntur, citanturque ab eruditis. Hunc autem
Palæphatū, ut ex Suidæ uerbis colligimus, libros quinque scripsisse apparet, quemadmo-
dum quidam huius librum primum uel secundum incredibilium citant, penes quos
forte omnes isti libri integri esse debent, quorum pauca hæc, quæ ad manus nostras
iam decem anni sunt, opera Aldi Manutii peruenerunt, fragmenta quedam uerius esse,
quàm legitimum opus eius constat, quæ etiam corrupta mutilataque pluribus in locis ita
sunt, & ea maxime in parte ubi de Hercule agitur, ut uix percipi, eruditorum etiam iudi-
cio, possit, nisi pro captu ingenii cuiusuis, quid pauca illa, & alia quædam ambigua
sibi uelint. Quæ omnia calamitati temporum (ut pleraque alia) accepta quidem referi-
mus, quæ omnibus ferme bonis operibus & latinis, & græcis semper insidiata est. Ut
plura ad nos uel sine capite, ac membris mutilata imperfectaque transmiserit, quorum re-
parationi ne ipse quidem Aesculapius, qui mortuos etiam ad uitam reuocabat, subue-
nire atque occurrere posset. Ego uero quantum in me fuit in his transferēdis operam de-
di, ut culpa carerem, utque fideliter magis, quàm ornate interpretarer. Quibus si maior
tamen diligentia requiretur, non mihi magis quàm temporis iniuriæ uitio detur. Atque
adeo (ut quod sentio semel dicam) quis ab aliquo Græcorum hominū hæc Palæphatū
scripta interpolata suppressaque fuisse non utique etiam credere possit. Etenim cum ipsi
de mendacio iam pridem male semper audierint, eorum uanitates, quod Palæphatus
facit, testimonio quoque suorum detegi, atque redargui non sine graui molestia eos audi-
re posse, necnon incredibilium libros hosce mirandum in modum detestari contende-
rim. Sed ut serio Græcos quandoque ipsos, cuius linguæ studiosus semper fui, ab iis etiam
quæ sibi obiiciuntur, purgatos reddam, ne ue mendacio eis omnia ascribi patiar, & ut
inepti nomine, sic mendacii uitio carere eos ostendam. Tale quidpiam illos in fabulo-
sis narrationibus suis obseruare uoluisse crediderim, quale iurisperiti illi primi, quod
Cicero cum alibi, tum in libris de oratore memorat, obseruauerunt, qui obtinendæ atque
augendæ

augendæ potentia causa, attem suã perulgari nolebant, nisi Gn. Flavius primus eam
 propalasset, qui ob id cornicum oculos confixisse dictus est, ita res suas Græci sub cor-
 tice figmentis q; fabulosis occultantes, idiotas homines à mysteriis suis arcere, ac propul-
 sare studebant. Quæ quidem Palæphatus ad Gn. Flavi inftar (suos ueluti prodens) di-
 uulgare non dubitauit, fabulas omnes, quæ super ueritate ipsa confictæ fuerant, neque
 fidem capiebant, ad historiae sensum ac ueritatem referens. Cui tamen (cum Græcus
 & ipse sit) dubium quibusdam scio, uideri posse, an fides eadem eius, quæ cætorum
 Græcorum scriptis adhiberi debeat, quin idem quoque in taxandis aliorum menda-
 ciis uanus ac mendax appareat, né ue ex fabulis fabulas confingere, ac mendaciis men-
 dacia adstruere uoluisse uideatur. Quæ in re, ne tale quidpiam de se crederetur, uerius,
 in præfatione operis sui ad omne dubium protus tollendum eã se dumtaxat scribere,
 quæ oculata fide uideris, quæ ue ab aliis qui ad ea uidenda profecti essent, audiuerit,
 restatur. Quæ res magnam credulitatis fidem ei dubio procul arrogat, scq; à labe illa
 mendacii plane eximit. Tantum q; abest, ut Græcorum more uanus ipse esse, aut alio-
 rum uanitates confouere uelit, ut suorum etiam mendacia detegere, & in

medium allata, suscepta etiam adhæc uidenda, ut Pausanias,

Plinius, & alii facitatur, peregrinatione, confutare

nō dubitet. Vt cunq; uero res sese habeat,

æqui boni que lector consu-
 las, togamus.

Κ Ε Π Α Λ Α Ε Ρ Η Α

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some words like 'Ad Phasianum' and 'Palæphatus' are faintly visible.]

huius palaeophati memini
 Quidam uero antiquae selectioni
 li. 16. ca. 52. ubi dicitur quo
 tempore uixerit et qua
 patria fuerit.

PALAEPHATVS DE NON CREDEN

DIS FABVLOSIS NARRATIONIBVS A PHILIPPO Phasianino Bononiensi latinitate donatus. Praefatio.

HAEC quidem de incredibilibus conscripsi. Hominum namque alii, & ii maxime, qui ab omni sapientia atque eruditione alieni sunt, omnibus illis, quae utique dicuntur, persuasi, fidem adhibere consueuerunt. Quidam uero natura prudentiores, curiosique magis, ac in rebus negociisque pluribus uersati omnia illa, quae tradantur, fieri ut penitus credant, adduci nequeunt. Mihi autem omnia, quaecumque dicta iam fuerint, fieri quoque uidentur. Neque enim nomen duntaxat fuisse existimandum est, nullus alioqui super his sermo existeret. Veruntamen ea ipsa primum opera, resque fuerunt, ac sic demum sermo illis superinductus est. Quaecumque autem species & formae dictae fuerunt, factae quoque eadem tunc temporis sunt. Quae uero nunc minime extant figuratae, nullo unquam tempore fuerunt. Nam si haec tunc quidem, & alio quoque tempore erant, nunc etiam existerent, rursusque forent. Quamobrem ipse sane Melissum & Lamiscum Samium historiarum scriptores laudo. In principio quicquid olim fuerit, & nunc quoque esse, atque futurum deinceps asseuerantes, quae autem facta quaedam res uera fuerant, poetarum nugatoresque plerique, in incredibile magis atque admirabilius quodpiam conuerterunt, ut ista legentes homines in maximam admirationem perducerent. Ego uero talia minime esse posse, qualia dicuntur, agnosco. Hoc unum tamen comprehendere, quod nisi aliquid super his factum fuisset, non quicquam utique diceretur. Accedens namque ipse ad quamplurima loca, & diuersas mundi regiones peragrans, senioresque percunctatus, quidnam super uno quoque eorum, quae dicerentur, audiissent, quae ab iis porissimum intellexi, quae uel loca ipse uidi, & ut unum quodque illorum sese habere competi in medium afferro. At haec quidem non qualia falso a poetis dicta olim fuerant, sed ueluti ad ea oculata fide perspicienda profectus agnoui, & historiae componens in hunc modum perscripsi.

Suidas. Melissos
 dicitur το μὴ γὰρ
 μισσοῦν οὐκ ἔχει
 ἀρχῆν, hoc est,
 Melissus putabat,
 nihil quod fieret non habere
 principium
 Sic etiam Pausanias

De Centauris.

Centauri tanquam ferae quaedam fuerunt, quae equorum quidem speciem totam, excepto capite, habebant. Si quis est igitur, qui talem hanc feram fuisse credat, impossibilibus hic plane fidem adhibere persuadetur. Neque enim ullo pacto equi atque uiri natura conformis est, neque cibi eorum aliqua inter se similitudo existit, ne uel ratione aliqua potis est, quod per os gutturque humanum equi cibus descendat. Atque adeo si talis forma tunc temporis erat, etiam nunc utique existeret. Veritas autem rei ita se habet. Ixione Thessaliae rege existente in Pelio monte taurorum armentum quoddam furor ita correptum, atque aestro exagitatum est, ut reliqua circumquaque montana loca inaccessa redderet. In domestica etenim culturaque loca cum impetu ingruentes tauri ipsi arbores & fructus laedebant, arataque corrumpabant. Praeconio igitur publico nuntiatum Ixioni iussit, quod si quis esset, qui tauros hoscumque caperet, huic sese diuitias perquam plurimas dono daturum esse. Adoscentuli autem nonnulli ex montano loco pagorum quoddam qui Nephelae, hoc est, nubes nuncupatur, equos domare tum primum aggressi, quomodo equites sessorumque dorso gestarent, illos docere excogitant. Prius etenim homines equis uehi nesciebant, uerum curribus duntaxat utebantur, sic autem equorum dorso impositi equites illi, ad ea loca, ubi tauri erant, agentes eos impellebant, & armento sese superiniicientes tauros feriebant, & quandoquidem ab impetu taurorum illos in uadentium iuuenes impellebantur, aufugiebant statim, uelocius enim erant equi. At quotienscumque tauri firmato gressu consistebant, uertentes sese iuuenes eos iterum feriebant, atque hoc pacto eos interfecerunt. Et nomen ipsum Centaurorum exinde Centauri sortiti sunt, eo quod tauros catenton, hoc est, pungentes feriebant, alioqui nihil tauri Centauris

no. q. f. legere apud
 eloquentes uisus pro
 tum dixerunt ubi
 bare fise pro habere

Lapithae primi
 equitem docuerunt
 re sub armis in
 saltare solo. Plin.
 etiam in viij.

Centauri unde
 Ser. & Prob.

Centauris ipsis inest, sed equi atque uiri species illa ex hac re tantum existit. Cum itaque tali pro re ab Ixione pecunias donaque Centauri reportauissent, proque hoc facto ualde exultarent, contumeliosi insuper ac superbi opibus ex illis facti, mala passim multa iam cotta ipsum quoque Ixionem perpetrabant, qui quidem Ixion tunc temporis Larissam nuncupatam ciuitatem incolebat, qui uero regionem illam tunc tenebant, Lapithae uocabantur. Inuitati autem cum ab his Lapithis forte ad conuiuium centauri essent ebrii facti, eorum mulieres diripuerunt, quas cum equos inscendere fecissent, domum illico fugientes quod impetus illos ferebat, secum asportarunt, sicque bellum aduersus Lapithas centauri ob hanc rem gerebant, & nocturno tempore e montibus in planitiem descendentes insidias illis struebant. Diurno uero tempore cum plura diripuissent, in fugam sese conuertentes, montana loca repetebant. Quibus ita recedentibus equorum dumtaxat caudae capitaque hominum a longe apparebant. Alienum itaque ac inusitatum spectaculum hoc animaduertentes homines dicere consueuerunt. Centauri nos quidem inuadentes, ex Nephelae, hoc est, Nube nuncupato loco, mala multa nobis inferunt. Atque ab hac utique sermonis forma, incredibilis fabula conficta formataque fuit, utpote, quod ex Nephelae, loco ita dicto, equus &

Nephele pagus

De Pasiphae.

Pasiphaen tauri pascentis amore captam fuisse fabulantur. Nec non Dædalus ligneam uaccam fabricasse, & in eam Pasiphaen inclusisse, sicque taurum, eam inscendentem mulieri admixtum fuisse, quae puerum ex hoc conceptu utriusque quidem corpus & bouis caput habentem conceperit. Ego uero tale quidpiam minime factum fuisse dico. Primum namque impossibile est, quod unius generis animal alterius ac diuersi generis animantis mutuo amore detineatur. Nec utique possibile est canem & simiam, lupumque & hyenam inter se, aut cum ceruo bubulum admisceri. Diuersi namque generis atque natura animalia existunt. Neque adeo mihi taurus cum uacca lignea sese miscuisse uidetur, aut quod etiam ullo pacto ascendente taurum mulier tolerare uel conceptum, cornua habentem in utero ferre potuerit. Veritas autem fabulae sic ergo sese habet. Minoa dicunt cum circa pudenda morbo laboraret, a Cride Pandionis, curatum fuisse, per illud autem curationis tempus Minoem iuuenis quidam satis formosus Taurus nomine sequebatur, cuius cum Pasiphae amore capta fuisset, illi miscetur, puerumque ex illius complexu genuit, quod uidens Minos, ac tempus quidem supputans ex quo dolore pudendorum conflictari coepit, agnoscensque, quod puer hic ex se natus esse non posset, eo quod per aliquod tempus cum Pasiphae uxore rem non habuisset, ex tauro, potius iuuenis puerum illum conceptum esse cognouit. Neque tamen ob id eum interimere uolebat, quia sui ipsius filiorum frater quodammodo ob similitudinem aliquam esse uideretur. In montem tamen quendam eum relegatum mittit, ut in seruitii parte atque officio cum pastoribus esset. Ille uero bubulcotum imperio sese subiicere minime uolebat, quod cum Minos intellexisset, & ea quae ab ipso fiebant, quaeue aduersus eum dicebantur, ocyus illum comprehendi ac detineri, missis eodem ciuibus suis, iussit, & si quidem sponte sequeretur, solum ad se accedere sineret mandauit, sin minus, ligatum perduceret. Quo intellecto adolescens ipse protinus inde abiit, sed in montes recepit. Unde oues diripiens uita sic degebat. Verum cum Minos aliam quoque & eam quidem maiorem turbam, ad eum comprehendendum misisset, iuuenis ille fossam sibi profundam faciens, intra eam sese ipsum conclusit, ubi tauro sic existente. Si a Minoe iniustus quispiam uir aliquando comprehensus fuisset, ad taurum protinus, ab eo interimendus, poenasque illi daturus, mittebatur. Atque adeo cum Theseum olim Minos hostem cepisset, ad taurum eum misit, tanquam manibus eius petiturum. Qua re ab Ariadna cognita, enses in catcerem, quo Minotaurum interfecit, ad eum praemisit.

Taurus Minois scriba cuius amore capta est Pasiphae. Scribitur

Intra Labyrinthum Minotaurus

De Actaeone.

Actaeona a propriis deuotatum canibus fuisse dicunt, quod quidem totum falsum est. Canum namque ea propemodum peculiaris natura est, dominum in primis suum uel maximo amore prosequi, praesertimque uenaticorum, qui cum ceteris hominibus adulantes,

canis in domum amor, Xenophon & Plinius

k 3 cauda

*Mā ōpītorū vis
rō dītor, à con-
tumelia in deos
abstinendum*

*Sine feruis gens
prisca*

cauda blandiuntur. Quidā tamen eius opinionis sunt, ut Actæonē ipsū dicant cū à Diana in ceruū transformatus fuisset, à uenatoribus quibusdā interfectū fuisse. Mihi uero Diana ipsā, quod uolebat hac in re efficere non potuisse uidetur. Namq; uerū nullo pacto est ceruū ex homine, rursusq; ex ceruo hominē factū fuisse. Hasce autē fabulosas fictiones ob id ipsū Poëtæ formantes in mediū adduxerunt, ut talia audientes ceteri homines, à contumelia superbiāq; in diuinū numen utenda abstinere debeant. Rei uero huius ueritas ita sese habet. Actæon Arcadicus genere uir erat, uenationis amator, qui quidē ob id multos canes alebat, & cū eis in mōtibus uenabatur, bonarum rerum atq; facultatis suæ negligens prorsus. Illo autē tēpore omnes homines propriis manibus laborabāt, operari q; per se erāt. Neminē namq; omnino seruū habebāt, sed illi ipsi terrā agrosq; suos colebāt, et sic quisq;, qui terrā maxime colebat, ex hoc opere laboriosissimus ditissimusq; eua-debat. Actæoni uero rei domesticæ curam negligenti, quinimo uenationi duntaxat intento, facultas omnis, ac uita defecit, cū autē nihil amplius in bonis haberet, in illū homines dicebant, Heu miser Actæon, qui à propriis canibus cōsumptus es, nā et modo nunc lenociniū exercens infeliciter ages, dicere uidelicet, putabāt fore quoq; ut à meretricibus deuoratus esset. Atq; ita tale quippiā de Actæone factum est.

De equis Diomedis homines comedentibus.

*Bona præsepi-
bus donauit
Diomedes*

DE Diomedis quoq; equis, quod homines comederent dicitur, quod quidem omnino ridiculum est. Animal etenim istud ordeo scenoq; magis, q̄ humanis carnibus delectatur. Veritas autē hæc est, Cū antiquiores illi homines primi per se operari essent, ac cibū ob id, plurimamq; substantiā possiderent, utpote terrā ipsā manibus suis colentes, equos pascere ipse Diomedes cœperat, et usq; adeo equis ipsis tantisper delectatus est, quoad sua bona perdidit. Omnia namq; diuēdēs, in equorū nutrimentū cōsumpsit. Qua ex re amici eius equos illos hominiuoras, hoc est, humana carne uelcetes nuncupabant, & sic tali ex factō fabulosus hic sermo in medium adductus est.

De Orione.

*Iuppiter hospiti-
bus fauens*

Ouis Neptuni atq; Mercurii filius Orion fuisse dicitur. Nā Hyreus Neptuni & Alciones unius Atlantis filiarū in Tanagra Bœotiae habitabat. Hospitalissimus autē cū esset, deos aliquādo hospitio susceperat. Iupiter autē Neptunus atq; Mercurius cū forte hospitio suscepti ab eo fuissent, ac benignitatem illius admisissent. Eū, ut quicquid uellet peteret, exhortati sunt. Hic uero cū sine filiis esset, puerū sibi dari petiit. Quocirca Dii tres illi cū bouis pellē ab eo in eorū honorē sacrificati, accepissent, in eā urinā ueluti semē, infundentes minxerunt, et sub terrā illam occultari, ac mox post menses decem suscipri uesserunt. Quibus decem mensibus decursis, natus est Vrion, sic primum quidē denominatus, eo quia dii tali pacto urinā intra corium illud infuderant, postea uero propter bonū nominis sonū Orion dictus est. Cū autē hic simul cū Diana uenaret, eā uiolare uelle aggressus est, quæ illi ob hoc indignata, scorpionē à terra in illū emisit, qui cū eū circa calcaneū pedis percussisset, interfecit, huius uero sic mortui miseratus Iuppiter inter sidera ipsum collocauit.

*Vrion
Orion*

De seminatis Gygantibus.

*Bona plurima
penes reges*

Dicitur etiā, quod Cadmus, ut memorant, cum in Ierna draconem interfecisset & dentes eius collegisset, eos in propria terra seminauit, ex quibus postea nati sunt uiri armati. Quod si uerum fuisset nullus hominum nostri tēporis aliud quippiam unq; præterquam dentes draconis seminari, huius tamen rei ueritas ita sese habet. Cadmus genere Phœnicus erat, is Thebas aduersus fratrem Phœnicium bellum de regno gesturus, profectus est. Cum plura uero alia bona hic, ut qui rex erat, haberet, dentes inter cetera Elephantis eburneos habebat. Thebanorum autem rex Dracon Martis filius erat, quem cum Cadmus interfecisset, eius regnum occupauit. Amici itaq; Draconis bellū aduersus Cadmū gerebant, cōtra quē, & Draconis quoq; filii insurrexerūt, qui quidem omnes tam amici q̄ filii posteaquam uiribus inferiores facti, superatiq; ab eo fuerunt, Cad-

runt, Cadmi bona atq; diuitias diripientes, præsertim q; dentes ipsos eburneos, quo im-
petus illos ferebat, aufugiebant. Alii nanq; aliò dispersi disseminatiq; spargebantur, qui-
dam in Atticâ, nonnulli in Peloponesum, pleriq; in Phocida, alii uero in Loctida perue-
nerunt, à quibus quidè mox locis uenientes, Thebanis bellū inferebant. Difficilesq; ac
molesti admodum bellatores erant. Posteaquam igitur eburneos dētes, quos Cadmus
habebat, diripientes aufugere, Thebani dicebant, quod talia tamq; horrenda mala hæc
sibi ipsis Cadmus draconem necando, intulerat. Ex cuius quidè dētibus multi strenui,
fortesq; uiri, hac & illac disseminati sparsiq;, hoc est, sati, illis ipsis bellum inferebāt, quo
quidè ex euento fabula hæc conficta est.

De Sphinge.

DE Cadmea Sphige dicunt, quod fera quidè hæc fuit, quæ corpus canis hæ-
bens, caput & faciē puellæ, alas uero auium, atque hominis uocem haberet.
In Sphincio autē monte sedens hæc, ænigma quoddam unicuiq; ex ciuibus
proponebat. Et quencunq; (illud soluere nescientē) interimebat. Quod cum
soluere Oedipus propositum ænigma sciisset, sese ipsam (ut quæ grauato animo id se-
rebat) ex monte deiiciens, interfecit. Sermo autē hic incredibilis, ac res ipsa impossibilis
est. Neq; enim talis species, formaq; fieri ullo pacto potest. Atq; adeo illud sane perquam
puerile admodū est, ænigma non soluentes homines, ab ea tam facile interemptos iri so-
litos, uel eam à Thebanis feram ob id sagittis confossam non fuisse, stultumq; credere
protus est ciues suos, ueluti hostes essent, ita à Thebanis contemptos fuisse, ut à fera illa
deuorari permitterentur. Habet igitur sese hoc pacto ueritas. Cadmus cum mulietē Ama-
zonida, cui Sphinx erat nomen, secum haberet, Thebas peruenit. Cumq; Draconē in-
terfeciisset, huius ipsius regnum occupauit. Post hæc & Draconis sororē, cui Harmonia
erat nomen, cepit. Intelligens autē Sphinx quod Cadmus aliam duxisset uxorem, ac sibi
persuadens multos ciues se abeuntem secuturos esse, quamplurimas diuitias rapiens, se-
cumq; celerem canem ducens, quē Cadmus habebat, cum his omnibus in Sphincium
montē nuncupatū peruenit, & exinde Cadmo bellū inferebat, incursiones autē insidians
do, cum per unumquenq; ex illis montibus faceret, singulis horis plures homines inte-
rimebat. Vocant autē Thebani incursiones ipsas ænigmata. Diuulgabant hoc autē passim
ciues in hunc modū, dicentes. Argiua Sphinx nos, ænigma quoddā proponēs, diripit.
Quonam autē modo ænigma faciat, inuenire nemo nostrū potest. Publico itaq; edicto
nunciari Cadmus iussit, Sphingē interficienti cuiunq;, diuitiarū per quam pluriū præ-
mium esse propositū. Ad quā cum Oedipus Corinthius accessisset, uir equidè bellicis in-
rebus clarus, ac strenuus cum equo ueloci quē secū habebat, unā cū Thebanis quibus-
dam, quos in societatem sibi assumpserat, nocturno tēpore, cum his montē uersus acce-
dens, Sphingē ipsam de medio sustulit. Pro quibus euentibus fabula hæc in medium
adducta fuit.

De Vulpe.

DE Telmesia uulpe dicunt, quod Thebanos hæc rapiens, deuorabat. Quod
quidem omnino simplex ac fatuum est. Neq; enim quodpiā aliud animal
est, quod terrestre existens hominē rapere atq; asportare ualeat. Vulpes in su-
per paruum animal ac debile est, fuit autē quidpiā tale. Thebanus uir quidā
bonus, ac pulcher satis admodū fuit, qui Alopix nomine, hoc est, uulpes nominabatur.
Hunc autē cum astutissimus esset, & omneis homines prudentia superaret, Thebanorū
rex ueritus ne sibi insidias aliquando stueret, è ciuitate expulit. Qui cum ualidissimū li-
bi exercitū cōparasset, aliosq; secum mercenarios milites adduxisset, Telmesiu nuncupa-
tum collem occupauit, unde desiliens, Thebanos prædabat ut. Dicebant itaq; Thebani
homines, Alopix, hoc est, uulpes dictus, circumqua; decurrēs nos subiugat. Ad hūc autē
locum uir quidā Cephalus nomine, genere Atheniensis, qui magnū exercitū habebat,
cum peruenisset, Thebanis auxiliū ferens, Alopeca hunc, hoc est, uulpem nominatum
interfecit, atq; eo ex loco exercitum eius omnem depulit.

Nota quod Sp̄ar
tos quidam gen-
tem fuisse sic ai-
tam crediderūt
licet apud nos
satos significet
simile quiddam
Apollonius de
Iasone refert

Sphincius mons

Sphinx Cadmi
uxor.

Harmonia non
Hermione Cad-
mi cōiunx Mar-
in 7. cap.

Ænigmata pro
insidijs atq; in-
cursionibus

Oedipus Cor-
inthius.

Alopix

Aliena uirtus
tyrannis formi-
dolosā.

Cephalus
De hac uulpe
Aratus & Hy-
ginus ubi de Sy-
rio agunt

De Niobe.

Statua Niobes
in Siphyllo. cur.

Nioben dum uiuēret, super filiorum suorum sepulchrū lapidem factam esse mē-
morant. Quicunq; autem ex lapide hominem, rursusq; ex homine lapidem fieri
posse credit, stultus hic quidem plane est. Verum autem hoc habet. Niobe mortuis sui
ipsius libetis cum lapideam imaginem sibi constituisset, eam supra natorum suorum
sepulchrum posuit. Nosq; ipsi hanc utiq; qualis reuera esset, inspeximus.

De Lynceo.

Metalla aris et
argenti à Lyn-
ceo inuenta, ali-
ter Plin.

Lynceus trans
parietes uide-
bat. Diuus Hier.

Lynceum dicunt, quod ea etiam quæ sub terra erant prospiciebat, quod quī-
dem falsum profus est. Nam ueritas ita sese habet. Lynceus æs, argentum,
cæteraq; metalla primus inquirere cœpit. In qua quidē metallorum inquisi-
tione, lucernas secum intra terræ penetralia circumferens, ibidem eas forte
relinquebat ac sursum ipse æs, ferrumq; reportabat. Quod factum uidentes homines,
dicere consueuerant, quod Lynceus subterranea etiam prospiciebat, ob idq; argentum
inde sursum afferebat.

De Cæneo.

CAenea in uulnerabilem omnino fuisse aiunt. Quicunq; autē hoc ad credē-
dum suscipit, quod homo quispiā ferro in uulnerabilis existat, amens hic re-
putandus est. Veritas itaq; sic se habet. Cæneus genere Thesalus, uir erat bel-
licis in rebus strenuus ac potens, pugnandiq; sciētia præditus, qui cū multis
in bellis olim fuisset, nullo tamen unq; tēpore uulneratus fuerat. Atq; adeo cum Lapi-
this simul quandoq; pugnans, à Centauris interfici nullo modo potuit, sed ab illis so-
lum cōprehensus cum fuisset, multitudine illorum obrutus est, sicq; consumptus fuit.
Eius itaq; defuncti Lapithæ cadauer suscipientes, nullisq; confossum uulneratus corpus
inuenientes, dicere consueuerant. Cæneus cum alias toto suæ uitæ tempore in uulnera-
bilis fuerit, itidem sine ullis nunc quoq; uulneribus mortuus est.

De Cygno.

Cygnus ferro
inulnerabilis
Ouid.

Idem quoq; sermo de Cygno Colonienfi circumfertur. Illum nanq; dicunt
in uulnerabilem pariter fuisse, eo quod cum pugnator quoq; is, sciētiaq;
bellicę peritissimus esset, ac Troiano in bello ab Achille lapide percussus fuisset,
minime uulneratus est. Eius itaq; cum defuncti cadauer homines intue-
rentur, quod in uulnerabilis quoq; hic esset diuulgabant, atq; ita nomine quoq; ipso in-
uulnerabilis nuncupatus est. Assentitur hac in re mihi, meumq; sermōnem hunc affir-
mat & cōtestatur Ajax Telamonius. Namq; & is quoq; in uulnerabilis dictus est, qui uel
seipsum ense proprio petemit.

De Dædalo & Icaro.

DAedalū unā cum Icaro filio, quandā ob causam in carcere à Minoē inclu-
sum fuisse aiunt, qui quidē Dædalus cum fictitias sibi pennas fabrefaciendo
aptasset, unā cum Icaro illinc exiuisse fertur. Sciētia uero hūc uolātes ho-
mines faciendī absq; ulla machina, & artificio, pennasq; præfertim fictitias
habētes, calluisse, impossibile est. Tale igitur hoc erat quod ab eis dictū est. Dædalus cum
in carcere esset, ac sese ipsum per fenestrā quandā demisisset, scapham mate sulcaturus,
in scendit, quod simulatq; Minos intellexit, quæ illum abeuntē nauigia insequerentur,
mittit. Id autē Dædalus atq; Icarus agnoscentes, persecutoresq; à tergo instare animaduert-
entes, uento terribili ac uehementi cum impetu flante, usi, aduolantes hoc est, nauigan-
tes circum pelagus uertebantur. Atq; is ipse Dædalus in terram cum peruenisset, in colu-
mis seruatus est. Icarus uero in mari periit, à cuius quidē nomine Icarū mare de nomi-
natum est, qui cum postea ab undis in terrā eiectus Icarus fuisset, à patre Dædalo sepul-
tura demandatus fuit.

De Atalanta & Milanione.

Atalanta qui Mi-
lanion ab impe-
ritis dicitur.

DE Atalanta & Milanione hoc etiam referūt, quod illa quidē in leonā cōmū-
tata fuit, hic uero leo factus est. Veritas tamen rei huius talis est. Atalāta & Mi-
lanion cū simul in uenatione essent, Atalāte puellæ, ut secū in coitu miscerēt
Milanion persuadet, atq; ob id in speluicā coiturus, eā perducit, simulq; cō-
ueniūt. Sed in eo forte antro leonis atq; leonæ cubile erat, qui cū illorū uoces audissent,
egressū

egressi cum impetu, Atalantam atq; Milanionem dilaniarunt. Non multo autem tempore post leone ac leæna ipsa exinde egredientibus, qui socii in uenatione Milanionis erant, in huiusmodi animalia Atalantam atq; Milaniona transformatos fuisse existimabant. Reuersiq; in ciuitatem, ipsi talia passim de Atalanita & Milanione, quod in leones mutati fuissent diuulgabant.

De Callistone.

LT de Callistone talis quoq; sermo existit quod uenatrix cum hæc esset, urfa facta est. Ego uero dico etiam hanc ipsam motes inhabitantē, ubi urfa quædam forte inerat, ab ea in uenatione consumptam fuisse. Quicumq; igitur in uenatione cum ea erant, non illam amplius ex ursæ cubili egredientem, sed solam ursam uidentes, quod Callisto puella urfa facta esset, dicuntabant.

De Europa.

Europam Phœnicis filiā, cum à tauto uecta fuisset, ex Tyro in Cretam mari peruenisse censent. Mihi uero longe secius fuisse uidetur, eo quod neque taurus, aut equus tam profundum pelagus transfretare potuisse uideatur, neq; utiq; puellam Europam supra taurum tam ferum animal ascendere uoluisset. Atq; adeo si Iuppiter Europam in Cretam accedere in animo habuisset, meliorem sane uiam, quàm hæc erat, inuenire potuisset. Veritas rei hoc habet. Cretensis uir quidā, cui Taurus nomen erat, bellum in Tyrthena regione gerebat, hic cum plures alias eo in loco puellas rapuisset, Europam præcipue regis filiam, postremo captiuam abduxit. Qua ex re dicere homines solebant, Europam regis filiam Taurus asportauit, ob idq; fabula hæc conficta fuit.

De Durateo equo & Troia.

Achiuos ligneo in equo Iliū expugnauisse tradunt, qui quidē sermo uanus utiq; ac fabulosus omni ex parte est. Veritas q; ipsa hoc habet. Equū ligneum ita fabricatū Græci, ut magnitudine sua portas urbis superemineret, ne portis recipi aut intra mœnia duci ullo pacto posset. Ductores uero iuxta ciuitatem ipsam concauo in loco quodam sedebant, qui in hunc usq; diem Argiuorum insidiæ uocatur. Transfuga autem Sinon cum ad Ilium peruenisset, Iliensibus ipsis persuadet, ut equum illum intra ciuitatem suam ducere omnino debeant, hoc ipsum addens quoq; fore scilicet ut nullo pacto deinceps Græci aduersum eos accedere possent. Cui audientes Troiani cum fuissent, & portas quoq; urbis deposuissent, equū ipsum introducentes, admittūt. Prandētib; q; mox ipsis cum securitate, ac nil tale uerentibus Troianis, impetu facto, eos adorti sunt Græci. Ac tali quidē pacto Troia capta est.

De Aeolo.

Aeolum uentorum regem fuisse aiunt, qui Vlysi uentos in utre condusos dedit. Quā quidē rem fieri impossibile esse omnibus manifestū existimo. Verisimilius utiq; fuisset id quod erat dixisse, Aeolum scilicet Astrologum fuisse, qui Vlysi tempora, quibus exortus flantium quorundā uentorum fierent, prædixerit. Mœnia insuper hic ciuitatis suæ ex ære circumdata habuisse traditur, quod etiam falsum omnino est. Armatos namq; uiros, ut teor, potius ille habebat, qui ciuitatem eius præsidio custodiebant.

De Hesperidibus.

Hesperidas mulieres quasdam fuisse tradunt, quibus mala aurea super malo arbore, quæ draco custodiebat, fuerat. Ad quæ quidē poma aurea Hercules expeditionem fecerit. Veritas tamē rei huiusmodi est. Hesperus uir quidē Milesius erat, qui in Caria habitabat, duas q; filias habebat, quæ Hesperides nominabant. Illiq; ipsi oues pulchræ atq; foecundæ erāt, quales & nūc in Mileto quoq; sunt, quæ quidē ob id aureæ iam oues nūc pabantur, quoniā pulcherrimū omniū rerū aurū est, et illæ quoq; pulcherrimæ erāt, mila etenim ut poma, sic oues quoq; apud Græcos uocantur, quæ quidē mila, hoc est, oues, cū circa maris litus pascētia Hercules uidisset, ea abigēdo cōprehendens, nauī suæ impo-
suit, simulq; earū pastore nomine Draconē secum domū perduxit, & hoc nō amplius Hespero

Durateus equus apud Lucre. *ἀντομολος* Sinon in bello Troiano specularem significat uentionem inuenit.

Home. Odyssæa lib. x. Aeolus Hellenis filius uentorum rationem inuenit pro Plin. & Polybio

Milesia uellera *καλλιόνη* & *κωρίς* mila oues & poma apud Varronem & Seruuium. Draco pastor ab asperitate morū dicitur

Hespero iam ipso uiuente, sed eius duntaxat superstitibus filiabus. Dicebant itaq; homines. Autea equidem mala uidimus, quæ ab Hesperidibus Hercules, draconem quoq; custodem interficiens, abduxit, sicq; exinde fabulosus sermo confictus formatusq; fuit.

De Cotto & Briateo.

Ecatontachiria
ciuitas, Orestia-
des, Stephanus
de urbibus

E Cotto & Briateo dicunt, quod cum uiri essent, centum tamen manus illis habebant. Quod quidem uelle dicere quomodo non stultum proflus est. Verum hoc autem in se habet. Ciuitati in qua illi habitabant Ecatontachiria, hoc est, centimanus nomen est. Erat aut ciuitas illa, quæ nunc Orestia des uocatur. Dicebant itaq; homines Cottus, Briareus & Gyges Ecatontachirei, hoc est, centimanum auxiliū diis affertentes aduersus Titanas, ab Olympo eos expulerunt.

De Scylla.

Scylla triremis

Apud Homer.
Odysseæ. xij

E Scylla etiā tradunt, quod in Tyrrhena regione fera quædā fuit, quæ mulier quidē usq; ad umbilicum esset, canum uero capita exinde ei nata sint, ac reliquum corporis serpentis haberet, talem aut naturā credere ualde stultū est. Veritas nanq; huiusmodi est. Tyrrhenorum in sulæ erant, quæ cuncta circū uicina Siciliae loniūq; sinus loca, atq; regiones deprædabantur. Tunc temporis aut nauis erat triremis uelox, cui Scylla erat nomen, quæ quidem ipsa triremis cætera nauigia comprehendens, cibum sapius assequebatur, sermoq; ob id multus de ea erat. Hanc aut nauem Ulysses uehementi & cum impetu flante uento usus effugit. Quod mox in Corcyra Alcinoō narrauit, quo nam scilicet pacto euaserat, & quomodo nauem illam effugerat, nauisq; præterea eius formam descripsit, à quibus quidem rebus fabula conficta fuit.

De Dædalo.

De statu
ἀνδριαντοποιοί
ἀγαλακτοποιοί
De statu his à
Dædalo in Græ-
cia cōfictis Euf.

Illud etiam de Dædalo narrant, quod statuas per se ambulantes fabrefaciebat. Ire uero sua sponte statuam impossibile mihi sane uidetur, uerum autē hoc habet. Quicumq; tunc temporis statuas uirorum statuati faciebant, imaginesq; exornabant iunctos adnexosq; corpori pedes quibus inniterentur, habentes, uiriles statuas faciebant. Dædalus uero ipse uno pede tantum elato, sese uertentes statuas formabat. Quāobrem id uidentes homines, statuas à Dædalo factas ambulare dicebant, ac non ut ceteras consistere. Quemadmodū nunc quidē etiā dicimus, quod picti sint homines pugnantes, & uertetes sese equi, ac naues in undis sese submergentes.

De Phineo.

Phineus Peo-
nia rex
Pyria et Erasia

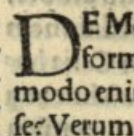
Zethus &
Calais

Attrationibus quoq; fabulosis de Phineo dicunt, quod Harpyiæ substantiam eius asportabant, existimant uero quidam feras uolatiles has fuisse, quæ cibaria ex Phinei mensa diriperent. Veritas tamen sic habet. Phineus Peoniae rex erat, qui cum ad senectutem peruenisset, uidendi usum proflus amisit, si multos liberi eius mates mortui sunt, filia uero illi, Pyria & Erasia dictæ erant, quæ partem substantiam omnem destruebant, adeo ut Phineum miserū poëta dicere coepert, cuius bona Harpyiæ ita dilapidarent. Huius uero Phinei misericordia moti uicini eius Zethus & Calais, qui Boreæ uiri non ignobilis filii erant, auxiliūq; illi afferentes, filias eius è ciuitate expulerunt, ac diuitias bonaq; illius dispersa in unum congregantes, Tracensem quendam illorum custodiæ præfecerunt.

De Metra.

Hoc etiam Isac-
cius Lycophro-
nis interpret
Erisichthon cur
fame confectus
apud Calim in
hymnis Metra
Argentum usu nō
erat antiquitus

DE Metra Erisichthonis filia aiunt, quod quotienscunq; pater suus utiq; uoluisset, formam mutare consueuerat, quod quidem credere ridiculum proflus est. Quomodo enim quæso uerisimile sit, ex puella bonem, rursusq; canem uel auem fieri posse. Verum autem sic habet. Erisichthon uir Thessalus erat, qui consumptis facultatibus suis, pauper effectus est, huic uero filia pulchra & honesta, raræq; formæ erat, quæ Metra nominabatur, hanc quicumque uidisset, eius amore protinus detinebatur, argento autem illius temporis homines prociq; in sollicitandis mulieribus minime utebantur, sed dabant alii quidem equos, nonnulli boues, quidam oues, uel quodcunq; ipsa, tanquam

quam sibi magis gratum, uoluisset, quocirca Theffali hoc uidentes, passim dicere consueuerant, congregatum scilicet Enlichthoni uictum opera ac beneficio Metræ eius filiæ fuisse, quæ patri equos, boues, aliâq; perquam plurima suppeditabat, quibus ex rebus fabula conficta fuit.

De Geryone.

Geryonem tria capita habuisse dicunt, quod totum plane impossibile est, corpus aliquod esse quod tria habeat capita, sed tale quid omnino fuit. Ciuitas in Euxino ponto est Tricarinia, hoc est, tricipitia nūcupata. Erat autem tempestate illa Geryon inter alios homines nomine famigeratus, ut qui diuitiis, multisq; aliis rebus maxime excellebat, bouum inter cætera armentum perquam admirabile habebat, ad quod cum Hercules, ut boues abigeret, accessisset, sese illi opponentem Geryonem de medio sustulit, sicq; boues abduxit, quæ omnibus eas, dum circumagerentur, inspicientibus, magnam admirationē incutiebant, mediocris namq; illis magnitudo quædam inerat, à capite quoq; ad ilia usq; paruæ simæq; erant, cornua prorsus non habebant, ossa uero & longa & lata quidem apparebant. Percunstantibus itaq; hominibus, cuius nam boues illæ essent, eas Herculem Geryonis Tricariniæ, hoc est, tricipitis existentes, abegisse nonnulli asseuerabant, ex quibus dictis Geryonem ipsum tria capita dubio procul habuisse quidam existimabant.

Tricarinia ciuitas
De Geryone in
sinus tres fratres
concordes fuerunt.

Forma tri corporis
umbrae, de Geryone apud
poetas cur

De Glaucos Sisyphi.

Glaucum quoq; ab equis consumptum fuisse tradunt, ignorantes scilicet equorum nutritorem hunc etiam fuisse, qui domestica bona nulla in te curabat, quin imò sumptus per quam maximos cum quotidie magis ac magis faceret, consumptus est, sicq; uictus omnis, ac facultas postremo illi defuit.

De altero Minois Glaucos.

Hæc ipsa quoq; fabulosa narratio tota ridicula est, quod Glaucum, cum is mel bibens petiisset. Minos pater intra sepulchrum, & unâ cum eo Polyidum domini medicum uiuentem adhuc, dimerit. Qui quidem medicus, cum draconem quendam mortuo draconi cuiusdam herbam porrigentem, animaduertisset, qua illum ad uitam reuocabat, eadem ipse, eadem herba, in Glaucum facere orsus, eum ad uitam resurgere fecit, quod quidem nullo pacto fieri potest, impossibileq; omnino uideretur. Quod uero factum fuit, tale quidpiam est. Glaucus cum mel biberet ualde perturbatus est, plurimâq; illi colera usq; adeo mota est, ut animus illi prorsus defecerit. Ad hunc ita male se habentem, quamplurimi alii medici, diuitias sese consequi posse sperantes, uenerunt. Polyidusq; præsertim, qui cum in memoria herbæ cuiusdam naturam haberet, quam à medico quodam, qui nomine Draco dicebatur, petceperat, hac eadem usus Glaucum protinus saluti pristinae restituit. Dicebant itaq; quidam hoc animaduertentes, Glaucum ex potu mellis mortuum, Polyidi curatione ad uitam reuocatum fuisse.

Nota quod Polyidos herba quæ draconem uocant hunc resituit, secundum Tarrhæum in prouerb.

De Glaucos marino.

Anitur in super, quod & hic Glaucus, cum herbam olim quampiam comedisset, immortalis est factus, & nunc quoq; in mari habitat, hoc autem credere herbam hanc Glaucos duntaxat, neq; alteri cuiuspiam ut a se sequeretur, contigisse, hominemq; in mari, uel aliud quodpiam terrestre animal uiuere, puerile admodum est. Hoc habet namq; in se ueritas. Glaucus piscator uir erat, genere quidem Anthedonius, urinatorq; præ cæteris eximius, qui uel cunctos sui temporis natatores in undis exuperabat. Contigit autem quod cum hic prope portum ante omnium conspectum, qui in ciuitate erant, nataret, ab omnibusq; uideretur, in locum quendam ei natate contigit, ut mox per aliquot dies, uisus ab amicis non fuerit, natansq; mox ab eis iterum uisus est. Quærentibus ergo domesticis eius, ubi nam locorum per ea tempora, quibus uisus non fuerat, habitasset, in mari sese fuisse falso respondebat. Pisces præterea

De exitu Glaucos
ci interpretas Apollonij et Tarrhæus in prouerb.

unum

unum in locum plures concludens & occultans aduersabat, ut hyemali tempore, quando reliqui piscatores nullos capere pisces poterat, solus ipse haberet. Ciuibus ob id quoscunque pisces exoptassent, sese protinus allaturum esse pollicebatur, sicque & quos utique uoluissent, eis statim afferebat, Glaucus ob id marinus uocitabatur. Qui mox cum in marinam feram incidisset, ab ea consumptus est. Quo è mari nusquam redeunte, Glaucus in mari uiuete atque ibi considerare fabulati sunt.

De Bellerophonte.

Amisodari cbi /
mæra Hom. car
men Iliad. n

Bellerophontes

Pegasus nauis
nomen
Nomina quoque
sua nauib. sunt.
Amisodarus rex
Telmisus mons

Chimæra mons

Ellethophontem ab equo Pegaso, qui pēnatus erat, gestari solitum fuisse tradunt. Mihi uero absurdum profus uidetur, equum uolitare posse, etiam si omnium auium pennas sibi adiunxisset. Atque adeo si quādoque tale animal fuit, nunc etiam utique existeret. Illum etiam Bellerophontem aiunt Amisodari chimæram interfecisse, quæ quidē bellua erat, ut dicitur, prima leo, postrema draco, media ipsa chimæra. Quidam uero existimant hanc feram fuisse tria capita habentē, quod impossibile est, Leonem scilicet similibus cum aliis animantibus cibis atque domesticis uti, quod uero mortalem naturam habuisse, ignemque eam ipsam spirasse dicitur, puerile est. Cui nam enim quæso potissimum ex illis tribus capitibus in reliquum corpus potestatem fuisse dicendum est? Verum ergo ita habet. Bellerophontes Phrygius uir erat, genere quidem Corinthius, bonus pulcherque satis. Hic cum nauigium sibi præparasset, maritima circumquaque loca deprædabatur, nomen autem nauis Pegasus erat, ut nunc quoque suum cuilibet nauigio nomen est inditum. Nomen autem id Pegasi nauigio magis, quam equo aptū fuisse uidetur. Ea uero tempestate Amisodarus rex ad Xanthum flumen habitabat, sub quo altus mons Telmisus nomine erat, ad quē duo ascensus per planitiem, pascuæque ab anteriori ciuitatis Xanthiorum parte erant. Tertius retro à Caria, reliqua uero loca inculta inaccessaque profus iacebant, horumque in medio hiatus terræ satis magnus erat, unde uel ignis utique superascendebat, his autem mons alius Chimæra dictus adiacebat. Illo uero tempore, quemadmodū eius regionis incolæ narrant, ante planiciem illam habitatam leo quidā erat, retro uero draco unus, qui pastores ambo circumquaque lædebant. Ad quæ loca Bellerophontes accedens, montem expugnauit, & Telmisus ab eo simul concrematus est, feræque illæ sic perierunt. Dicebant itaque eius loci habitatores Bellerophontem illuc cum Pegaso appulsum, Amisodari Chimæram perdidisse, quo ex facto fabula conficta est.

De Pelope & equis eius.

Nauis insculpta
Pisælicæ

Elopem cum alatis equis Pisam, ut Hippodamiam Oenomai filiā desponsaret, uenisse dicunt. Ego uero eadem ferme de Penelope dico, qualia & de Pegaso quoque dixi. Si enim Oenomaus Pelopis alatos equos uidisset, non utique illi filiam suam in uxorem, quæ talem curram ascenderet, præbere uoluisset. Dicendum itaque potius fuit, quod Pelops nauem impellens, quæ equis quibusdam alatis insculpta erat, ad Hippodamiam puellam rapiendam accessit, qua rapta fugiens uehebatur. Talisque super hac re fabula formata fuit.

De Phrixo & Helle.

Attant in super Phrixo ab ariete prædictum fuisse, quod pater Athamas eum mactare in animo habebat, quo audito, sorore sua Helle secum aduocata, arietem ipsum cum ea inscendit, marisque ambo sulcantes, in Euxinum pontum peruenerunt: quod quidem, ut credi possit, per quam difficile est, quod aries ueluti nauigium quodpiam esset, mare pernatate tanto præsertim duorum hominum pondere onustus, potuerit. Et ubi nam quæso alimenta cibi, potusque arietis, atque illorum in mari esse poterant? Absit enim quod eos ullo pacto impastos & absque cibo potusque tanto tempore manere potuisse dicamus. Illud post hæc absurdum est, quod de Phrixo quoque dicitur, quod salutis suæ autorem, seruatoremque arietem cum mactauisset, pellem ei detraxit, quam Aetæe munitis loco, ut filiam eius in uxorem haberet, dedit.

Hic

Hic uero Aetes Colchorum rex erat. Vide autem quomodo tunc temporis pelles huiusmodi arietinae taræ apparebant, quæ regem quoque ad filiam propriam illi pro hoc dono, ueluti eius dote in matrimonium dandam, impulerit. Licet eam usque adeo magnificeret, ut nullius mariti connubio dignam hactenus existimasset. Iam uero quidam ut risum (quem pelles hæc mouere possent) effugiant, aut eam hanc pellem fuisse adiungunt, quæ si aurea quidem fuisset, tanto minus à Rege capi, ut quam Phrixus ei peregrinus uidebat, oportere uidebatur. Dicitur quoque ad hoc uellus aureum Iasonem unam cum Græciæ proceribus nauem Argo nuncupatam, impulisse. Verum enim uero neque Phrixus mihi tam ingratus erga arietem benefactorem suum fuisse uidetur, ut eum perdere uelle sustinuerit. Neque etiam si splendidissimum smaragdisque plenum uellus hoc fuisset, uel propter hoc solum nauem Argo illuc Iasonem nauigando impulisse credendum est. Veritas itaque sic sese habet. Athamas Græcorum exercitus in Phrygia præfectus erat, huic autem diuitiarum suarum procurator, ac ueluti custos erat uir quidam nomine Aries, quem præ cæteris fidelis sibi maxime existimabat. Is cum forte Athamantem de nece Phrixo paranda cogitare intellexisset, Phrixo id protinus significat, qui quidem hoc audito, nauem acturam præparauit, & in ea diuitias per plures imposuit, simulque Pelopis matrem in eadem nauis sibi adiungit, quæ Eos, hoc est, Aurora dicebatur, hæc quoque suis ex opibus atque diuitiis imaginem auream cum sibi fecisset, eam nauis imposuit. Quo facto simul cum his bonis Phrixus, Helle & Aries nauigantes abiit. Contigit autem, quod in nauigatione illa Helle puella præ imbecillitate nimia deficiens, mortua est, à cuius nomine mare illud Helleponti nomen hoc sortitum est. Illi uero cum ad Pharon peruenissent sedes sibi posuerunt, ubi Phrixus Oetæ regis Colchorum filiam in matrimonium duxit, cui dotis nomine auream illam Auroræ imaginem potius, & non pellem arietis auream dedit, hæcque ueritas ipsa est.

De Phorcynis filiabus.

DE filiabus quoque Phorcynis perquam ridicula narratio circumfertur, uide licet, quod Phorcys ipse tres filias habebat, quæ uicissim uno oculo, quem duntaxat inter omnes habebant, cum uidere illis opus erat, utebantur, atque ita fiebat, ut quotienscumque ex illis una oculo uti uellet, capiti suo illum inserteret, sicque uideret, quo quidem cum illa satis usata fuisset, aliis eum uicissim tradere consueuerat, ita ut omnes hoc pacto uiderent. Cum autem Perseus ad illas forte accessisset, atque eam quæ tunc oculum habebat, cum citati gradu à tergo adortus esset, denudato ense, ut sibi Gorgona ostenderent, petiit, mortemque eis, nisi eam utique manifestarent minitatus est. Illæ uero mortem formidantes eam protinus indicant. Cuius caput ipse cum amputasset aëra uolando inscendit, simulque hoc Polydectæ ostendens in lapidem eum mutauit. Quod quidem omnino ridiculum est, uiso defuncti capite, uiuentem hominem lapideum fieri posse. Quæ enim quæso ad hoc faciendum uis mortuo inest? fuit autem tale quidpiam. Phorcys uir quidam Cyreneus fuit, Cyrenæi uero genere Aethiopes sunt, Cyrenamque in insulam, extra Herculis columnas existentem, incolunt, Libyamque atant iuxta Aunona fluuium, propereque Carthaginem sunt ualde diuites, hic Phorcys Herculis columnis, quæ tres sunt, imperans, quatuor cubitorum statuam auream Mineruæ fieri fecit. Vocant enim Mineruam Cyrenæi Gorgonem, ueluti Dianam Thraces Bendiam, Cretenses Dictynam, Lacedæmonii uero Vpim. Verum antequam statuam ipsam Phorcys in templo consecrasset, moritur, tresque post se natas reliquit, Sthenonem uidelicet Eurialem & Medusam, quæ nemini in matrimonium sese coniungere unquam uoluerunt, sed uitam cælibem degentes, substantiam omnem inter se diuisere, & quælibet uni ex tribus infulis imperabat, quæ sibi in bonis contigere. Gorgonem uero statuam illam auream Mineruæ neque in templo sacratam ponere, neque diuidere uelle illis uidebatur. Quinimò apud unamquamque illarum eam ipsam uicissim, ueluti thesaurum quendam depositam, retineri debere censuerunt. Phorcyni uero socius quidam honestus

Pro Var. in. 25
de re rusti. ipsas
pecudes propter
charitatem aut
reas habuisse
pelles prodiderunt.

Rex à peregrino
no maximi præ
ij dona capere
non debet.
Aries Albamans
tis procurator.
Aurum in im
guncula constas
tū fugiēs asportat.

Helleponti.
Dotem nō uxori
marito, sed uxori
mariti apud
Cor. Ta. de Ger
manis.

Oculi exempti
les, quos etiam
Lamiæ habebat
pro Plutarcho.

Perseus ad Poly
dectæ Seryphior
rum regem missus.
pro Arato.

Minerua Gorgone
Bēdia pro
Herodo. Dictyna.
na. Vpis Dianā
à Lacedæmonii
nis Loc. Callimachi
in Hymno
no Dianæ

nestus bonusq; uir erat, quo suis in rebus ueluti oculo utebantur. Perseus autem ex Argo exul, secum nauigia roburaq; militate habens, maritima loca tunc populabatur, qui ratus Gorgonem hanc Reginam mulierum quadam esse locupletem quidem, sed quæ tamen uitibus imbecilla esset, ad nauigat primum in portum, & stationem ibi nauium faciens, ea loca, quæ inter Cyrenem & Sardiniam erant, percurrit, ab unaq; ad alteram earum descendens, oculum ipsum capit. Intellexerat enim ab earum una se nihil aliud ex illis locis præter quam Gorgonem, quæ magnam uim auti in se habebat, auferre posse. Puellæ igitur ipsæ postquam oculum amplius in patte, secundum sermonem prædictum, non habebant, in unum conuenerant iurantes (nam altera alteram accusabat, quod oculum detineret). Sed posteaquam sese profus eum non habere cognouerunt, quid nam de eo utiq; factum fuisset, ualde admirabantur. Interim ad eas ita consternatas, Perseus nauigat, oculumq; ab eis quæsitum sese habere significat, quem tamen illis se nullo pacto daturum ait, nisi prius ubi nam Gorgo sit, ab eis edoctus fuerit. Minabatur adhæc nisi hoc manifestarent, eas interfecturum esse. Medusa non ostensuram se esse ait, uerum Stheno & Euriale ostenderunt, quare Medusam ob id Perseus interfecit, illis uero duabus oculum restituit. Cum itaq; Gorgonem accepisset, in partes eam plures dissectuit, & in trirème sua seruatum ab se caput eius reposuit, ipsiq; nauis nomen Gorgonis indidit, cum qua mox per nauigans, ab insularis circumquaq; pecunias assequebatur, eo quod omnes qui aliquid ei contribuere recusarent, intertimebat. Sic & à Seriphiiis, ad quos nauigando peruenit, pecunias petiit, illi uero in unum omnes sese, ut ei resisterent, primo congregarunt, rursusq; cum ad eos in forum coactos Perseus accederet, Seriphon illi relinquētes abierunt, ut ipse neminem omnino ibi inueniret hominem, sed lapides quidem factos, non autem uitos amplius: quo circa insularum reliquis pecunias sibi tradere denegantibus, dicere Perseus ad sueuerat, uidete ne, quemadmodum Seriphii, Gorgonis caput uidentes, in lapides & uos mutemini. Id nanque malum ipsi passi sunt.

Seriphii in lapides mutati

De Amazonibus.

DE Amazonibus talia prædicantur, quod mulieres illæ quidem non erant, sed uiri potius barbari, qui ob longas uestes & ad talos usq; demissas ad instar Thracensium mulierum gerebant, comamq; mitris continebant, ac barbas radebant, ob id autem ab hostibus in bello per contumeliam scæminæ uocitabantur. Amazones autem suapte natura sibi ingenta, strenui bellatores erant. Expeditionem uero mulierum istarum nunquã factam fuisse (quando & nunc quæ que nulla apparet) credere uerisimile est.

De Orpheo.

FAlsus quoq; de Orpheo sermo uulgatur, quod scilicet eum cytharizantem quadrupedes, aues, atque arbores sequerentur. Id autē mihi tale quidpiam fuisse uidetur: quod Bacchæ furentes scæminæ erant, quæ in Pieria ouium pascua dilaniabant, aliq; plura mala uiolenter perpetrabant. Quæ ue cum ad montana loca se recepissent, plures ibi dies se continuerunt: ubi cum diutius permanerent, ciues sibi iam ipsis suisq; mulieribus ac filiabus mali aliquid ab eis timētes, qui Orpheum accirent, mitunt. Illumq; rogant, ut aliquid excogitando machinari uelit, ut quoquo modo posset, furentes scæminas è montibus deduceret, qui quidē Orpheus cum Bacchi sacra solennia ordinauisset, cytharæ sono Bacchates illas demulcens, è montibus secum deduxit, ferulas quidem primum habentes, sed quæ cum è montibus descenderent, diuersarum arborum ramos secum gerebant. Quod spectaculum uidentibus hominibus incredibilem admirationem afferebat. Namq; primo aspectu illo, deducta ab eis è montibus ligna, arbores, quæ reuera descenderent, esse uidebatur. Quam ob rem qui talia perspicere, ita secum dicere consueuerant. Orpheus cytharam pulsans ex monte syluam ad se ducit, atq; ex hoc tantum fabula ipsa composita fuit.

Non tole

De Pandora.

Non tolerabilis de Pandora sermo divulgatus est, quod cum ipsa ex terra formata fuisset, aliis quoque foeminis similem ipsa formam dederit. Mihi quoque hoc potius sic fuisse uidetur, quod Pandora mulier Graeca fuerit ualde diues, quae quotiens domo exhibat, sese plurimum exornate solebat, atque in primis pigmento quodam ex terra confecto sese perungens utebatur. Res quoque ipsa omnino sic se habet, nec alio quopiam modo. Quanquam sermo hac de re factus, ad impossibilia quaedam conuersus fuisse uideatur.

*Pandora ex libro
to à Prometheo
formata cur, de
pud Hesiodum*

De generatis ex fraxino.

HT quid quaeso uilius magisque stultum est: quam primū genus hominum ex fraxino generatum esse dicere? Siquidem Melius uir potius quidam nomine fuit, à quo Meliae foeminae denominatae fuerunt. Quemadmodum ab Helleno Hellenes graeci, & Iones ab Iono dicti sunt. Ferreas insuper atque aeneas, quod dicitur, aetates tunc fuisse nunquam omnino existimandum est.

*Meliae nymphae
apud interp. Ap
pollo. et Hiero.
in Omelijs.
Aeneae ferreaeque
aetates, seu gentes
nunquam
fuerunt.*

De Hercule.

Dicitur quod ex se ipso Hercules folia quaedam habuit, ipse igitur Phyllires dictus, & si priuatus humilisque sortis existeret, cogitans tamen quorsum illa Hercules gestaret, combussit, sicque ratio inde tracta est hoc modo.

De Ceto.

DE Ceto haec quidem memorantur, quod Troianos è mari exiens inuadebat. Et siquidem ei puellas aliquas Troiani obtulissent, ab eis recedebat, si minus, eorum totam regionem deuastabat. Quam uero id fatuum sit credere Troianos filias proprias ceto exponere solitos fuisse, quis non uidet: uirum namque potius magnum quempiam nomine Cetum hunc fuisse dicendum est, qui cum rex esset, multum roboris uiriumque habens, ac in te nauali ualde potens, Paludē quendam in Asia, quam Troiani possidebant, circa mare subuertit. Tributumque ab eis sibi ob id persoluebatur, quod quidam Dalmos, hoc est uestigal uocant. Argentum autem eius temporis homines minime utebantur, sed uasis solum, ac supellestiale omnia alia. Imperauit ideo rex ille, qui Ceton nomine dicebatur, ut ciuitates quaedam tributi nomine equos sibi darent, aliae uero puellas mitterent. Hunc uero regem, cui nomen erat Ceton, barbati Cetum uocabant, hic circumquaque loca illa adibat, & debito necessarioque tempore tributum ab iis promissum exigebat. Quod si quapiam ciuitates persoluere recusaret, eorum regiones ac loca male tractabat. Peruenit & is quoque ad Troiam eo potissimum tempore quando Hercules illuc etiam exercitum Graecorum habens, uenit. Unde Herculem tunc Laomedon rex in Troianorum praesidium conduxit. Ceton uero exercitum suum cum impetu in eos duxit. Cui cum obuia Hercules & Laomedon cum copiis suis facti essent illum interfecerunt. Quo ex facto sermo fabulosus confictus est.

*Dalmos tributum
Argentum in uise
pecuniarum anti
tiquius non erat.
Ceton. Ceton*

*Laomedon
Hercule in aux
xilium Troian
orum conducit*

De Hydra.

Hlud quoque super hydra dicitur, quod Lerneus serpens erat, quinquaginta capita, unicuique duntaxat corpus habes. Et postquam ex illius tot capitibus unum excisum fuisset, duo alia ibi capita repullulare solita fuisse. Cancrumque insuper illi aduersus Herculem hydram occupatam, auxiliatum fuisse. Si quis igitur sit, qui talia fuisse omnino persuadere sibi possit, fatuus his quidem est. Verum namque hoc habet. Lerneus rex erat, habitabat autem omnes homines tunc temporis in pagis, & unicuique locorum istorum reges sui praerant. Stenelus uero Persei filius, Mycenae locum maximum & hominum frequentia habitatum, tenebat: huic Lerneus rex minime subiici uolebat, bellum ob id inuicem ambo gerebant, in ingressu autem regionis eius Lernei oppidulum quoddam fortissimum erat, quod quinquaginta uiri fortes sagittiferi custodiebant, quos intra tutum in cluserat, ac diurno nocturnoque tempore pro praesidio eius loci

*Lerneus rex.
in pagis habi
tantes homines*

Hydra castelli
nomen. & So/
phist. apud Pla.

detinebat, nomen huic oppidulo Hydra erat. Ad hunc locum expugnandum Herculem Euristheus mittit, qui castellum ipsum expugnauit. In hac uero oppugnatione sagittiferi qui in turri erant, ignem in hostes demittebant, sagittasque e turri iaculabantur. Et quotienscunq; euenerat ut ex illis sagittiferis quispiam uulneratus caderet, duo statim alii in deumortui unius locum assurgebant, & hoc quia fortissimus is esse credebatur, qui antea ceciderat. Posteaquam uero ab Hercule Lernus in bello uiribus inferior premi se uidit, externi exercitus auxilium conducitur, Carcino duce quodam, qui uir magni roboris ac bellicosus auxilium afferens, unam cum Lerno iunctis copiis suis in Herculem impetum fecit, cui quidem Herculi Iolaus Iphicli filius, atque ipsius Herculis nepos, Thebanorum exercitum habens auxilium quoque tulit, sicque cum ad turrim Hydræ oppiduli impetu facto accessisset, incendio illam concremauit, talique robore militari eos Hercules expugnauit, & Hydram ipsam dicitur, omnem unam exercitum perdens. Qua ex re gesta sermo talis ab iis, qui hydræ serpentem fuisse scribunt, & fabulam huiusmodi confingunt, formatus fuit.

Carcinus dux

De Cerbero.

Tricarinia
ciuitas

erberum canem fuisse tria capita habentem narrat. Manifestum tamen est, quod & hic Cerberus, quemadmodum Geryones à ciuitate Tricarinia, hoc est, tricipite nuncupata, denominatus est. Dicebant uero homines, pulcher magnusque canis ille est Tricarinius, hoc est, triceps Cerberus, de quo illud quoque dicitur, quod Hercules olim ipsum ab inferis deduxit. Sed tale potius quiddam fuit. Geryoni cum bobus suis canes magni aciuuenes simul erant, quorum uni Cerberus nomen erat, alteri uero Orus, hunc Orum nuncupatum Hercules in Tricarinia ciuitate antequam boues ipsas abduceret, interemit. Cerberus uero solus boues sequebatur. Hunc cum Myceneus uir quidam Molottus nomine percuperet, primum quidem ab Euristheo sibi illum dari petit, eo uero nolente, pastores inducit, ut canem ipsum in Laconia iuxta Tenaron sub spelunca quadam retinere uelint. Quod cum fecissent, ex suis canes quasdam feminas ad coitum cum illo mittit. Hoc eodem tempore Euristheus Herculem ad Cerberi canis inuestigationem misit. Qui cum uniuersam Peloponnesum circumlustrasset, tandem ad locum ubi Cerberum canem esse sibi dictum fuerat, peruenit, ubi descendens canem ex antro abduxit. Dicebant itaque homines, quod Hercules per antrum quoddam ad inferos descendisset, canemque ab inferis ad auras traxisset.

Cerberus unus
ex canibus Ge/
ryonis
Myceneus Mo/
lottus
Molossi canes
apud Suid.

De Alceste.

Alcestes Euripi/
dis Tragedia
Mortuus ad ui/
tam reuocari non
potest

Ragœdia dignus de Alceste sermo narratur, quod cum forte moriturus Admetus esset, mortem sibi pro illo Alcestes elegit, quodque Hercules ea pietate motus, cum ab inferis reduxisset, Admeto restituit. Mihi uero neminem mortuum quempiam ad uitam reuocare posse uidetur. Sed tale quiddam fuit. Posteaquam Peliam patrem filiae interemerunt, Acastus eiusdem Peliae filius, illas persequatur, quas nullo tamen pacto comprehendere potuit, Alcestis etenim ad nepotem eius Admetum Pheras confugit, ad quem locum cum Acastus quoque uenisset, qui eam persequatur, & ab Admeto, qui tum forte ad ignem sedebat, eam dedititiam sibi dari petisset, minime tradere illi eam uoluit. Quamobrem indignatus Acastus, ualidissimum exercitum, quem in Admetum sisteret, comparat, atque urbem eius oppugnat. Quod uidens Admetus multos secum duces ac milites habens, extra ciuitatem, ut eis sese opponeret, egreditur. Sed accidit ut uiuus nocturno tempore ab Acasto comprehenderetur, qui ei quoque captiuo mortem minabatur. Quam tamen cum Alcestes intellexisset, quod Admeto propter eam mors imineret, egressa protinus sese ipsam Acasto ultro dedit, quam comprehensa, Admetum ille liberauit. Dicebant itaque homines, uirago Alcestis sponte quidem pro Admeto mortua est, nihilque prorsus, quod fabulose super hac re commentum sit, uerum habetur. Atque adeo cum per illud tempus Hercules forte Diomedis equas quodam ex loco duceret, per ea Thessaliae loca iter fecit, hospitioque ab Admeto susceptus est, à quo

Alkestis ar/
gona, prouerb.
Alkestis uirago.
De hac aliter
Fulgentius

lugente

Iugēte cum Hercules Alcestis calamitatē intellexisset, miseratione eius motus, Acasto sese opposuit, eiusq; exercitū omnē deleuit, & quaecunq; illi spolia abstulit, inter suos ipsius exercitus milites diuisit. Alcestemq; recuperatā Admeto restituit. Dicebant itaq; homines quod Hercules ultro à morte Alcestin liberauerat, & ex hoc facta fabula formata fuit.

De Zetho.

Cum pleriq; alii tū maxime Hesiodus tradit, quod Thebana mœnia Zethus & Amphion cytharæ sono struxerūt. Existimant uero quidam illis ipsis cytharizantibus lapides sponte sua mœnia inscendere solitos fuisse. Reuera tamen hoc ita res habet. Cytharædi Zethus & Amphion perfecti erāt, artemq; suam mercede inuitati ostendebant, argentum aut̄ illius temporis homines cum minime haberēt, iudebant Amphion & Zethus, quod si quis eos cytharizantes audire, uellet pro præmio ad murum construendum accedens in eo sese exerceret, neq; enim lapides ibi cytharæ sonum audituri stabant, nec sine ratione aliqua homines etiā dicere consueuerant lyrae beneficio Thebanum murum constructum fuisse.

De Io.

Ix muliere Io bouem factam esse, oestrosq; agitaram ex Argo in Aegyptium mare peruenisse dicunt. Verum aut̄ hoc habet. Io Argiuorum regis filia erat, huic ciues honorem hunc dederant, quod Argiæ Iunonis sacerdotem fecerant. Verum cum prægnans facta esset, patrē & ciues uerita, è ciuitate protinus aufugit. Argiui uero ad eam inquirendā urbe exeuntes, & ubi eam inuenerunt, cōprehendentes in uinculis habebant. Dicebant aut̄ id uidentes, quod Io tanq; bos furens in Aegyptum aufugit, ubi cum peruenisset, peperit, indeq; fabula conficta est.

De Medea.

Medea, ut dicitur, seniores homines coquens, iuuenes eos faciebat. Fuit uero simile quid. Medea talis naturæ florem quendā prima inuenit, qui capillos albos nigros ue faciendū potestatem habebat. Quibuscunq; igitur hominibus, qui ex canicie exire delectarentur, nigros capillos apparere faciebat. Prima quoq; hæc experimentū calidi lauacri cuiusdam uim medicā habētis, inuenit, quo uolentibus omnibus medebatur, atq; hæc non in publico, sed clām quidem agebat, ne quis medicorum talia addiscere posset. Huic uero cōpositioni qua utebatur, nomē erat Parepsilis, hoc est decoctio. Quicunq; igitur homines hac decoctione utebantur, agiliores prorsus magisq; sani fiebant. Ex hoc Medæ præparationem hanc quicunq; uidebant, lebetes scilicet, ligna, & ignem, quod homines Medea elixando coqueret, existimabant. Pelias uero homo senex & imbecillus hac decoctione cum usus fuisset, quod eam sustinere præ senectutis debilitate non potuit, consumptus est.

De Omphale.

Quod Omphale mulieri Hercules seruiuit, dicitur, qui quidem sermo stultus est, cum & ipsi Omphale & cæteris super illam existentibus maioris conditionis hominibus Hercules imperare potuerit. Tale quidpiam igitur factum fuit, Omphale Iordanis Lydiæ regis filia erat, quæ cum Hercules robur maximum audiuisset, ad eum amandū inducāta est, ad quam cum appropinquasset, Hercules pari quoq; modo formæ illius amore captus est, mixtiq; simul sunt, atque ex illius cōplexu Laomedontē filium Omphale genuit. Latatus uero Hercules, & ex illa uoluptatem capiens, eam loco sui imperare sinebat. Quod stulti uidentes Herculem Omphale seruire crediderunt.

De Cornu Amaltheæ.

Cornu Amaltheæ secum Herculem ubiq; portare solitum fuisse aiunt, cuius beneficio quaecunq; uolebat, sibi fiebant. Veritas autem sic. Hercules cum ad Iolam nepotem suum per Bœotiam iret, in Thespiis moratus est quodam in hospicio, ubi mulier formosa & honesta nomine Amalthea erat. Cuius forma delectatus cum Hercules esset, per aliquod ibi tēpus hospitatus est. Quod cū Iolaus grauer ferrer, pecunias quasdam,

De Amalthea hoc idē Suidas & Eustatius Homeri interp. dam, quas ex lacte Amalthea faciebat, in cornu quodam accumulatas ei auferre excogitat. Iis etenim pecuniis quaecunque Hercules uolebat ei Amalthea emebat, peregrini itaque illuc simul diuertentes, Herculem cornu Amaltheae habuisse dicebant, ex quo quaecunque uoluisset sibi ipsi emebat, atque inde fabula conficta est.

De Hyacintho narratio.

Hyacinthus adolescē Amiclaeus erat, pulcher & honestus satis. Hunc Apollo quidē uidit, uidit & hunc Zephyrus, ambōque illius formae amore capti sunt, in eiusque gratia & honorē certatim artes uterque suas illi exhibebat. Sagittabat namque Apollo, Zephyrus uero spirabat, sed ab illo cantus & uoluptas ueniebat, ab hoc uero timor non nisi ac perturbatio sibi erat. Itaque in Phœbi amorem sese iuuenis inclinat, ob idque Zephyrum prae zelotypia ad bellum armate fecit: posthac quaedam Hyacintho exercitamenta cum Apolline erant, in quibus cum sese exerceret, à Zephyro sibi maxime timendum erat, discōque praesertim, quem cum adolescentis lusu Deus praeparasset, & ab illo iam descendisset, à pueroque mox leuaretur, Zephyri fraude in eum ipsum decidit, qui ita mortuus est. Terra uero tantae calamitatis memoriam ullo modo desertam omittere non debuit, quin pro adolescentulo, quod fecit, florem Hyacinthi nominis emitteret, in cuius quidem foliis eius ipsius Hyacinthi nominis principium inscriptum fuisse memorant.

Disci lusus apud Ouid.

Flores inscripti nomina p. Ver. & Ouidi. in x. Metamorpho.

De Marsya narratio.

Marsya uir agrestis erat, qui Musicus tamen factus est. Nam cum Minerva tibias odio haberet, quod de pulchritudine non nihil, cum eas inflabat, sibi auferrent, ut ex fonte qui imaginem ei suam reddebat, agnouit, illas abiecit: quas cum Marsya pastor accepisset, labris suis admouit. Illae uero diuinum quendam sonum, etiam in uito illo, qui eas inflabat, per se emittebant. Existimabat uero Marsyas ex arte potius sua sonum illum fieri, quam quod diuina illis uis quaedam inesset. Quare hac persuasione imbutus musas iam quoque ipsas, atque adeo etiam Apollinem ad certamen in uirabat, quos nisi sono tibiarum superasset, uiuere se nequitquam uelle amplius dicebat. Quare cum in certamen Deus Apollo descendisset, Marsyas uincitur, simulque cum uictoria pellem excoriatu deposit. Vidiq; ego in Phrygia fluuium ipsum Marsyam ab eius ipsius nomine dictum, cuius cursum ex Marsyae sanguine fieri Phryges dicebant.

Vide Aul. Gell. lib. 14. ca. 17. et Plut. in uita Alcibiad.

De hoc amne Q. Curt. in lib. 3

De Phaone.

Phaonis uita omnis circa nauigia inque re maritima erat, portitor namque in maribus fuit, quo in officio nullum unquam delictum in quempiam perpetravit. Modestusque adeo erat, ut à nemine portorium reciperet, qui soluendo non esset. Morum autem istius admiratio quaedam apud Lesbios erat, simulque hunc Deus laudauit. Deum autem Venerem uocant, quae cum senescentis hominis, hoc est, mulietis formam atque habitum induisset, ad Phaonem accessit, deique nauigatione uerba cum ipso facit, ac ut eam nauis sua traiciat, petit: ille uero, in deseruendo ei, celeritate usus quam primum illam traiecit, praemiumque nullum ab ea petit. Quid igitur posthac tali pro munere egit Venus: Phaonem certe ex sene formosum iuuenem illam fecisse dicunt. Atque hic quidem Phaon ille est, cuius amore cum capta Sappho esset, sese intetimens amorem illum in sanguinem mœroremque conuertit.

De Phaone Aelianus: & Lucianus in quodam Dialogo

De Ladone narratio.

Ladone uisum fuit cum Ladone fluuio ad coitum descendere, & posteaquam cum eo se miscuit, ex eius copressu concipiens, Daphnem gignit. Hanc Apollo Pythius amauit, uerbaque amatoria ad illam faciebat. Sed cum ipsa castitatem seruare uellet, illum minime audire uolebat, neccessaque ei ob id erat puellam auenturam insequi, ueluti sic illam denique persequeretur, quae cum fugeret, denegare ei quicquam non prius

Daphne ex Ladone & Terra genitam apud interp. Lyco. et Eustatium

non prius ausa est, quàm terram matrem suam in auxilium aduocaret, à qua precibus petebat, ut sese iterum intra se admitteret, ac in eadem uirginitate talem, qualis nata erat, custodiret, quod & mater fecit. Daphnem namq; intra se occultauit. Post uero tempus illud è terra egressa Daphne, arborq; facta, eodem in loco pullulabat, cuius ramis, cum propter amoris impatientiam, deus inhæreret, illi quo minus in laurum commutaretur resistere nullo modo potuit. Nam manus illius iam intra arboris truncum comprehendi, caputq; & reliqua corporis frondibus ornari cœpere, sine quibus lauri foliis, ut dicitur, Tripos in Bœotia, ubi antrum erat, nullo modo erigi poterat.

*Pro Ouid. in primo Metha.
Tripos sine lauro in Bœotia erigi non poterat*

De Iunone.

Iunonem deam eorum habere patrociniū, ac ciuitatis custodiam Argiui existimant, propter quod publicum festum in eius honorem ritu atque ordine solenni concelebrant. Huius autem pompæ ordo erat, ut currum Iunonis colore albicantes, boues ad templum traherent, in quo curru sacerdotem quoque esse oportebat. Templumq; ipsum, ubi ei sacrificium fiebat, extra urbem erat. Quodam uero tempore cum forte ad hæc solennia sacra Iuno ferri deberet, ac propter albicantium bouum penuriam, ritus atque ordo ille solennis claudicans, obseruari non posset, sacerdos illorum defectum ita emendauit. Nam cum filios quosdam adolēcentes haberet, ad instar bouum, Iunonis plaustrum eos subire fecit. Posteaquam igitur quæ à bobus fieri debebant, à filiis facta sunt, illorum mater faceret ante Iunonis deæ simulacrum supplex stans, laboris mercedem liberis

suis à dea dari petiit, ueluti data illis à Iunone condigna merces

fuit, somnus namq; ut fertur, pro premio illis

datus est, qui uitæ quoq; illorum

finis exitit.

FVLGENTII

FVLGENTII EPISCOPI CARTHA

GINENSIS MYTHOLOGIARVM AD CATVM
Presbyterum Carthaginensem, Liber primus.

solitus es

Vaniis inefficax petat studium res quæ carent effectu, & ubi emolumentum deest, negotii causa cesset inquit, hoc uidelicet pacto, quia nostri temporis erummosa miseria non dicendi petit studium, sed uiuendi flet ergastulum, nec famæ assistendum poetica, sed fami consulendum domestica. Citius nunc aut quod amiseris fleas, aut quod edas inquit, quam quod dicas inuenias. Vacat hoc tempore potentibus opprimere, prioribus rapere, priuatis perdere, miseris flere. Quia soles Domine meas cachinnantes sapius nœnias lepore satyrico litas lubentius affectare, dum ludicro talia uentilans epigrammate comœdica solita est, uernulitate mulcere. Additur, quia & mihi nuper impetasse dignoscetis, ut feriatas adfatim tuarum aurium sedes lepido quolibet susulto permulcea. Parumper ergo ausculta, dum tibi rugosam sulcis anilibus ordior fabulam, quam nuper Attica soporata falsata, nocturna præfule lucerna commentus sum, ita somniali figmento delusam, quo non poetam furentem aspicias, sed onirocritem soporis turgas ariolantem aduertas. Neq; enim illas Heroidarum arbitretis lucernas meis præfules libris, quibus aut Sulpicille procacitas, aut Psyche curiositas declarata est, neq; illam Phædræ quæ matitum Phædræ in tumulum duxit, aut Leandricos natus interceptit, sed quæ nostrum academicum rhetorem ita usq; ad uitalem circumtulit, quo pene dormientem Scipionem cœli ciuem effecit. Verum respublica uideat quid Cicero egerit. Me interim discedentem à te Domine, dum quasi urbanis extortem negotiis ruralis ocli torpor astringeret, euitans erummosa calamitatum naufragia, quibus publica incessabiliter uexatur actiones, arbitrabar agrestem secure adipisci quietem, ut procellis curarum celantibus, quo in torporem urbana tempestas exciderat, uelut Halcyone niduli, placitam serenitatem uillatica semotione tranquillior agitaassem, sopitisq; in fana illa silentii rauisonis iurgiorum classicis, quibus me Galoetici quassauerat impetus, defecatam silētiō uitam agere credidissim, ni me illuc quoq; mœtorum improbiore angina sequeretur, felicitatisq; nouerca fortuna (quæ amarum quoddam humanis interferit semper negotiis) me quasi pedissequa sectaretur. Nam tributaria in dies conuentio compulsiuorum pedibus limen proprium triuerat, noua inditionum ac momentanea proferens genera, quasi Myda rex ex homine uerteret, ut locupletes tactus rigens auri materia sequeretur. Credo etiam Pactoli ipsius fluente conditis frequentibus desiccasse. Nec hoc tantum miseriarum ergastulum sat erat, addebatur his, quod etiam bellici frequenter incursum pedum domi radicem infigere iusserant, quo portarum nostrarum pessulos ataneorum cassibus oppletos quispiam non uideret. Agrorum enim domini gentes ceperant, nos domorum. Fructus enim nostros expectare licuit non frui. Merces quippe nobis fuerat gentilis, si uel ad manendum clausos relinquerent. Sed quia nunquam est malum immortale mortalibus, tandem domini regis felicitas, aduentantis solis crepusculum mundo tenebris dehiscens, pauores abstulit. Et post torpentes incessus, quæ tum bellicum profligauerat interdictum, licuit tandem arua uisere, limites circuire. Egreditur nautarum in morem, quos tempestatum flagitamento contractos exoptata reduces excipit ripa, & uelut patietum indumentis exuti post domesticas stationes ambulare potius discimus quam progredimur, & Maroneo uersui cōsimiles. Tandem liber equus campo potitur apetto. Intuemur arua, quibus adhuc impressæ bellantium plantæ muricatos (quod aiunt) sigilla uertant gressus, & formidine menti nondum extersa hostes in uestigiis pauebamus. Terrorem enim pro sui memoria miles hostis haredem reliquerat. Sed Troadum in morem ostentabamus alterutrum loco, quorum recodationem aut internitio celebrior faciebat, aut præda. Tandem inter festosa nemorum

fruteta,

fructa, quæ agrestis olim deseruerat manus, nam intercapedinante pauoris prolixitate tam largo fumo lurida parietibus atrata pendebant, & laborifera bouum colla iugales in uaccinam molliciem diduxerant callos. Squallebat uiduus sulcis ager, & herbidis sentibus oliuifero uertici minabatur. Ita enim nexili de syrimate meandrico gramini labrusca coibat, quo septa herbosis radicibus tellus Triptolomicum contumax abnueret dentem. Ergo dum huiusmodi paliuræa præta incedente premerem planta, & toscidos florulenti uelleris colles spatianti metirem passu, defectum uoluntas peperit egredientis studio, sed utilitas ex labore successit. Diuertor arborei beneficiû umbæculi præsumens, quo me errati foliorum intextu Phœbi à tortidis defensaret obtutibus, & circumfluam ramorum umbram, quam propriis radicibus præberet, mihi etiam concederet esse communem. Nam me auium quædam uernulitas, quæ fragili quadam dulcedine crispantes sibilos corneisedunt organulis, ad hoc opus allegerat, & labotis tam subita requies quoddam carminis expectabat melos.

Thespiades Hippocrene,
 Quæ spumanti gurgite
 Irrorat loquacis nymbi,
 Tinctas haustu musico,
 Ferte gradum properantes
 De uirectis collium,
 Vbi guttas florulentæ
 Mane rotat purpuræ,
 Humor algens, quem serenis
 Astra sudant noctibus,
 Verborum canistra plenis
 Referate flosculis.
 Quicquid per uirecta Tempe
 Rapiat unda proliens

Hinnientis & recurso
 Quam produxit ungula.
 Quicquid Ascræus ueterna
 Rupe pastor cecinit.
 Quicquid ex Athlantis gazis
 Vestra ptomunt hortea,
 Quod cecidit pastorali
 Maro sylua Mantuæ.
 Quod Mæonius ranatum
 Cachinnauit prælio,
 Parthasia candicanti
 Dente lyra conceperet,
 Ad meum uetusta carmen
 Secla nuper confluant.

Hoc itaq; sacrificiali carmine Gorgonei fontis aspergine madidas & præpetis ungulæ tuo merulentas Pieridas abstraxi. Astiterant itaq; syrimate nebuloso lucidæ ternæ uiragines, hedera largiore circumfluæ, quatum familiaris Calliope ludibundo palmulæ tactu, meum uaporans pectusculum poëticæ prutiginis dulcedine spargit. Erat enim grauidus (ut apparebat) pectore, crine neglecto, quem margaritis prænitens diadema constringerat, talo tenus bis tinctam recolligens uestem. Quod credo & itineris propter difficultatem, & ne meandricos tam subtilis elementi aliquatenus limbos aculeati herbarum uertices scinderet. Astiti proptèr ergò, erectus in cubitum, ueneratus sum uerbofam uiraginem olim mihi poëtico uulgatam euidentius testimonio. Nec immemor cuius uerbofas fabulas propter scolariibus rudimentis tumidas ferulis gestaueram palmas, & quia non mihi euidenti manifestatione quæ nam esset, liquebat, cur uenisset inquito. Tum illa, Vna inquit è uirginali sum Heliconiādū curia, Iouis albo conscripta, quam olim Athenæam ciuem Rhomanus ordo colendam exceperat: ubi nouellos ita frutices edidi, quo eorum cacumina summis astris insererem. Ita uitæ famam linquentes hætedem, quo magis celebriorem obitum protelarent. Ast ubi me Romulæ arcis conuentu bellicus uiduauit incursus, Alexandria conciliabula urbis exulata possederam, uariis dogmatum imbutamentis, lasciuia Græcorum præstruens corda, postq; Catonum rigores, Tullianasq; seueras inuersiones, & Vattoniana ingenia, Apelleæ genti enerues sensus, aut satyra luseram, aut comœdico phasmate delectabam, aut tragica pietate mulcebam, aut epigrammatum breuitate condibam. Libebat me mea captiuitas, & licet nostræ uacuissem industriæ, inueniebat tamen animus, quibus inter mala arrideret, nisi me etiã exinde bellis crudelior Galieni curia exclusisset, quæ pene cunctis Alexandria ita est angipottis, quo chiturgicæ carnificinæ lanienâ plurius, habitaculis numeretur: denique

durior

in certando

certando ita remittunt in mortē, quo ferāt Charontem citius Iopitōrum si collegio nō
 donetur. Hanc orationem risus mollior terminabat. Itaq; meis quod euerteret, culmini-
 bus impetraui. Tum illa. Non paves inquit, musicum tuis receptare dogma penatibus,
 cum barbarorū morē auscultauerim, ita literarios mercato penitus abdicare, ut hos qui
 primis elementorum figuris, uel proprium descriperint nomen, cassata inquisitione in
 carnificinam raptaffent. Tum ergo, Non ita est inquam, ut audieras sed fama fuit, nam
 carmina nostra musę tantum ualent inter Martia tela, quanto dulcis aquę saliente sitim
 restinguere tiuo. Et ut suum me amplius familiaritatem rescisset, illud etiam Terentianum
 adieci, olim isti fuit generi quęstus apud seculum prius. Nunc itaque literę suos quic-
 quid Helicon uerbalibus horreis enthecaturum possederat, in ipsis potestatu culminibus
 hæreditario iure transfere cantus extendunt. Illa exhilarata carminibus utpote quasi
 Mæonium senem ut uiseret recitantem laudatorio palmulę tactu mulsit meam cesa-
 riem, percussaq; mollius ceruice quam decuit. Eia inquit, Fabiana Creōticis iam dudum
 nouus initiatus es mystes factis. Ne quid ergo meo tibi desit tyrunculo, accipe parem do-
 gmatum gratiam, & quatenus te nostra satyra lasciuienti uerborum rore percussit, uada-
 tumq; te sui retinet amoris illecebra, redde quod septoticon debes, & quicquid libet Ni-
 liacis exarate papyris, seriatis aurium sedibus percipe. Nec deerit historię ei quilibet effe-
 ctus, cuius uisceribus te interstringi poposceris. Tum ego. Index libelli te sefellit generosa
 loquacitas, non mihi cornutus adulter atpripitur, nec hymbre mendaci lusa Danaę uir-
 go cantatur, dum suo iudicio sibi deus prætulit pecudem, & hanc auto decepit quam
 potestate nequiuit. Nō suillo canimus morsu depastum iuuenis fœmur, nec in libellu-
 lis meis sub falsa alite puerilis pependit lasciuia. Non olorinis reprātem adulterū plumis
 oua pulligera uirginibus inculcantem, uel semina puerigera uisceribus infundentem,
 nec Lychnides puellas inquitimus, & Hero atque Pnychen poëticas garrulātes ineptias.
 Dum hæc lumen quærat extinctū, illa deslet incensum, Psyche uidendo perderet & Hero
 nō uidendo perisset. Nec referā uirginali figmento Aricinā lusam uiraginem, dum quę-
 retet Iuppiter quod magis esse uelit quā fuerat. Mutatas itaq; uanitates manifestare cu-
 pimus, non manifesta mutanda fuscamus, ut senior Deus hinnitus exerceat, & Sol sul-
 goris igne deposito malit anilibus exarati rugis quā radiis. Certos itaq; nos præstola-
 mur rerum effectus, quos repulsos mendacis Gracię fabuloso commento quid mysti-
 cum in his sapere debeat, cerebrū agnoscamus. Tum illa. Vnde hæc tibi inquit hominu-
 cule tanta ignorantia scientia? Vnde etiam ratum ordinem ignorandi? Dum enim se-
 culis intacta exquiris, ostendis te sapiēter scire quod nescis. Cui ego (si his quibus igno-
 rantia aliquid contigit) ne ipsum quidem nescite suum, scire contigerit, quanto satius eis
 erat etiam non nasci contingere, quā nasci ineffaciter uiuere: primum itaq; ego scien-
 tię uestibulum puto, scire quod nescias. Ad hæc illa, Tam secretis mysticisq; rebus uiua-
 citer pertractandis ampliora sunt autoritatum quęrenda suffragia. Neq; enim quippiam
 ludicrum quæratur, quo ludibundo pede metrica uerborum commoda farciamus. Su-
 dor hic opus est palęstrantis ingenii, netam magnifici assumpta moles operis ipso fere
 medio conaminis impetu uiuacissimis destituta uanescat tractatibus, ergo erunt no-
 bis Philosophia atq; Urania cœlestis adiutrices operis asciscendę. Nec enim deerit tuis
 lasciuens amica solatiis, ut dum te mysticę artes anhelum tractando reddiderint, tute
 tua satyra ludentem excipiat. Quęso inquā munifica largitas, netu istam tuā satyram,
 cuius me dudum uadatū amore prædixeras, temere credas nostris penatibus. Tam &
 enim libens zelo sortitus sum ex affectu coniugium, ut si hanc suis oblucentem ut pelli-
 cem uoluptatibus domo teppererit, ita sulcatis ungue genis in Heliconem remittat ne-
 cesse est, quo eius diluēdis uulneribus Gorgonei ipsius fontis nequaquam fluenta sus-
 ficiant. Tum illa cachinnum quassans fragile colliso bis terq; pulsu palmulę fœmore
 nescis inquit Fulgenti rōdis accola Pieridum, quantū satyram matronę formident. Li-
 cet mulierum uerbalibus undis & causidici cędant, nec grammatici mutant, rhetor
 taceat,

taceat, & clamorem præco compeſcat, ſola eſt quæ modum imponat furentibus, licet Petroniana ſubit albutia, hac etenim alludete, & Plautinæ ſatyre dominatus obdormit, & Sulpicillæ Auſonianæ loquacitas deperit, Salluſtianæq; ſymphoniæ, quâuis præſens ſit cantilena melos cantandi, tauceſcit.

Solueret igniuomus mundi regione peracta,
 Quadrupedes gelidumq; rotis tepefecerat orbem
 Rector, & auratis colla ſpoliabat habenis,
 Iam Phœbus diſiungit equos, iam Cynthia iungit.

Quasq; ſoror liquit, frater pede temperat undas,
 Tum nox ſtellato mundum circumlita peplo.

Cærulea rorigenis pigreſcere iuſſerat alis,
 Aſtrigerôq; nitens diademate luna bicornis.
 Bullatum biuigis conſcenderat æthera tauris,
 Iam ſimulachra modis mentis fallentia plaſtis,

Mollia falſidicis replebât ſtramina ſignis. & ut in uerba pauciſſima cõferam, nox erat.

Cuius nomen noctis iam dudum oblitus, ut in ſanus uates uerſibus delirabam. Dum

ſubito agreſtis illa, quam dudum uideram hospita oborto impetu cubicularias im-

pulſu fores irrupit, inopinanterq; me iacentem reperiens marcentia languore ſomni

lepido lumina, rapido atq; admodum ſplendifice intermicanti quodam ſui uultus co-

ruſcamine pepulit. Erat enim ultra ſolitum eminēs mortalitatis aſpectum, deniq; pigre

adhuc quietis indicium toratis naribus ruſtuantem, repentina hoſtii crepitatione turba

uit. Hanc præibat florali laſciuens uirguncula petulantia, hedera largiore circumflua,

improbi uultus & ore cõtumeliarum ſarcinis grauïdo: Cuius † hyronicum lumen tam

rimabunda uernulitate currebat, quo mentes etiam abſtruſas temulētis inſcriptionibus

depinxiffet. Muſæ enim latera ſarciebant altrinſecus duæ, quarum dexterioſ uerecunda

quadam maieſtate ſubnixæ elatæ frontis Polymnia argenteis aſtorum purgauerat mar-

garitis, cuius phaleratum exoticis diadema carbunculis corniculata lunæ ſinuatïo depri-

mebat, ac cærulanti peplo circumlita hyalinæ cauitatem ſphæræ oſſeo faſtigatus tigillo

uerſabat. Viſus itaq; luminis tam elata contemplatione cælitus erigebatur intuitus, quo

pene foribus ſuperna intuens pollicem illiſſet. Leuicomes lateris refugo quodam con-

templatu ſecretior humanos intuitus uelamine quodam arcano uitabat, huius ningui-

da canis albetibus nitebat caſarïes, rugaq; criſpato multiplici ſupercilio rancidum ſe

quiddam conſopite promittebat. Tardior inceſſus erat, & ipſa ponderationis grauēdine

uenerandus. Tunc Caliope prouinciam loquacitatis ingreſſa, his te inquit Fulgenti tu-

tricibus ſponderam largitum. Quarû ſequax ſi fueris, celeriter raptum ex mortali cæ-

leſtem efficiet, aſtrisq; non ut Neronem poëticiſ laudibus, ſed ut Platonem myſticiſ

interſerent rationibus. Neq; enim illos de his expectas affectus, quos aut poëma ornat,

aut deſlet tragœdia, aut ſpumat oratio, aut cachinnat ſatyra, aut ludit comœdia, ſed in

quibus Carneadis reſudat elleborum, & Platonis auratum eloquium, & Ariſtoteliſ ſyl-

logiſmaticum uerbiloquium. Nunc itaq; pande mentis cubiculum, & aureum fiſtulis

audito nuncio mentibus intromitte quod excipis, ſed enerua totum mortale quod tibi

eſt, ne tam ſacrati ſeries dogmatis ſcrupuloſis rite non reſideat penetrabilibus. Ergo nunc

de deorum primum natura, unde tanta malæ credulitatis lues ſtultis mentibus iro-

leuerit edicamus. Quamuis enim quidã ſint, qui ſpreta capitiſ generoſitate attriciniſ at-

que Archadiciſ ſenſibus glandium quippiam ſapiant, atque eorum altiori ſtultitiæ nu-

bilo ſoporata caligentur ingenia, tamen nequaquam apud humanos ſenſus, niſi for-

tuitiſ compulſationibus moti naſcuntur errores, ut etiam Chtyſippus de fato ſcribens

ait, compulſationibus lubriciſ uoluuntur incurſus. Itaque primum omiſſo circuitu,

unde idolum tractum ſit edicamus,

VNDE IDOLVM DICATVR.

DIophantes, Lacedæmonum autor, libros scripsit antiquitatum xiiii. in quibus ait Syrophané Aegyptium familia substantiâq; locupleté filium genuisse, quæ uoluit enormis substantiæ successoré ineffabili, ultra quàm paternitas exigebat affectu erga filium deditum. Isq; dum aduersis fortunæ incursum raperetur, patri crudele geminæ orbitatis dereliquit elogium, & ut posteritati perpetuale suffragium denegasset, & substantiæ propagandę subitam interceptioné obiceret. Quid igitur faceret, aut fœcunda paternitas hac sterilitate damnata, aut felix substantia in successione curata, parum erat non habere, quod habuit, nisi etiam esset, qui obtineret quod reliquit. Deniq; doloris angustia, quæ semper inquit necessitatis solacium filii sibi simulachrum in ædibus instituit. Dumq; tristitiæ remedium quærit, seminariū potius doloris inuenit, nesciens quod sola sit in medicina miseriarū obliuio. Fecerat enim ille, unde luctus resurrectionis in dies acquireret, nō in quo luctus solatium inueniret. Deniq; idolum dictum est idodinū, quod nos latine species doloris dicimus. Nanque uniuersa familia in domini adulationé, aut coronas plectere, aut flores in ferre, aut odoramenta simulachro succedere consueuerat. Nonnulli etiam seruorum culpabiles domini furiam euitantes ad simulachrum profugi ueniam merebātur, & quasi salutis certissimo collatori, florum aut thuris offerebant munuscula, timoris potius effectu quàm amoris affectu. Deniq; huius rei non immemor & Petronius ait, primus in orbe deos, fecit timor. Nam & Mintanor musicus in Chromatopion libro musicæ artis, quæ scripsit ait, Dominum doloris, quæ prima conpunctio humani finxit generis, exin in ueteratus error, humanis pedetentim confertus disciplinis, baratto quodam sæuæ crudelitatis prolabitur.

Saturnus.

Saturnus Pollucis filius dicitur, Opis maritus senior, uelato capite falcem gerens, cuius uitalia abscesa & in mare proiecta Venerem genuere. Itaq; quid sibi de hoc philosophia sentiat audiamus. Tum illa. Saturnus primus in Italia regnum obtinuit, hicq; per annone prerogationé ad se populos attrahés à saturando dictus est Saturnus: Opis quoq; uxor, eo quod opem esurientibus ferret dicta est, Pollucis etiam filiū, siue à pollédo, siue à pollucibilitate, quam nos humanitatem dicimus. Vnde & Plautus in comœdia Epidici ait, Bibite, pergræcamini pollucibilter. Velato uero capite ideo fingitur, quod omnes fructus foliorū obnupti tegantur umbraculo. Filios uero suos comedisse fertur, quod omne tempus quodcunq; gignit, cōsumit. Falcem etiam fert non immerito, siue quod omne tempus in se uergat, ut curuamina falcium, siue propter fructū, unde etiam & castratus dicitur, quod omnes fructuum uires abscesæ atq; in humoribus uiscerū ueluti in mare proiectæ, sicut illic Venerem, ita & libidinem gignant necesse est. Nam & Apollophanes in epico carmine scribit Saturnum quasi factum *vδv*, *vδs* enim græce sensus dicitur, aut satorem *vδ*, quasi diuinum sensum creantem omnia, cui etiam quatuor filios subiiciunt, primū Iouem, secundū Iunonem tertium Neptunum, quartū Plutonem, & quasi Poli filium quatuor elementa gignentem, id est, primum Iouem ignem, unde & *Zeus* græce dicitur, *Zeus* enim græca significatione siue uita siue calor dici potest, siue quod igne uitali animata omnia dicerentur, ut Heraclius uult, siue quod hoc elementū caleat, secundū Iunonem, quasi aërem, unde *ἄρῃ* græce dicitur, & quamuis aërem masculū ponere debuerint, tamen ideo soror est Iouis, quod hæc duo elementa sibi sunt ualde consocia. Ideo Iouis & coniugem, quod matris aër igne feruescat. Nā & Theopompus in Cypriaco carmine, et Hellanicus in Diosphilologia, quam descripsit, ait Iunonem ab Ioue uinctā catenis aureis, & degrauatam incudibus ferreis. Illud nihilominus dicere uolentes, quod aër igni cœlesti coniunctior duobus deorsum elementis misceatur, id est, aquæ & terræ, quæ elementa duobus superioribus grauiora sunt.

Neptus

Neptunus.

Neptunū uero tertium aquarū uoluere elementū, quē ideo Græci etiam Posidona nuncupāt, quasi *ποσειδων* quod nos latine facientē imaginē dicimus, illa uidelicet ratione quod hoc solū elementū imagines in se formet spectantiū, quod nulli alii ex quatuor competat elemētis. Tridentē uero ob hanc rem ferre pingitur, quod aquarū natura triplici uirtute fungatur, id est, liquida, fœcūda, potabili, hunc et Neptuno Amphitriten in coniugiū deputāt, *ἀμφι* enim græce circūcirca dicimus, eo quod omnibus tribus elemētis aqua cōclusa sit, id est, in cœlo, in aëre, in nubibus, & in terra, ut sunt fontes & putei.

Pluton.

Quartū etiam Plutonē dicunt terrarū præsulē, *πλούτων* enim græce, diuitiæ dicuntur, solis terris credentes diuitias deputari: hunc etiā tenebris additū dixere, quod sola terræ materia sit cunctis elemētis obscurior. Scepterū quoque in manu gestat, quod regna solis competant terris.

Tricerberus.

Tricerberū uero canē eius subiiciunt pedibus, quod mortaliū iurgiorū inuidiæ ternario cōsistentur statu, id est, naturali, causali, accidentali. Naturale est odiū, ut canū, leporum, luporū, & pecudū, hominū, & serpentū. Causale est ut amoris zelus atque inuidiæ: Accidens est, quod aut uerbis casualiter oboritur ut hominibus, aut comestiones propter, ut iumentis.

Furiæ.

Hic quoque etiā tres furiæ deseruire dicunt, quarū prima est Alecto, *ἀλκτω* enim græce impausabilis dicitur: Alia Tisiphone, *τισιφώνη* aut quasi *τῶτων φώνη*, id est, istarū uox: tertia Megæta, megæta enim est quasi *μεγάλη ἔρις*, id est, magna contentio, primū est ergo non pausando futiā concipere: secundū est in uocem erūpere: tertiū iurgiiū protelare.

Fata.

Tria etiā ipsi Plutoni destināt fata, quarū prima Clotho, secunda Lachesis, tertia Atropos, *κλώθω* enim græce euocatio dicitur, *λάχεσις* uero fors nūcupatur, *ἀτροπ* quoque sine ordine dicitur: hoc uidelicet sentire uolentes, quod prima sit natiuitatis euocatio, secūda uite fors, quē admodū quis uiuere possit, tertia mortis conditio, quæ sine lege uenit.

Harpiæ.

Harpias etiā tres inferis Vergilius deputat, quarū prima *ἄελλω*, secūda *ἄκνυπτετι*, tertia *κλεινω*, Harpia enim græce rapina dicitur, Ideo uirgines, quod omnis rapina arida sit & sterilis. Ideo plumis circūdata, quia quidquid rapina inuaserat, celat. Ideo uolatiles, quod omnis rapina ad uolandū sit celerrima, *ἄελλω* enim græce quasi *ἔλω ἀλλο*, id est, alienū tollens, Ocypete, id est, citius auferens, Celænum uero græce nigrū, unde & Homerus prima Iliados rapsodia, *ἀντὶ τοῦ ἄμα κλεινωῦ ἔρωσι πῶδ' ἄσφι*, id est, statim niger tuus sanguis emanabit per meā hastā, hoc igitur signare uolentes, quod primum sit alienum concupiscere, secundū concupita inuadere, tertium celare quod inuadit.

Proserpina.

Plutoni quoque nuptā uolunt Proserpinā Ceteris filiā. Ceres enim græce gaudiū dicitur, & ideo illam frumenti deam esse uoluerūt, quod ubi plenitudo fructuum sit, gaudia semper superabundent necesse est, Proserpinā uero quasi segetē uoluerunt, id est, terram radicibus proserpentē, quæ & *ἐκάτη* græce dicitur, *ἐκατὼν* enim græce centum sunt, & ideo hoc illi nomen imponunt, quia centuplicatū Ceres profertat fructum.

Ceres.

Hanc etiā mater cum lampadibus raptam quærete dicitur, unde & lampadum dies Ceteri dedicatus est, illa uidelicet ratione, quod hoc tempore cum lampadibus, id est, cum solis feruore seges ad metendum cum gaudio requiratur.

Apollo.

Apollinem solem dici uoluerunt, *ἀπόλλων* enim græce perdens dicitur, quod feruore suo omnē succum uirentiū decoquendo perdat herbarū. Hunc etiā diuinationis deum uoluerūt, siue quod sol omnia obscura manifestat in lucem, seu quod in suo processu & occasu eius orbita multimodos significationū monstrat effectus. Sol uero dicitur aut ex eo quod solus sit, aut quod solite per dies surgat & occidat, huic quoque quadrigam scribūt illam ob causam, quod aut quadripartitis temporum uarietatibus anni circulum peragat,

peragat, aut quod quadriduo limite diei metiatur spatiū, unde & ipsius equis cōdigna sūt nomina posuerūt, id est, Erytheus, Aæton, Lápos, Philogeus, Erytheus græce rubēs dicitur, quod à matutino sol lumine rubicundus exurgat: Aæton splendens dicitur quod tertiæ horæ momentis uehemens insistat, lucidiōr fulgeat: Lampos uero dum ad umbilicum diei centrātū conscenderit circulū: Philogeus, græce terram amans dicitur, quod hora nona procliuior, uergens occasibus pronus incumbat.

Coruus.

IN huius etiā tutelam coruum ponunt, siue quod solus contra rerum naturā in mediis ipsis æstiuis feruoribus ouipatos pullulet fœtus. Vnde & Petronius:

Sic contra rerum naturæ munera notæ

Coruus maturis frugibus oua refert. Siue quod in horoscopicis libris secundum Anaximandrū, siue etiā secundū Pindarū solus inter omnes aues significatiōes habeat uocum.

Laurus.

IN huius etiā tutelam laurū ascribunt, unde etiā eum amasse Daphnen dicunt Penei fluminis filiā: & unde laurus nasci posset, nisi de fluuialibus aquis: Maxime quia & eiusdem Penei fluminis ripæ lauro abundare dicitur. At uero amica Apollinis ob hanc rem uocitata est, quia illi, qui de interpretatione somniorū scripserunt, ut Antiphon Philocrus, & Artemon, & Serapion Acalonites, promittant in libris suis laurum si dormientibus ad caput posueris, uera somnia esse uisuros.

De nouem musis.

H Vicetiam Apollini nouē deputant musas ipsūmq; decimū musis adiiciunt, illa uis delicet causa quod humanæ uocis decē sint modulamina, unde cum decachorda Apollo pingitur cithara. Sed & lex diuina decachordon dicit psalteriū. Fit ergo uox quatuor dentibus è contra positis, quos lingua percutit, è quibus si uno minus fuerit sibilum potius quàm uocē reddat necesse est. Duo labia uelut cymbala uerborū cōmoda modulantiā: lingua ut plestrū, quæ curuamine quodā uocalē format spiritū, palatū cuius concauitas profert sonū: Gutturis fistula, quæ tereti meatū spiritalē præbet excursu: & pulmo, qui uelut aceruus follis concepta reddit ac reuocat. Habes ergo nouem musarū uel Apollinis ipsius redditā rationē, sicut in libris suis Anaximander Lampfacenus, & Leophantes Heracléopolites exponunt: quod & alii firmāt, ut Pisanter Physicus & Euxemenes in libro *λογισμίων*. Nos uero nouē musas doctrinæ atq; sciētiae dicimus nodos, hoc est, prima Clío quasi prima cogitatio discendi, κλῆος enim græce fama dicitur, unde & Homerus, *ἡμῆς δὲ κλῆος οἶον ἀκρόομιον εἰδ' ἐπιδιδμεν*, id est, Nos uero solā famā audiuius, neq; quid scimus, & in alio loco, *κλῆος ἐνρὺ καδ' ἐλλάδ' αὖ μὲσον ἄργος*: & quoniā nullis sciētia querit nisi in qua famæ suæ protelet dignitatē, ob hanc rem prima κλῆω appellata est, id est, cogitatio querendæ sciētiae: secunda ἐντόρπη, quod nos latine bene delectās dicimus, quod primum sit sciētia querere, secundū sit delectari quod querat: tertiā μελοποιήη quasi μελετῶ ποιομένη, id est, meditationē faciēs permanere, ut primū uelle, secundū desiderare quod uelis, tertiū in stare meditādo ad id quod desideras: quarta θέλεια, id est, capacitas, uelut si dicatur τίθεις θέλειαν, id est, ponens germina, unde & Epicharmus comicus in Diphilo comœdia ait: *θαλόν ὡς εἰ βλέπει βόλιμος ἐπὶ ταφῶν*, id est, germen dum non uidet fames consumit: quintā πολὺ μνεικν quasi πολὺ μνήμην, id est, multa memoriā faciēs dicimus, quia post capacitatē est necessaria: sexta ἐρατὼ, id est, *ἕρωον ὁμοιον*, quod nos latine inueniens simile dicimus, quia post sciētia & memoriā iustū est ut aliquid simile & de suo inueniat: septima τὸρψιχόρη, id est, delectās in instructione, unde et Hermes in Pimādre libro ait: *ἀκροτρήφης ἢ κόφης σώματος*, id est, absq; in instructione escæ & uacuo corpore: ergo post inuentiōnem oportet te etiā discetnere ac diiudicare quod inuenias: octaua ἕρανία, id est, cœlestis, post diiudicationē enim eligis quid dicas, quid despuas, eligere enim utile, caducūmq; despuere cœlestē ingeniū est: nona καλλιόπη, id est, optimæ uocis, unde & Homerus ait: *θῆας ὄπα φωνησάσης*, id est, deæ uocē clamātis, ergo hic erit ordo: primū est uelle doctrinā: secundum est delectari quod uelis: tertiū est in stare ad id quo delectatus es: quartum est capere id, quod instas: quintū est memorari quod capis: sextū est inuenire de tuo simile ad id quod memineras: septimū est iudicare quod inuenias: octauum est eligere de quo iudicas: nonum bene proferte quod elegeris.

Hic

Phaëton.

Hic etiam cum Climene nymp̄ha coiēs Phaëtona dicitur genuisse, qui paternos cutus affectās sibi atq; mundo cōcremationis detrimēta cōflauit. Semp̄t ergo sol cum aqua coiens aliquos fructus gignat necesse est, qui eo quod tertis exiliētes appateāt, phanontes dicuntur, φαίνου enim gr̄ace apparens dicitur, qui quidē fructus ad maturitatem sui, solis ardorē quētant necesse est, quo accepto omnia feruoris incendio consumantur. Huius etiā sorores Atethusa, Lampetusa, quæ gēmeis ac translucentibus fraterna deplorant guttis incēdia, succinaq; disruptis iaciunt inaurata corticibus. Soror etiā totius geminis arbor est, quæ una eademq; feruoris humorisq; iugalitate gignūtur. Itaq; istæ arbores, quæ succinum sudant, dum maturis frugibus solis feruor torrentibus ipsis Iunio Iulioq; mensibus incendiosior cancri atq; leonis tetigerit metas, tunc istæ arbores estu ualido fissis corticibus succum sui liquoris, in Eridano flumine aquis durandum emittunt.

De Typho, Sagittis, & Pythone.

His Typhū quoq; Apollinis adiiciunt, quod sol & præterita noūerit, & præsentia cernat, & uisurus sit futura. Arcum uero huic sagittasq; conscribunt, siue quod de circulo eius radii in modū sagittarū exiliāt, seu quod suorū radiorū manifestatione omnem dubietatis scindat caliginē, unde etiā Pythonē sagittis interemisse fertur, πείθω enim gr̄ace credulitas dicitur, & quia omnis falsa credulitas (sicut serpentes) luce manifestante deprimatur Pythonem eum interemisse dicunt.

Quate sine barba dicatur eum pater dicatur

Quia occidendo & renascēdo semp̄t est iuuenior, si ut quod nunquā in sua uirtute deficiat, ut luna quæ crescit & minuitur. Mercurius.

Si furtis præfuerit di, non erat opus criminibus iudice, ex quo culpæ habuere cœlestem auctorē. Mercuriū dicunt præfuisse negociis, uirgā ferentē serpentibus nexā, pennatis quoq; talaribus præditū. Hunc etiā internuntiū furatiniūq; Deum. Quid sibi uero huius nominis atq; imaginis significatio differat, edicamus, Mercuriū dici uoluere quasi mercii curam. Omnis ergo negociator dici potest Mercurius.

Quate pennas.

Pennata uero talaria, quod negociantiū pedes ubiq; pergendo quasi pennati sint.

Quate uirgam.

Virgam uero serpentibus nexam ob hoc adiiciunt, quod mercatoribus det aliquando regnum ut sceptrū, & uulnus ut serpentiū.

Quate galerum & gallum.

Galero enim coopetto capite pingitur, quod omne negocium sit semp̄t absōsum. Gallum quoq; in eius ponunt tutelam, siue quod omnis negociator semp̄t inuigilet, seu quod ab eius cantu sorgant ad peragenda negocia.

Quate Hermes.

Hermes quoq; dicitur gr̄ace ab eo quod est ἐρμηνεύσαι, quod nos latine disserere dicimus, illa uidelicet causa quod negociatori linguarum sit dissertio necessaria, utraq; enim regna permeare dicitur sup̄erna atq; inferna, quod modo uentis in altum nauigans currat, modo demersus inferna tempestatibus appetat.

Quate fur, quate celer dicatur.

Hunc etiā Deum furti & præfulem uolunt, quod nihil intersit inter negociantis rapinam atq; periuriū, furantisq; deierationē ac raptū. Stellā uero, quæ σιλωυ gr̄ace nūcupatur, quam ei Pagani ascribunt, ex quo etiā diei nomen inuenere, tanto celerior planetis omnibus currit, ut septima die suos permeet circulos, quod Saturnus xxiiii. annis, & Iuppiter xii. possunt, unde etiā Lucanus ait. Motuq; celer Cyllenius hæret.

Quate Argum occidisse dicatur.

Deniq; etiā Argum luminū populositate conseptū interemisse fertur, dum oculorum immensam unius corporis segetē ubiq; uiua circūsp̄ctione florentem singularis uulnetis recursū calcifeto messuisset curuamine. Quid sibi ergo tam

fabulosum Græciæ cōmentum uelut nisi quod etiā centū custodes totidemq; astutos sine negotiatione uagos (unde & ἀργός græce uagus dicitur) & furantis astutia, & negociantis circumuenit astuta, falsatq; cautela. Solet igitur alludere his speciebus & honeste médax Græcia, & poëtica garrulitas semper de falsitate ornata phaleratior, ut & Danaë hymbre aurato corrupta est, non pluuia sed pecunia.

Ganymedes.

Raptū Ganymedē aquila non uere uolucris, sed bellica præda. Iuppiter enim ut Anacreon antiquissimus autor scripsit, dum aduersus Titanas, id est, Titani filios (qui frater Saturni fuerat) bellū assumeret, et sacrificiū Cælo fecisset, in uictoriæ auspiciū, aquilæ sibi adesse prosperum uidit uolatū, pro quo tam felici omine præsertim, quia & uictoria cōsecuta est, in signis bellicis sibi aquilā aureā fecit, tutelæq; suæ uirtuti dedicauit, unde & apud Romanos huiuscemodi signa tracta sunt. Ganymedem uero bellando his signis præuentibus rapuit, sicut Europam in tauro rapuisse fertur, id est, in naue tauri picturam habente, & is idem in uacca similiter, in naui huiuscemodi picturæ. Deniq; ut hoc certius esse cognoscas, nauigium Isidis Aegyptus colit.

De Perseo & Gorgone.

Perseū ferūt Medusæ Gorgonis interfectore. Gorgones uoluere dici tres, quarū prima Stheno, secunda Euryale, tertia Medusa: quarū quia fabulā Lucanus & Liuius scripserunt, poëtæ grāmatorū scholaribus rudimentis admodū celebrissimi, hanc fabulā referte superfluū duximus. Theocritus antiquitatū historiographus refert Phorcū fuisse regē, qui tres filias locupletes dereliquit. Quarū Medusa maior, quæ fuerat locuples, regnūq; incolēdo fructificandoq; ampliauerat, unde & Gorgon dicta est, quasi georgon, nā γεωργοί græce agricultores dicuntur. Serpentino uero capite ideo dicta est, quod astutior fuerit: Cuius regnū opimū Perseus in uadens ipsam quidē interemit. Ideo uolaticus dicitur, quod nauibus uenerit, cuius capite, id est, substantia ablata, ditior factus non parua regna obtinuit. Deniq; & Atlantis regnū in uadēs, quasi per Gorgonis caput, id est, per substantiā eius eum in montē fugere cōpulit. Vnde in montē cōuersus dicitur esse. Tamen quid hac sibi tam subtili sub imagine ornatrix Græcia sentire uoluerit edicamus. Gorgonas dici uoluerunt tres, id est, tria terrores genera: primus quippe terror est qui mentē debilitat, secundus qui profundo quodā terrore mentē spargit, tertius qui nō solū mētis intentū uerū etiam caliginē ingerit uisus: unde & nomina tres Gorgones accipere, ἀσθενία enim græce debilitas dicitur, unde & asteniā infirmitatē dicimus, secunda euryale, id est lata profunditas, unde & Homerus πόλιμ εὐρύαγιν, id est, Troiā latas uias habentem. Itaq; medusam quasi μὴ ἰδῆσθαι quod uideri nō possit. Hos ergo terrores Perseus adiuuante sapientia interfecit. Ideo auersus uolat, quod uirtus terrore nunquā aspicit, speculum ergo ferte dicitur, quod omnis terror non solū in corde sed etiā in figura transeat. De sanguine eius nasci fertur Pegasus in figurā famæ cōstitutus. Virtus enim dum terrore amputauerit, famā generat, unde uolare dicitur, quia fama est uolucris, unde & Tiberianus, Pegasus hinniens tranuolat æthra. Ideo & Musis fontem ungula sua rupisse fertur, quod musæ ad describendū famā heroum, aut sequantur priorū aut indicent antiquorum.

De Admeto & Alceste.

Sicut nihil benigna superius cōiuge, ita nihil infesta crudelius muliere. Quāto enim sapiens pro uiti salute suā opponit animā pignori, tanto maligna ad mariti mortē etiā suā reputat nihili. Ergo cōiunx quantū iute cōuinctior, tantū est aut morū dulcedine mellea, aut felle maliciæ toxica, est quippe aut perpetuale refugium, aut perēne tormentū. Admetus rex Græciæ Alcestem in coniugio petiit, cuius pater edictum proposuerat, ut si quis duas feras sibi dispares suo currui iungeret, ipse illam in coniugio accepisset. Is igitur Admetus Apollinem atque Herculem petiit, qui ei ad currum leonem, & aprum iunxerunt. Itaq; Alcestem in coniugio accepit. Cūq; in infirmitatem Admetus decidisset, & mori se competisset, Apollinem deprecatus est. Ille uero dixit se ei aliquid nolle præstare, nisi si quis se de eius propinquis ad mortem pro eo uoluntarie obtulisset, quod uxor fecit. Itaq; Hercules dum ad tricetberū canem abstrahendū descenderet, etiam ipsam de inferis leuat.

Admetum

Admetū posuere in modum mentis, ideo Admetus nuncupatus est, quasi quē adire poterit metus. Hic itaq; in coniugio Alcesten desiderat, ἀλκὴ enim græce præsumptio dicitur, unde & Humerus ait ἀλλὰ οὐκ ἔστι βίη φρεσίν, ἔδ' εἰ τις ἀλκή, nō est aliqua uirtus in mentibus, neq; aliqua præsumptio. Ergo mens præsumptionem sperans, sibi coniungi duas ferar suo currui subiungat, id est, suæ uitæ duas uirtutes asciscat, animi & corporis: leonem ut uirtutē animi, aprum, ut uirtutem corporis. Deniq; & Apollinem & Herculem sibi propiciet, id est, sapientiam & uirtutem. Ergo præsumptio semetipsam ad mortem pro anima obicit, ut Alceste, quam præsumptionem quamuis in peticulo mortis deficientem, uirtus de inferis reuocat, ut Hercules fecit.

FVRRI PVBLII FVLGENTII

MYTHOLOGICARVM LIBER II.

Tudens mi Domine tuo reuerendo impetio, meam stultitiā uelut naufragō commisi iudicio, bifida ambiguitate suspēsus, utrum ne lector quilibet laudet cōstructa, aut destruat laborata. Sed quia nullatenus hæc nostrum aut nomen extollunt, aut crimen offiunt, illo uidelicet pacto, quod si ab his lector melius sapit, Deum præferat, qui meliora cōcessit. Sin uero ab his minus aliquid desipit, ipsum præferat, qui ista contribuit, ergo & hæc non nostra sunt, sed eius donū, & quæ ampliora eueniunt, nō hominis, sed diuinū est largimentū. Sicut enim liuoris nota est silete quod nouerā, ita crimen non est enarrate, quod senserā, ergo si his amplius sapit, lauda mentem purissimā, quæ quod habuit nō negauit, sed si hæc ante nescietas, habes arenam nostri studii, ubi tui exerceas palæstram ingenii.

De iudicio Paridis.

Hilosophi tripatitam humanitatis uoluerunt esse uitam, ex quibus primam theoreticam, secundā practicā, tertiā philargicam uoluere, quas nos latine contemplatiuā, actiuam, uoluptariā nuncupamus, ut etiā Propheta ait, Beatus uir qui non abiit in consilio impiorū, & in uia peccatorū non stetit, & in cathedra pestilentiae non sedit, id est, non abiit, nō stetit, non sedit. Prima igitur contemplatiua est, quæ ad sapientiam & ueritatis inquisitionē pertinet, quam apud nos episcopi, sacerdotes, ac monachi, apud illos philosophi gesserunt. Quos nulla luci cupiditas, nulla furoris insania, nullū liuoris toxicum, nullus uapor libidinis, sed tantum indagandæ ueritatis contemplandæq; iusticiæ cura macerat, fama ornat, pascit spes: secunda actiua est, quæ tantū uitæ cōmodis anxia, ornatus petax, habendi insatiata, rapiendi cauta, seruādi sollicita geritur. Plus enim quod habeat cupit, quàm quod sapiat querit, nec considerat quod expediat, ubi intercedit quod rapiat. Deniq; ideo non præstat stabile, quia non uenit honeste, hanc enim uitā penes antiquos aliqui tyranni, penes nos mundus omnis gerit. Voluptaria uero uita est, quæ libidini tantūmodo obnoxia, nullum honestū reputat bonū, sed solā uitæ appetens corruptelam, aut libidine mollitur, aut homicidiis cruentatur, aut rapina succenditur, aut liuoribus tancidatur. Sed hoc penes illos Epicurei ac uoluptarii, penes uero nos huiusmodi uita natura non crimen est, & quia bonum nemo gerit, nec nasci bonū licet. Id itaq; considerantes poetæ triū dearū ponunt certamina, id est, Mineruā, Iunonem & Venerem de formæ qualitate certantes. Ideo uero Iouem non posse de his iudicare dixere, siue quod præfinitū mūdi iudicium ignorabant, siue quia in libertate arbitrii constitutum hominem crederent. Quod itaq; si uelut Deus Iuppiter iudicasset, damnādo duas, unam tantūmodo terris uitam dimitteret. Sed ideo ad hominem iudicium transferunt, cui liberum deligendi debetur arbitrium. Sed bene pastor, quia nō ut sagitta certus, & iaculo bonus, & uultu decorus, & ingenio sagacissimus. Deniq; brutum quiddā desipiuit, & (ut ferarum ac pecudū mos est) ad libidinē potius limaces uisus intorsit, quàm uirtutem aut diuitias inquisiuit. Sed quid sibi tres deæ de tribus uitarū ordinibus uendicent, edicamus.

Primam

Minerua.

Primam uitam theoreticam, quam nos in contemplandæ sapientiæ honore dicimus. Ideo de Iouis uertice natam dicunt, quia ingenium in cerebro positum sit. Ideo armatam, quod munita sit. Gorgona etiam huic addunt in pectore, quasi terroris imaginem, ut uir sapiens terrorem contra aduersarios gestet in pectore: Cristam cum galea ponunt, ut sapientis cerebrum & armatum sit & decorum. Vnde & Plautus in Trinummio ait: Fungino genere est, capite se totum tegit. Triplici etiam ueste subnixa est, seu quod omnis sapientia sit multiplex, seu etiam quod celsa. Longam etiam hastam fert, quod sapientia longe uerbo percutiat. Triplici etiam ueste, quod omnis sapientia testa extrinsecus rarius agnoscat. In huius etiam tutela nostram uolunt, quod sapientia etiam in tenebris proprium fulgorē possideat. Inde etiam & conditricem Athenarum eam uolunt. Minerua denique & ἀθάνατος græce dicitur quasi ἀθάνατος παρθένος, id est, immortalis uirgo, quia sapientia nec mori poterit, nec corrupti.

Iuno.

Iunonem uero actiuæ præposuerunt uitæ. Iuno enim quasi à iuuando dicta est. Ideo & regnis præesse dicitur, quod hæc uita diuitiis tantum studeat. Ideo etiam cum sceptro pingitur, quod diuitiæ regnis sint proximæ. Velato enim capite Iunonem ponunt, quod omnes diuitiæ sint semper absconæ, deam etiam partus uolunt, quod diuitiæ semper prægnaces sint, & nonnunquam abortiant, huius quoque in tutelam ponunt pauum, quod omnis uitæ potentia petax in aspectum sui semper quærat ornatus. Sicut enim pauus stellatū caudæ curuamen concuās, antè faciem ornat, posteriōrēq; turpiter nudat. Vnde & Theophrastus ait in moralibus τὰ ἄλλα περιγυῖναι, id est, reliqua considera, & Salomon in obitu hominis nudiatio operū eius. Huic etiam itim quasi arcum pacis adiungunt, quod sicut etiā ille ornatus uarios pingēs arcuato curuamine momentaliter refugit, ita etiam fortuna quamuis ad præsens ornata, tamen est citius fugitiua.

Venus.

Tertiam Venerem uoluptariæ uitæ in similitudinem posuerunt. Venerem dici uoluerunt aut secundū Epicureos bonam rem, aut secundū Stoicos uanam rem. Epicurei enim uoluptatem laudant, Stoici uoluptatem damnant. Isti libidinē colunt, illi libidinē nolunt, unde & ἀφροδίτη dicta est, ἀφρος enim græce spuma dicitur, siue ergo, quod sicut spuma libido momentaliter surgat, & in nihilum ueniat. Siue quod concitatio ipsa feminis spumosa sit. Denique ferunt poetæ quod ex ætis falce Saturni uicibus, atque in mare proiectis, exinde Venus nata sit. Illud nihilominus respondere uolens poetica uanitas, quod Saturnus græce κρόνος dicitur, χρόνος enim græce, tempus uocatur. Abscisæ ergo uires temporis, id est stratus falce quam maxime, atque in humoribus uiscerum uelut in mare proiectæ libidinē gignant necesse est. Saturnitatis, enim abundantia libidinē creat. Vnde & Terentius ait. Sine Cerere & Libero friget Venus. Hanc etiam nudam pingunt, siue quod nudos sibi affectatores dimittat, siue quod libidinis crimen nunquam celatū sit, siue quod nonnunquam nisi nudis conueniat. Huic etiam rosas in tutelam adiiciunt. Rosæ enim & rubent & pungunt, ut etiā libido. Rubet uerecundiæ opprobrio, pungit etiam peccati aculeo, & sicut rosa delectat quidē, sed celeri motu tēporis tollitur, ita & libido liber momentaliter, & fugit perenniter. In huius etiā tutelā colūbas ponunt, illa uidelicet causa, quod huius generis aues sint in coitu feruidæ. Huic etiā tres Charites adiiciunt, duas ad nos conuersas, unā à nobis auersam, quod omnis gratia simplex eat, duplex redeat. Ideo nudæ sunt Charites, quia omnis gratia nescit subtilē, sed ornatū, hanc etiam in mari natantē pingunt, quod omnis libido rerum patiat naufragia. Vnde & Porphyrius in epigram. ait. Nudus, egens, Veneris naufragus in pelago. Concha etiam marina pingitur portari, quod huius generis animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur, sicut Iuba in physiologis refert.

Parcite

De Hercule & Omphale.

P Arcite quæso iudices humanis ardoribus, quid enim puerilis aut muliebris sensus in amore efficiat, ex quo in libidinis pugna Herculeæ desudat uirtus. Mulieris enim illecebra maior est mûdo, quia quæ mundi magnitudo uincere nō potuit, libido cōpressit. Inuasit ergo uirtutem de crimine fœmina, quam mereri non potuit de natura. Hercules enim amauit Omphalen, quæ eum persuasit & colit delicatos eneruare contractus, & lasciuienti pollice fusi teretē rotare uertiginem. Hercules enim *Ἡρακλῆς* græce dicitur, id est, *ἀνδρῶν κλέος*, quod nos latine uitorū fortium famam dicimus. Vnde & Homerus ait *κλέος οἶον ἀκονόμεν*, id est, solam famam audiuius. Ideo & Alcei nepos dicitur. *Ἀλκί* enim græce, præsumptio interpretat̃. Nam & Alcmenam matrē habet, quasi *ἄλμοδ' ἑσέραι*, quod græce salugo dicitur. Nam ex igne igneus, ut ex Ioue, & ex præsumptione ut ex Alceo auo, & ex falsedine sapientiæ, ut ex Alcmena quid nascitur nisi fortitudinis gloria: & tamen à libidine superatur, *ὀμφαλος* enim græce dicitur umbilicus. Libido enim in umbilico dominatur mulieribus, sicut lex diuina dicit. Non est præcisus umbilicus tuus, quasi diceret, non est peccatum tuum amputatum. Nam & matrix illic catenata constringitur, unde & epinephridia eodem loco firmandis fœtibus opponuntur. Ofsenditur ergo, quod libido, quamuis etiam inuictam, possit superare uirtutem.

delegator

latine

De Caco & Hercule.

S I fumum fures eruuant, quis in uolantem dum negat agnoscat: ergo aut caliginem aut fumum obiicit, ne agnosci possit, aut in fumū uanescit substantia, quæ furtiue succedit. Cacus enim Herculis boues furatus esse dicitur, quos cauda in spelunca tractos abscondit, quem Hercules presso gutture interfecit, *κακόν* enim græce, malum dicimus, ergo omnis malitia fumum eruuat, id est, aut quod contraria sit ueritati, id est luci, aut quod acerba sit uidentibus, ut fumus oculis, aut quod semper occultas obscurasq; cauillationes obiiciat. Ideo aut & duplex, quod multiformis malitia nō simplex sit. Triplici etiā modo nocet malitia, aut in euidenti, ut potētior, aut subtiliter, ut falsus amicus, aut occulte, ut † impossibilis latro. Ideo etiā sub tractos boues transuersis ducit uestigiis, quod omnis malignus aliena ut in uadat, transuersa defensionis utitur uia. Ideo & bona Herculis concupiscit, quia omnis malignitas contraria est uirtuti. Deniq; in spelunca abscondit, quia nunquam malignitas aperta libere fronte sit, sed uirtus & malos interfecit, & sua uindicat.

impotens

De Antæo & Hercule.

A Ntæus enim in modū libidinis ponitur, unde & *ἄντιον* græce, contrarium dicimus. Ideo & de terra natus, quod sola libido de carne cōcipitur. Deniq; tacta terra ualidior exurgebat. Libido enim quanto carni cōsensit, tātō surgit iniquior. Deniq; à uirtute gloriæ, quasi ab Hercule superatur. Nam denegato sibi terræ tactu moritur, altiusq; eleuatus materna nō potuit mutuari suffragia, quo euidenti suæ rei fabulā demonstrasset. Omnē enim mentē dum uirtus in altum sustulerit, & carnalibus eam etiā denegauerit aspectibus, uictrix statim exurgit. Ideo etiā & diu in certamine dicitur desudasse, quia rata est pugna, quæ cum concupiscentia uitiiq; cōgreditur, sicut Plato in Moralib. ait: Sapiētes uiri maiorē cum uitiiis quàm cum inimicis pugna gerūt. Nā et Diogenes Cynicus cum dolore ramicū torqueretur, et uidisset homines ad Amphitheatrū cōcurrentes, dicebat, Qualis hominū stultitia, currūt spectare feris homines repugnantes, & me prætereunt cum naturali dolore certantem.

Tiresias.

Tiresias duos serpentes concumbentes uidit, quos cum uirga percussisset, in fœminam conuersus est. Iterum post temporis seriem eos concumbentes uidit, similiterq; percussis iterum est in pristinam naturam conuersus. Ideoq; dum de amoris qualitate certamen Iuno & Iuppiter habuissent, eum iudicem quæsierunt. Ille dixit tres uncias habere uirum amoris, & nouem fœminam. Iuno irata ei lumen ademit, Iuppiter

Iuppiter uero ei diuinitatem concessit. Græcia enim quantum stupenda mendacio, tantum est admiranda cōmento. Tiresiam enim in modū temporis posuere qua, si *θεριναιος*, id est, æstiuā perennitas, *θερος* enim dicitur æstas: ergo ex uerno tempore, quod masculinum est (quia eodem tempore clausura soliditasq; est germinum) dum cōiuncta sibi affectu animalia uiderit, eaq; uirga, id est, feruoris æstu percussit, in fœmineum sexum conuertitur, id est, æstatis feruorem. Ideo uero æstatē posuere in modum fœminæ, quod omnia patefacta eodem tempore suis emergant folliculis. Et quia concipiendi duo sunt tempora, ueris & autumnī, iterum conceptu prohibito ad pristinam redit imaginē. Autumnus enim ita masculino corpore omnia constringit, quo constrictis arborum uenis uitalis succi cōmertiales transennas interius stringens foliorū maculētā detundat caluitatem. Deniq; duobus diis, id est, duobus elementis arbiter quæritur igni atque aëri de genuina amoris ratione certantibus. Deniq; iustum profert iudicium. In fructificandis enim germinibus dupla aëri quā igni materia suppetit. Aër enim & maritat in glebis, & producit in foliis, & grauidat in folliculis. Sol enim maturare tantum nouit in granis. Nam (ut hoc certum sit) cæcatur à Iunone illa uidelicet causa, quod hyemis tempus aëris nubilo caligante nigrescat. Iupiter uero oculis uaporibus cōceptionem fatim ei futuri germinis subministrat, id est quasi præscientiā. Nam ob hanc rem Ianus bifrons pingitur, quod & præterita & futura respiciat.

Prometheus.

Vlla quærantur ultra terris munimina, dum usq; in cœlū peruenerint furtā, aut quæ securitas erit argenti & auri, ubi flamma potuit inuolari: Prometheū aiunt hominem ex luto finxisse, quem quidem inanimatum atq; in sensibilem fecerat. Cuius opus Minerua mirata, spondit ei, ut si quid uellet de cælestibus donis ad suū opus adiuuandū inquireret. Ille nihil se scire ait, quæ bona in cælestibus haberētur, sed si fieri posset, se usq; ad supētos eleuaret, atq; exinde si quid suæ figurinæ congruum cerneret, melius iniret, id est, propter septem liberales artes, uel propter septem planetas, qui in aëre currunt, oculatus arbiter præsumpsisset. Illa inter oras septem plicis clypei sublatum, cælo opificem detulit. Dumq; uideret omnia cælestia flammatis animata uegetare uaporibus, clam ferulam phœbeacis applicās rotis, ignem furatus est, quem pectusculo hominis applicans animatum reddit corpus. Itaq; ligatum eum uulturi feræ iecur perenne præbentem, ut Nicagoras in Disthemithea libro, quē scripsit, primum illum formasse idolum refert, ex eo quod uulturi iecur præbeat, liuoris quasi pingat imaginem: unde & Petronius arbiter ait, cui uultur iecur ulimum pererrat, & pectus trahit, intimasq; fibras. Non est, quem tepidi uocant poëtæ, sed cordis mala, liuor atq; luxus: nam & Aristoxenus in Epimetheiorum libro, quem scripsit similia profert. Enim uero Prometheum quasi *προμηθειαν*, quod nos latine prouidentiam dicimus, ex dei prouidentia & Minerua, quasi cælesti sapientia hominem factum. Diuinum uero ignem, quem uolueret, animam monstrant diuinitus inspiratam, quæ apud paganos dicitur de cœlis tracta. Iecur uero Prometheum uulturi præbentem, quod nos cor dicimus, quia in corde aliquanti philosophorum dixerunt esse sapientiam. Vnde & Iuuenalis ait, Si leua in parte papillæ nil salit Arcadico iuueni. Deniq; uulturem in modum mundi posuere, quod mundus celeri quadam uoluntate uersetur, & cadauerū nascentium, occidentiumq; perennitate depascitur. Itaq; aliter ac sustentatur diuinæ prouidentia sapientiæ, quæ nec ipsa finiti nouit, nec mundus cessare ab eius elemētis aliquatenus possit. Deniq; Pandoram dicitur formasse, pandora enim græcè omnium munus dicitur, quod anima munus sit omnium generale.

πανδώρα

Adulterium Veneris.

Iuste uel sol Veneris depalat adulterium, quatenus luna solet eius celare secretum. Venus enim cum Marte concubuit, quam sol inueniēs Vulcano prodidit. Ille adamante catenas effecit, ambosq; religans dis turpiter iacentes ostendit. Illa dolens quinque filias